

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ Ἡ οἰκονομικὴ ἐπισκόπησις τοῦ
Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου.

ΣΤΕΚΚΕΤΙ Ἀμίλητα τραγούδια.

W. REMBER REEVES Ἡ ἐπιχειρμένη μεταβολὴ εἰς
τὰς Βρεττανικὰς ἀποικίας.

ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΥ Τὸ ἔρημο μνῆμα.

ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ Ἡ πρώτη Ἑλληνὶς ποῦ ἔβαλε Γαλ-
λικὴν μουσικὴν εἰς τὰς Ἀθήνας.

KEMY DE GOURMONT Πατήματα εἰς τὴν ἄμμον.

ΘΕΡΟΥ Μονιάτικα μυρολόγια.

ΚΝΟΥΤ ΑΜΣΟΥΝ Ἀλητεία (διήγημα).

Πολιτικὸν Δελτίον, — Ἀθηναϊκαὶ Σιλουέτται.
Θρύψαλα, — Ὁ βομβαρδισμὸς τῶν Ρημῶν.
Ἀττικαὶ ἡμέραι, — Ποιήματα, — Χρονογραφή-
ματα, — Χρονικά, — Θέατρον.

Εἰκόνες καλλιτεχνικαί, πολεμικαί, Σκίτσα.

ΙΔΡΥΤΗΣ ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ *
ΔΙΕΥΘ.: "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ", ΑΘΗΝΑΣ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ *
15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1914 * * * * *
ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 320 * * * * *

ΕΓΓΡΑΦΑΙ

Ελλάδος έτησίως Δρ. 16. — Έξωτερικοῦ έτησίως Δρ. 20.

Τὰ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ», εκδίδονται τὴν 15^{ην} ἐκάστου μηνός.
Τὸ τίμημα τῆς ἐγγραφῆς ἀποστέλλεται διὰ ταχυδρομ. ἢ τραπεζικῆς
ἐπιταγῆς μὲρὸς τὸν κ.

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΝ

Ἰδιοκτήτην «Παναθηναίων»,

ΑΘΗΝΑΣ, Ἀχαρνῶν 23.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ, ΑΧΑΡΝΩΝ 23Γενικὸς ἀντιπρόσωπος τῶν «Παναθηναίων» εἰς ὅλην τὴν Ρωσσίαν
ὁ κ. Ἀναστάσιος Μάλτος, Rue Pouschkin, N° 66, Ὁδησός.ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΤΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΓΟΡΑΙΩΝ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ**ΜΙΝΕΡΒΑ**ΟΔΟΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΑΡ. 1
ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ ΑΡ. 979

* ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΜΠΑΧΑΟΥΕΡ *

ΟΙ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΕΣ ζητεῖτε τὰ «Παναθήναια», ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸν
βιβλιοπωλεῖον Κ. Καραδαγλίδου, 45 Madison Street, New York U. S.**ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΔΡ. 60.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ:

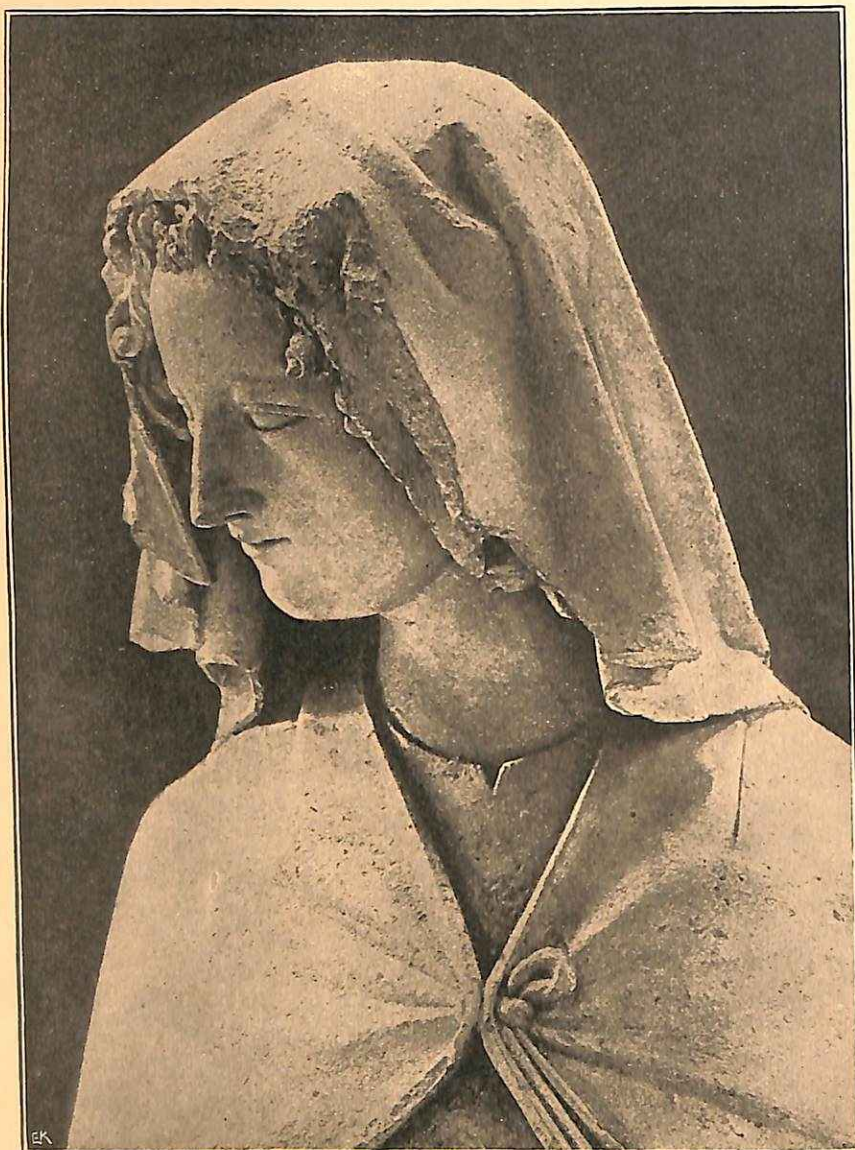
Διεύθυνσις τηλεγραφικῆ
«Ἀθηναϊκῆ»Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρω, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλῳ, Δαρύσῳ, Ἀγρινίῳ, Θεσσαλονίκῃ,
Σέρραις, Καβάλλῃ, Ἰωαννίνοις, Χίῳ, Διμένι Βαθέος (Σάμου), Χανίοις, Ἡρακλείῳ, Ρεθύμνῃ.
Ἐν Κων/πόλει (Ὑπό/μα ἐν Γαλατῇ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σιαμπούλ), Ἀμισῷ, Σμύρνῃ, Μερσίνῃ.
Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Καῖρῳ, Ζαγαζίκῳ. Ἐν Λονδίῳ (22 Fenchurch Street), Λεμεσῷ (Κύπρου).**ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Η «ΑΝΑΤΟΛΗ»,**

ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΙΝΑΞ

ΕΤΗ	Συνομολογηθεῖ- σαι ἀσφάλειαι	Ποσὸν τῶν ἐν λοχίῳ ἀσφαλειῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος	Ἀποζημιώσεις πληρωθεῖσαι	Μαθηματικὰ ἀποθέματα εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους	Μαθηματικὰ ἀποθέ- ματα καὶ περιουσία τῆς Ἐταιρείας εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους
1909	5,080,877.—	4,343,375.75	69,226.—	303,389.59	1,260,676.29
1910	5,566,628.75	7,814,946.50	105,830.45	640,280.73	1,650,903.12
1911	5,920,850.50	11,261,585.—	229,795.10	1,040,782.39	2,097,674.18
1912	4,011,977.30	12,813,291.—	300,204.75	1,562,360.20	2,595,069.50
1913	4,560,060.—	13,917,213.—	384,653.—	1,972,031.—	2,977,431.01

Σημ. Ἡ ἐλάττωσις τῶν παραγωγικῶν ἀποτελεσμάτων κατὰ τὰ ἔτη 1912 καὶ 1913 ὀφείλεται εἰς τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν.

ΠΕΤΡΙΝΟΝ ΑΓΑΛΜΑ
ΤΟΥ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΥ
ΝΑΟΥ ΤΩΝ ΡΗΜΩΝ

(XIII ΑΙΩΝ)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΩΝ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ."

ΤΑ «Παναθήναια», συνεπὶ
πρὸς τὴν πρώτην των δη-
λωσιν καὶ παρ' ὅλας ὅσας
ἡ κατάστασις παρουσιάζει
δυσχερείας, ἐπανάλαμβά-
νουν ἀπὸ τοῦ τεύχους

αὐτοῦ τὴν πρὸ ἐτῶν διακοπεῖσάν Δεκαπενθήμε-
ραν ἐκδοσὶν των μετὰ τὴν αὐτὴν συνδρομὴν τῶν Δρ. 16.
ὡς ἔκδοσιν ἢ παλαιὰ Διεύθυνσις ὥρισε διὰ τὴν μηνίαν του
ἑκάστου θα μεταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια πρὸς πλουσίαν καὶ καλ-
πύνην ἐμφάνισιν τοῦ περιοδικοῦ· ἂν δὲ εἴτε ἔλλειψις χρόνου
ἢ ἄλλοι λόγοι τῆς ταχτικῆς μετὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ προγε-
νομένων μεταβολῶν παρουσιάσουν ποτὲ ἑλλιπὴ τὰ «Παναθήναια»,
κατανοήσαν τοὺς ἀναγνώστας μας ν' ἀποδώσουν πρὸς τὴν
ἐντελὴ ἀδυναμίαν τῆς Διευθνήσεως πρὸς τὰς δυσχερείων.

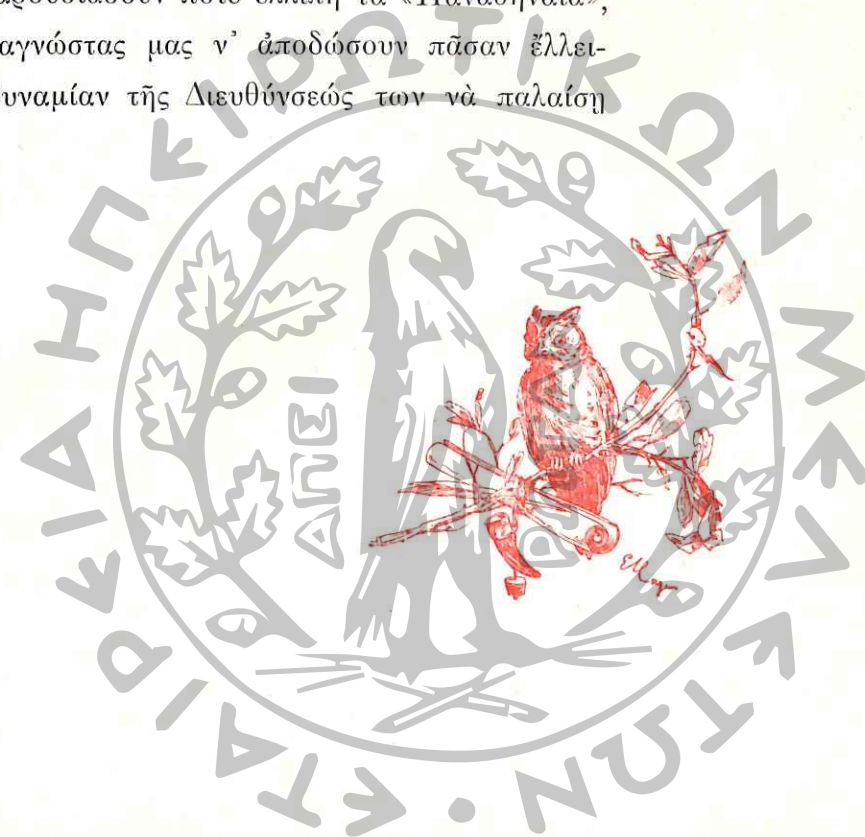
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΩΝ "ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ",

ΤΑ «Παναθήναια», συνεπῇ
πρὸς τὴν πρώτην των δῆ-
λωσιν καὶ παρ' ὅλας ὅσας
ἢ κατάστασις παρουσιάζει
δυσχερείας, ἐπαναλαμβάνου-
ν ἀπὸ τοῦ τεύχους

αὐτοῦ τὴν πρὸ ἐτῶν διακοπεῖσαν Δεκαπενθήμε-
ρον ἔκδοσίν των μὲ τὴν αὐτὴν συνδρομὴν τῶν Δρ. 16,
τὴν ὁποῖαν ἡ παλαιὰ Διεύθυνσις ὥρισε διὰ τὴν μηνιαίαν του
ἔκδοσιν. Θὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια πρὸς πλουσίαν καὶ καλ-
λιτεχνικὴν ἐμφάνισιν τοῦ περιοδικοῦ· ἂν δὲ εἴτε ἔλλειψις χάρτου
εἴτε τὸ ἀδύνατον τῆς τακτικῆς μετὰ τῶν ἐν Εὐρώπῃ προμη-
θευτῶν συγκοινωνίας παρουσιάσουν ποτὲ ἔλλιπὴ τὰ «Παναθήναια»,
παρακαλοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ν' ἀποδώσουν πᾶσαν ἔλλει-
ψίν των εἰς ἐντελὴ ἀδυναμίαν τῆς Διευθύνσεώς των νὰ παλαίσῃ
κατὰ τῶν δυσχερειῶν.

15 Νοεμβρίου 1914.

ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ γερμανικὴ κατελάμβανε τοὺς μέγροι τῆς γῆς ὑπολογίζοντας τὰς πιθανότητας μᾶς Πανευρωπαϊκῆς συρράξεως. Αἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν Βερσαλλίας στέψεως Γουλιέλμου τῆς Πρωσίας εἰς αὐτοκρατορὰ τῆς Γερμανίας ἀρξάμεναι πολεμικαὶ προπαρασκευαὶ τῆς Εὐρώπης ἐλάμβανον ἀπὸ ἑτοῦς εἰς ἑτοῦς τοιαύτας διαστάσεις, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἰθύνοντες ἀπέφενον ὃ ἀναλάβωσι τὴν εὐθύ-
νην μᾶς τοιαύτης τρομακτικῆς ἐπιχειρήσεως. Οὐδέποτε εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν ἐφηρημένη αὐστηρότερον τὸ ὄητόν «*si vis pacem para bellum*». Ἡ τελευταία λέξις τῶν ἐφευρέσεων ἐρη-
σιμοποιήθη πρὸς τελειοποίησιν τῶν μέσων τῆς καταστροφῆς, καταπληκτικὰ δὲ εἶναι τὰ ποσὰ τὰ σπαταληθέντα διὰ τὴν τρομερὰν αἱματοχυσίαν τῆς σήμερον. Οὕτως, ἐνῶ κατὰ τὸ 1883 τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων τῶν προϋπολογισμῶν Ἀγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Ρωσίας καὶ Αὐστρίας μόλις ἀνῆρ-
χετο εἰς 8 δισεκατομμύρια, ἡ ἐξέλιξις τῶν δαπανῶν τῶν πολεμικῶν μόνον ὑπουργείων τῶν ἄνω κρατῶν κατὰ τὸ τριακονταετὲς τοῦτο χρονικὸν διάστημα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Χώρα	1883	1893	1907	1912	Ποσοστὸν αὐξ. δαπανῶν
Ἀγγλία φρ.	702.000.000	801.000.000	1.492.000.000	1.779.000.000	153.4%
Γαλλία »	789.000.000	889.000.000	1.092.000.000	1.343.000.000	70.2%
Ρωσία »	894.000.000	828.000.000	1.228.000.000	1.925.000.000	115%
Γερμανία »	504.000.000	823.000.000	1.361.000.000	1.648.000.000	227%
Αὐστρία »	318.000.000	355.000.000	497.000.000	634.000.000	111.9%
Σύνολον »	3.207.000.000	3.696.000.000	5.670.000.000	7.369.000.000	129%

Ὑπῆρξεν ἐποχή, καθ' ἣν ἡ εἰρήνη τῆς Εὐρώπης ἐθεωρεῖτο πολὺν δύσκολον νὰ διαταραχθῇ, πρὸς τελείαν δ' ἐξασφάλισιν τῆς ὁ Τσάρος Νικόλαος, ὀλίγον μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρησίν του, ἐγένετο ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἰδέας τῆς ἀνεγέρσεως ἐνὸς ναοῦ τῆς εἰρήνης, εἰς ὃν ἔδει νὰ προστρέχωσιν οἱ λαοὶ πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν των. Οἷα ὅμως ἐθωνεῖα τῆς τύχης! Ἐκτοτε οἱ ἐξοπλισμοί, ἀντὶ νὰ μετριοσθῶσιν, ἐτησίως ἤϋξανον, οἱ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἡπείρων πόλεμοι ἐπληθύνοντο, αὐτὴ δὲ ἡ εἰρήνη τῆς Εὐρώπης ἤρχισε νὰ διατρέχῃ σοβαροὺς κινδύνους.

Ὡς ἔγραφον προηγουμένως, τὸ ὄνειρον τοῦ *Kaiser* ἦτο ἡ ἰδρυσις ἐνὸς ἀποικιακοῦ κράτους. Πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ τούτου βλέπομεν αὐτὸν μετὰ σπουδῆς σπεύδοντα, ὅπως δημι-
ουργήσῃ κραταῖον στόλον. Παμμέγιστα εἰσιν αἱ θυσίαι ἐκ μέρους τῆς ὑπερηφάνου Ἀλβινῶς πρὸς διατήρησιν τοῦ δόγματος τῆς ἐξισώσεως τοῦ στόλου τῆς πρὸς τοὺς δύο ἀμέσως κραταιοτέρους στό-
λους. Ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος ἐννοεῖ τις τὸν τρομερὸν ἀγῶνα ἐπικρατήσεως τῶν τελευταίων ἐτῶν:

Χώρα	Ναυτικὴ δαπάνη 1901-1913 εἰς λίρας Ἀγγλίας	Νέαι μονάδες εἰς τόννους
Ἀγγλία	£ 456.847.245	1.320.305
Γαλλία »	164.677.814	441.922
Γερμανία »	179.676.328	746.680
Αὐστρία »	38.477.588	150.721
Ἰταλία »	73.708.159	220.915
Σύνολον »	913.387.134	2.880.543

Ἐὰν εἰς τὸ ἄνω ποσὸν συμπεριλάβῃ τις τὴν χρῆσιν 1913-1914, ὡς καὶ τοὺς τελευταίους Ῥωσι-
κοὺς ἐξοπλισμούς, τὸ σύνολον τῶν ναυτικῶν δαπανῶν τῶν τελευταίων δεκαετησίων ἐτῶν δὲν
ὕστερεῖ κατὰ πολὺν τὰ 25 δισεκατομμύρια φράγκα. Διὰ τοῦ ναυτικοῦ του προγράμματος ὁ *Kaiser*

ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀποικιακὴν του πολιτικὴν, δι' ἧς θὰ κατορθοῦτο νὰ διοχετευθῶσιν εἰς τὰς ἀποι-
κίας τὰ πλεονάσματα τοῦ πληθυσμοῦ, ὡς καὶ τὰ προϊόντα τῆς ἀπὸ δεκαετηρίδος εἰς δεκαετηρίδα
αὐξανούσης γερμανικῆς βιομηχανίας.

Ἡ αὐξήσις τῶν πολεμικῶν δαπανῶν συνεπέφερε τὴν κολοσσαίαν ἐπιβάρυνσιν τῶν προϋπολο-
γισμῶν τῶν ἐμπολέμων κρατῶν. Τὸ σύνολον τῶν ἐξόδων τῶν Εὐρωπαϊκῶν Μεγάλων Δυνάμεων
(πλὴν τῆς Ἰταλίας) ἀνῆλθεν ἐντὸς 30 ἐτῶν ἀπὸ 8 δισεκατομμύρια εἰς ὑπὲρ τὰ 20 δισεκ., μόνον δὲ
τὰ ἐξόδα τῶν πολεμικῶν ὑπουργείων κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὑπερέβησαν ἐτησίως τὸ σύνολον
τῶν πρὸ 30ετίας δαπανῶν τῶν ἄνω κρατῶν. Ἐὰν οἱ ἰθύνοντες τὰς τύχας τῶν ἐμπολέμων κατώρ-
θωσαν ν' ἀτενίσωσι τὴν κατάστασιν μετὰ ψυχραιμίας, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐδρω-
σίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆρχοντο ἀπὸ ἑτοῦς εἰς ἑτοῦς τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης χάριν τῆς διὰ τῆς
αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς τοῦ χρυσοῦ κατορθωθείσης χρησιμοποίησεως τῶν τελευταίων ἐφευρέ-
σεων. Καὶ ἐνῶ ἡ παγκόσμιος παραγωγή τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὸ δεκαετὲς διάστημα 80-89 ἔφθασε
τὰ 5 δισεκατ. φράγκα, μετ' ἐτησίαν μέσσην παραγωγὴν 400 ἑκατ. φράγκων, ἡ παραγωγή αὕτη ἐδι-
πλασιάσθη κατὰ τὴν περίοδον 90-99, ἵνα διπλασιασθῇ καὶ πάλιν κατὰ τὸ διάστημα 1900-1909,
ἀνεληθοῦσα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς 2½ δισεκατ. ἐτησίως. Πλὴν τῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν χρησι-
μοποιηθεισῶν μεγάλων ποσοτήτων, πλὴν τῆς αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας, πλὴν τῶν ἐν μὴ ἐκδοτι-
καῖς Τραπεζίαις καὶ παρ' ἰδιώταις μεγάλων ἀποθεμάτων, ὑπολογίζονται εἰς 5 δισεκατομμύρια αἱ
ἐνισχύσεις τῶν ἐκδοτικῶν Τραπεζῶν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν 18ετὲς διάστημα. Τὰ ἀποθέματα ταῦτα
ἐδημιούργησαν τὴν πίστιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίχθησαν τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία, τῶν ὁποίων
ἡ κολοσσαία ἀνάπτυξις ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀριθμῶν. Ἐντὸς 30ετίας τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῶν
Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἀνῆλθεν ἀπὸ 50 δισεκατομμύρια εἰς ὑπὲρ τὰ ἑκατόν.

Ἐκ τῶν ὁσημέραι ὀγκουμένων ὡς ἄνω δυνάμεων ἐνεθαυρόντο οἱ ἐκάστοτε ὑπουργοὶ τῶν
Οἰκονομικῶν, ὅπως ἐγκρίνωσι τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν συναδέλφων των τῶν δύο πολεμικῶν
ὑπουργείων. Καίτοι αἱ εἰσπράξεις ὑπερέβαινον τὰς προσδοκίας, ἐν τοῖς αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἐπιτε-
λείων ἦσαν τοιαύτης φύσεως, ὥστε ἦτο ἀδύνατον αἱ πολεμικαὶ δυνάμεις νὰ καλύπτονται ἐν τῷ
συνόλῳ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐκτακτοὶ δαπάναι ἀπῆλθον ἐκτακτον κάλυψιν διὰ
δανείων. Ὁ παρατιθέμενος πίναξ ἀπεικονίζει τὴν κατάστασιν.

Παγκόσμιον δημόσιον χρέος.

1714	φρ.	7.500.000.000	Εἰρήνη
1793	»	12.500.000.000	»
1820	»	37.000.000.000	Πόλεμος
1848	»	43.250.000.000	Εἰρήνη
1862	»	68.750.000.000	Προπαρασκευαὶ πολέμου
1872	»	115.125.000.000	Πόλεμος
1882	»	134.850.000.000	»
1912	»	212.000.000.000	Εἰρήνη

Ὡς ἐκ τῶν ἄνω ἐμφαίνεται, ἡ αὐξήσις τῶν τελευταίων τριακοντα ἐτῶν ὑπερβαίνει τὸ πρὸ τοῦ
1870 σύνολον τοῦ παγκοσμίου δημοσίου χρέους.

Οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἤϋξαν κατὰ ἓν δισεκατομμύριον ἐντὸς τοῦ
χρονικοῦ διαστήματος 1908-1912, τεράστια δὲ εἶναι αἱ προσθήκαι τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Ἐφ' ὅσον ἤϋξανον αἱ πολεμικαὶ προπαρασκευαί, ἐπὶ τοσοῦτον ἐμειοῦντο αἱ περὶ εἰρήνης ἐλπί-
δες. Οὕτως ἐξεργάγη ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καθ' ἣν στιγμὴν ἡ διπλωματία ἴσως δὲν τὸν ἀνέμενε.

Προετοιμασίαι δεκάδων ἐτῶν ἐκ μέρους καὶ τῶν δύο Συμμαχιῶν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προῦ-
ποθέσῃ τις ὅτι θὰ κατέληγον εἰς βραχυπρόθεσμον πόλεμον.

Ὑπὸ πέπλῳ μυστηρίου καλύπτονται οἱ ἀριθμοὶ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῶν ἐμπολέμων
κρατῶν. Ἀδύνατον καθίσταται ὡς ἐκ τούτου νὰ καταστρώσῃ τις ἀκριβεῖς λογαριασμοὺς τῶν μνη-
αίων δαπανῶν τοῦ τρομεροῦ τούτου πολέμου. Εἰς 854 ἑκατομμύρια ἀνέρχεται ὁ πληθυσμὸς τῶν
ἐμπολέμων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποικῶν (738 ἑκατ. οἱ σύμμαχοι καὶ 116 ἡ Γερμανία
μετὰ τῆς Αὐστροουγγαρίας), εἰς 60 ἑκατ. ὁ τῶν οὐδέτερον ἐν ἐπιστρατεύσει εὐρισκομένων κρατῶν.
Τὸ ½ δηλαδὴ τῶν κατοίκων τῆς γῆς εὐρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν. Εἰς 12 ἑκατ. ὑπολογί-
ζονται κατὰ μέσον ὄρον αἱ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀντιμέτωποι δυνάμεις, εἰς 15 δισεκατ. αἱ πολε-
μικαὶ δαπάναι ἑκατὸν ἡμερῶν (12 50/100 φράγκα κατ' ἄνδρα). Καταπληκτικὰ εἶναι ὅσαῦτως αἱ εἰς

άνδρας θυσίαι. Αὐταὶ ἀναβιβάζονται εἰς 2 ἑκατ. περίπου (νεκρούς, τραυματίας καὶ αἰχμαλώτους). Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870/71 τὸ σύνολον τῶν Γερμανικῶν ἀπωλειῶν ἀνῆλθεν εἰς 26.000 νεκρούς!

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς πρώτης τριμηναίας, ἐκ στρατιωτικῆς ἀπόψεως ἀναλυσόμενος, παρουσιάζει ἀποτελέσματα εὐνοϊκὰ διὰ τὴν Γερμανίαν. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν δύο μετώπων ὁ πόλεμος διεξάγεται ἐπὶ μὴ Γερμανικοῦ ἐδάφους, ἡ πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας ἔχει μεταφερθῇ εἰς *Bordeaux* ἀπὸ τῆς 2 Σεπτεμβρίου (ν. ἡμ.), φρούρια ὡς τὸ *Liege*, *Namur*, *Maubeuge*, *Antvers* κατορθώθη νὰ ἀλωθῶσιν ἐντὸς ὀλιγίστων ἡμερῶν. Ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ, ἡ ὁργάνωσις τοῦ ἐναερίου καὶ ὑποβρυχίου στόλου. Ὁ πραγματικὸς ἐχθρὸς τῆς Γερμανίας δὲν ἀντιπροσωπεύεται μέχρι τῆς στιγμῆς ἀπὸ τὰ φονικά ὅπλα τῶν πολεμίων τῆς. Οἰκονομικῶς ἡ Γερμανία θὰ ὑπέστη ἀνυπολογίστους συμφορὰς ἐκ τῆς ἀδυναμίας τῆς νὰ ἀμφοιβητῇ μέχρι σήμερον τὴν κυριαρχίαν τῶν θαλασσῶν. Ἐκ τῶν ὠκεανῶν ἐξηφανίσθη ὁ ἰσχυρὸς ἐμπορικὸς στόλος, ὁ ὁποῖος μετέφερεν εἰς τὰ πέντε σημεῖα τῆς γῆς τὰ προϊόντα τῆς Γερμανικῆς βιομηχανίας. Ἐὰν τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὴν τριμηναίαν ταύτην παρουσιάσῃ μείωσιν 2½ δισεκατ. φράγκων, εἰς πόσον ἄρᾳ γε ποσὸν νὰ ἀνέροχῃται ἡ μείωσις τοῦ Γερμανικοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τοῦ πανταχόθεν ἀποκεκλεισμένου καὶ οὐ ἡ κίνησις ἀνῆλθε τελευταίως εἰς 25 δισεκατ.; Ἐὰν ἐν τούτοις, παρ' ὅλας τὰς ἐκ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τρομερὰς καταστροφάς, ἡ Γερμανία εἶναι ἡ μόνη χώρα, ἥτις δὲν κατέφυγεν εἰς τὸ χρεοστάσιον, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν καταπληκτικὴν οἰκονομικὴν ὁργάνωσιν, δι' ἧς κατορθώθη ἡ κινητοποίησις τῶν μεγάλων ἀποθεμάτων, τὰ ὁποῖα συνεσωρεύθησαν εἰς τὴν χώραν κατὰ τὴν τελευταίαν 30ετίαν ἐκ τῶν κερδῶν τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου.

Ὁ μοναδικὸς αὐτὸς πόλεμος μὲ τοὺς κολοσσαίους ἀριθμοὺς εὐλόγως ἀναγκάζει τινὰ νὰ θέσῃ τὸ ἐρώτημα: Εἶναι δυνατόν ὁ τρομερὸς αὐτὸς ἀγὼν νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολὺν ἄνευ οἰκονομικῆς ἐξαντλήσεως τῶν ἐμπολέμων; Οἱ μεγάλοι οἰκονομολόγοι, μεταξὺ αὐτῶν ὁ *Sir Robert Giffen*, δυσχυρίζονται ὅτι οἱ λαοὶ τῆς σήμερον, διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν μηχανῶν καὶ τῆς συσσωρεύσεως τοῦ πλούτου, δύνανται νὰ ἀνθέξωσιν εἰς σπατάλην ἐφ' ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα ἄνευ σημείων ἐξαντλήσεως, ποῦ ἄγμα ὅπερ ἐθεωρεῖτο δυσχερέστατον κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν μηχανῶν περίοδον. Ὁ πλοῦτος τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν κατὰ τὴν τελευταίαν 30ετίαν ἠῤῥησε κατὰ 40-60%, μόνον ὁ πλοῦτος τῆς Γαλλίας ἀνῆλθεν ἀπὸ 216 δισεκατ. κατὰ τὸ 1880 εἰς ὑπὲρ τὰ 300 δισεκατ. Αἱ οἰκονομίαι αὐταὶ ἀνέροχονται εἰς ἱκανὰς ἑκατοντάδας δισεκατ., ὁ δὲ τρομερὸς πόλεμος δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ ἔτη, ὅπως σπαταληθῇ μόνον τὸ χοῦμα τοῦτο.

Μία ἐλπίς ὑπάρχει ταχύτερου τερματισμοῦ τοῦ πρωτοφανοῦς ἀγῶνος, ἡ δ' ἐλπίς αὕτη ἔγκειται εἰς μίαν συμβιβαστικὴν λύσιν τῶν μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων ἐκκρεμῶν λογοριασμῶν. Διαιωνιζόμενον τοῦ πολέμου ὑπάρχει μέγας κίνδυνος, μήπως, κατὰ τὸ λατινικὸν λόγιον *duobus litigantibus tertius gaudet*, τὰ ὠφελήματα, περὶ ὧν ἐρίζουσι τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη μεταξὺ τῶν, ὠφεληθῶσι τρίτοι. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι πέραν τῶν ὠκεανῶν ὑπάρχουσι κράτη μεγάλα καὶ ἰσχυρά, ἀναμένοντα ὅπως ἐκμεταλλενθῶσι τὴν σημερινὴν περίστασιν. Ἐκ τῆς παρατάσεως τῆς πάλης καὶ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν Μεγάλων Δυνάμεων κινδυνεύει ν' ἀπολεσθῇ ἡ ὑπὸ τῆς ἡγεμονίας μας ἐπὶ 25 αἰῶνας ἐξασκουμένη ἡγεμονία ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ ἡγεμονία ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐκερδήθη διὰ ποταμῶν αἱμάτων ἐπὶ τῆς πεδιάδος τοῦ Μαραθῶνος καὶ εἰς τὰ ὕδατα τῆς Σαλαμῖνος.

Μ. Σ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ

ΣΤΕΚΚΕΤΙ

ΑΜΙΛΗΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὅταν τὰ φύλλα ῥίξῃ ἡ χειμωνιά,
καὶ θνυμηθῇς τὸ μνημῖά μου τὸ κρῦο,
λουλουδισμένο ἐκεῖ σὲ μιὰ γωνιά
θὰ τῶβρης μέσα ᾗς τὸ νεκροταφεῖο.

Σκύψε καὶ βάλε ᾗς τὰ χρυσὰ μαλλιά
ὅς' ἀπὸ μέσα μου βγήκαν λουλούδια.
Εἶν' ἄγραφη ἐρωτικὴ λαλιά,
εἶνε παλῆν ἀμίλητα τραγούδια.

Μετάφρασις ΑΓΓΕΛΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΣΙΛΟΥΕΤΤΑΙ

Δ*

ΔΕΝ εἶναι γνωστὸν ἂν εἶναι ὁ συμπαθητικὸς — ὑπάρχουν καὶ παράξενοι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον — βεβαίως ὅμως εἶναι ὁ εὐγενικώτερος ὅλων λόγιος. Νομίζεις ὅτι ἐνεφάνισθη εἰς τὸν κόσμον μὲ χειρόκτια *gris parle*.

Ἄν πιστεύσῃ κανεὶς εἰς τὰ παράδοξα τῆς μετεμψυχώσεως, θὰ παραδεχθῇ μαζί ὅτι ἐξέπεσεν εἰς τὴν ἐποχὴν μας λιποτάκτης κάποιος βασιλικῆς αὐλῆς περασμένων χρόνων.

Τὸν βλέπω ἀκόμη ἀνερχόμενον εἰς τὸν ἐξώστην τῆς Ὠραίας μὲ μεταξίνην κλίμακα, καὶ βλέπω τὰ βαρύτερα τρίχα πού στολίζουν τὸν ἐξ ὀλοσηρικοῦ μανδύαν του.

Ἀναπνέω τὸ ἄρωμα τῶν ἱῶν πού συνέλεξε μίαν νύ-

κτα εἰς τὸ πάγκον τοῦ Τριανόν, καὶ ζηλοτυπῶ τὴν πουδραρισμένην του Μαρκησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ προσφέρει μεταξὺ δύο ὑποκλίσεων Μενουέτου.

Εἶναι ὁ ὀλιγώτερος σύγχρονος ἄνθρωπος.

✱

Ὑπάρχει, κινεῖται, δημοσιογραφεῖ, χορεύει — εἶναι χορευτῆς θαυμασίος —, καὶ ὅμως δὲν ἠνώχλησε κανένα· δὲν ὑπάρχει παράδειγμα ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον προσέβαλεν εἰς τὴν δημοσιογραφίαν, ὅπως δὲν ὑπάρχει πόδι κυρίας τὸ ὁποῖον ἐπάτησεν εἰς τὸν χορόν.

Αἱ κακαὶ γλῶσσαι λέγουν ὅτι εἶναι αἰσθηματίας. Ἐξ ἰδίας πείρας βεβαιῶ ὅτι... εἶναι.

ΑΤΘΙΣ

ΘΡΥΨΑΛΑ

Οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ ἀγαποῦσαν τὴν κνίσσαν τῶν διαφόρων ψιτῶν. Ὁ Θεὸς μας θέλει τὸ λιβάνι. Ἄν δημιουργηθῇ ὅμως κανένας νεώτερος Θεός, αὐτὸς βεβαίως θὰ προτιμᾷ τὸν καπνὸν τῶν παλαιῶν χαρτονομισμάτων πού καίονται.

Μόνον εἰς τὸ τραπέζι του κανεὶς ἡμπορεῖ νὰ περιγράψῃ τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως. Ὅταν ζῇ μέσα εἰς τὴν φύσιν, τότε ρίχνονται ἕνα πλῆθος ἐντυπώσεων νὰ ἔμπουν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του, ὅλαις μαζί, καὶ ὅπως συμβαίνει εἰς αὐτὰς τὰς περιστάσεις, μένουν ὅλαις ἀπ' ἐξω.

Ὅχι μόνον εἰς τὸ Θέατρον δὲν ἀνεχόμεθα νὰ ὑποκρίνεται κανεὶς πάθημα, τὸ ὁποῖον ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τοῦ Θεάτρου προτιμῶμεν τὴν μίμησιν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν. Ἀπόδειξις, ὅτι μᾶς ἀρέσουν οἱ ξουρισμένοι, ἀλλ' ὅχι καὶ οἱ σπανοί.

Ἐξήγησα ἀπὸ τὴν μνήμην μου μίαν ἐντύπωσιν τῶν παιδικῶν μου χρόνων, καὶ αὕτη μοῦ ἔστειλε πονόδοτον.

Ἄς λέγουν ὅτι θέλουν διὰ τὰ ὄνειρα. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι, ἂν ὄῃς στὸν ὕπνο σου πὼς πέθανες, νὰ εἶσαι βέβαιος, ὅτι τὸ ὄνειρον αὐτό, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ ἀληθεύσῃ.

Κάποιος ἠρώτησεν ἕνα βιβλιοθηκᾶριον, ἂν ἔχῃ βιβλία διὰ τοὺς τυφλοὺς, καὶ αὐτὸς ἀπήντησε: διὰ τοὺς τυφλοὺς ὄχι, διὰ τοὺς κωφοὺς... ὅλα.

Ἡ ἀναδάσκεις τῆς πεδιάδος τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τοὺς ἀντιφρονούντας, μοιάζει σὰν τὴν ἀπόφασιν νὰ φερῶσιν εἰς ἕνα γυμνὸν ἄγαλμα τοῦ Φειδίου βρακί, πράσινον μάλιστα.

Μεταγχολικὸς ἐκάθισα στὸ περιγιάλι καὶ ζήτησα ἀπ' τὸ κύμα παρηγοριά. Καὶ κείνο μούφερε μιά λεμονόκουπα.

Δ. Γε. Κ.

Η ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΑΣ ΑΠΟΙΚΙΑΣ

(ΥΠΟ ΤΟΥ HON. PEMBER REEVES)

Σημ. Μ. Τὸ λίαν ἐνδιαφέρον καὶ ἐπίκαιρον ἄρθρον περὶ τῶν Ἀποικιῶν τῆς Μ. Βρετανίας, τοῦ ὁποῦ μεταφράσιν σήμερον προσφέρουν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν τὰ «Παναθηναίων» ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν «The British Australian» τῆς 30ῆς Ἰουλίου. Ὁ συγγραφεὺς του εἶναι ὁ καλὸς καὶ πιστὸς τῆς Ἑλλάδος φίλος ὁ Honorable W. Pember Reeves, ὁ ἄλλοτε χρηματίας ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἑργασίας (Labour) εἰς τὴν Νέαν Ζηλανδίαν, ἣν κατόπιν ἀντεπροσώπευσε παρὰ τῇ Μ. Βρετανίᾳ. Ὡς γνωστὸν, τὸ ἀξίωμα τοῦτο τοῦ ἀντιπροσώπου (High Commissioner) συνεπάγεται καὶ τὸν ἰσὸβιον τίτλον τοῦ Honorable. Παραιτηθεὶς αὐτοῦ μετὰ τινα ἔτη, συνετεία Κυβερνητικῆς μεταβολῆς ἐν τῇ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ, διωρίσθη Πρύτανης τῆς ἐν Λονδίῳ Σχολῆς τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Μέλος ἐκ τῶν πρώτων τοῦ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1912 συσταθέντος ἐν Λονδίῳ Αἰγαιοπελαγίτου Κομιτάτου, ἐπεξέτεινε τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ δρασίμ του εἰς ὅλα τὰ συμφύα αὐτῷ ζητήματα καὶ δὲν ἐπαύσε γράφων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ καὶ δημοσιεύων φυλλάδια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1913 ἐσύστησε μετ' ἄλλους Ἀγγλοφίλους καὶ φιλοπάτριδας ὁμογενεῖς τῆς Ἀγγλίας τὸν Ἀγγλο-Ἑλληνικὸν Σύνδεσμον, μεθ' οὗ συνεχωνεύθη τὸ Αἰγαιοπελαγικὸν Κομιτάτον, ἐκλεγείς ὁμοφώνως πρόεδρος του.

Ἀθήναι, 1 Ὀκτωβρίου 1914.

Δ. Π. Π.

Αἱ ἀποικίαι τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἀριθμοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος δεκαπέντε περίπου ἑκατομμύρια λευκοῦ πληθυσμοῦ. Μὲ τὴν λέξιν «Ἀποικίαι» ἐννοοῦμεν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο τὰς ὑπερπόντιους ἐκεῖνας κτήσεις, αἱ ὁποῖαι χαίρουν αὐτόνομον διοίκησιν, ἔχουν ἄξιον λόγον λευκὸν πληθυσμὸν καὶ κλίμα πρόσφορον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν εὐδωσιν τῆς φυλῆς μας. Εἶναι χῶραι, ὅπου ἡ Ἀγγλικὴ οἰκογενειακὴ ζωὴ ἡμπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῇ, ὅπου αἱ Ἀγγλικαὶ οἰκογένειαι περιλαμβάνουν εὐρώστους γυναῖκας καὶ παιδιὰ χῶραι τέλος κατάλληλοι διὰ τοὺς Ἀγγλικούς πολιτικούς καὶ κοινωνικούς θεσμούς. Αἱ ὑπερπόντιοι αὗται κοινότητες εἶναι ἤδη πολυπληθεῖς καί, μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, ὁ λευκὸς πληθυσμὸς τῶν αὐξάνει ταχέως. Εἰς δύο ἢ τρία ἔτη ἡ καθέμία ἀπὸ αὐτὰς θὰ εἶναι τετράκις μεγαλυτέρα τῆς Ἰρλανδίας, εἰς δέκα ἢ δώδεκα θὰ ἔχη πληθυσμὸν δώδεκα ἑκατομμυρίων. Μὲ ἄλλους λόγους, ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν θὰ εἶναι ἴση πρὸς ἔθνος κραταῖον καὶ ὡς πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ὕλην δύναμιν θὰ ὑπερβαίνει τοῦτο. Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριόν των ἀνέρχεται ἤδη σχεδὸν εἰς 460 ἑκ.

λιῶν¹ κατ' ἔτος καὶ αὐξάνει καταπληκτικῶς. Ἡ βιομηχανία των, μικρὰ ἀπὸ Ἀγγλικῆς ἀπόψεως, κάμνει σημαντικὰς προόδους καὶ αἱ ἀποικίαι φαίνονται διατεθειμέναι νὰ τὴν ἐνθαρρύνουν ἐν ἀνάγκῃ καὶ μετὰ σπουδαίας φορολογικῆς θυσίας.

Ἀλλὰ ἡ δύναμις τῶν Βρετανικῶν ἀποικιῶν δὲν συνίσταται μόνον εἰς ἀριθμούς. Οἱ κάτοικοι κατὰγονται ἀπὸ Βρετανικὰς, Γαλλικὰς καὶ Ὀλλανδικὰς φυλὰς μετὰ δόσιν Τευτονικοῦ καὶ Σκανδιναυικοῦ αἵματος. Μὲ ἄλλους λόγους ἔχουν μέσα των τὰ συστατικὰ τῶν καλυτέρων Εὐρωπαϊκῶν φυλῶν. Παρ' αὐτοῖς ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι γενικὴ ἐπιδιώκεται δὲ πρὸς τοῦτο ἡ βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τῆς ἀνωτέρας ἐκπαίδευσως. Ζῶντες εἰς ὑψηλὴν περιωπὴν εὐμαρείας μετὰ σχετικῶς πολλὴν ἄνεσιν καὶ εἰς ἀτμοσφαῖραν δημοκρατικῶν θεσμῶν δύνανται ν' ἀσχολῶνται περὶ τὰ κοινὰ. Βλέπομεν ἐπομένως ὅτι εἶναι φυλὴ ἀνδρική ἀνεξάρτητος καὶ ἐξόχως νοήμων, ἐντριβὴς εἰς ἔκτακτον βαθμὸν περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ τὴν τέχνην τοῦ αὐτοκυβερνᾶσθαι. Ἐδειξεν ἤδη καταπληκτικὴν ἱκανότητα εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν ἰδίων ὑποθέσεών της. Δι' ὀλίγας κοινότητας θὰ ἡδυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι μετεχειρίσθησαν, ὡς αὐταί, τὰς ἐκτάκτους ἐλευθερίας, αἵτινες ταῖς παρεσχέθησαν, τόσον σωφρόνως καὶ χωρὶς νὰ προξενήσουν μεγάλας ἀδικίας ἢ μεγάλα κακά.

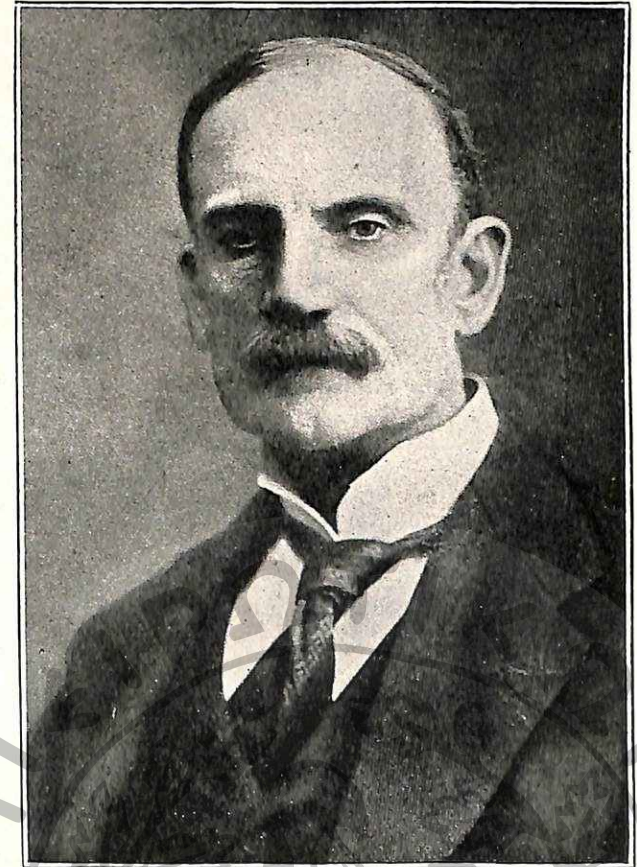
Ἔως τώρα αἱ ἀποικίαι ἀψησχολοῦντο σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν ἀπὸ τὰς τοπικὰς των ὑποθέσεις. Ἡ τραχὺς πάλη των πρὸς ἄγριον περιβάλλον, ὁ βαρὺς ἀγὼν πρὸς θεμελιώσιν κράτους πολιτισμένου ἀπερρόφων ὅλον των τὸν καιρὸν καὶ ὅλην των τὴν ἱκανότητα. Πρὸ ὀλίγου, αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐργασίας των ταύτης ἐπέσυραν ἐλάχιστα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἔξω κόσμου, καίτοι ἡδύναντο νὰ εἶναι γόνιμον πεδὶον μελέτης εἰς τοὺς περὶ τὰ οἰκονομικὰ καὶ τὴν ἱστορίαν ἀσχολουμένους. Ἐπ' ἐσχάτων τὰ πράγματα ἡλλαξαν πολὺ καὶ τὸ πολὺ κοινὸν ἔλαβεν ἰδέαν τοῦ συντελουμένου ἔργου. Οὕτως αἱ ἀποικίαι παρήλθον τὸ πρῶτόν των στάδιον ἢ στοιχειωδεστέρα ἐργασία ἔγινε τὸ δυσκολότερον μέρος τοῦ ἔργου ἀπεπερατώθη. Εἷς τινα μέρη ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ὁ ἀγὼν τῶν σκαπανέων καὶ τῶν ἀπομεμονωμένων ἀγωνιστῶν κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως,

¹ 10,150 ἑκατ. δραχμῶν. Σ. Μ.

καὶ οἱ πρόσκοποι τοῦ πολιτισμοῦ σταθερῶς προχωροῦν πρὸς κατάληψιν τῶν μὴ ἐκπολιτισθέντων τμημάτων. Ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν Ἀποικῶν δὲν εἶναι πλέον ἀπομεμονωμένοι σκαπανεῖς καὶ τραγεῖς ξυλοτόμοι. Σήμερον εἶναι ἐπιστήμονες, μηχανικοὶ, καταστηματάρχαι, μεταλλουργοί, κτηνοτρόφοι καὶ γεωργοί, ζῶντες ζῶν συνήθως εὐμαρῇ, καίπερ ἴσως μᾶλλον μονότονον, καὶ ἔχοντες ἀρκετὸν καιρὸν ν' ἀφιερῶσουν εἰς τὸν ἑαυτὸν των. Εἶναι μετὰ τῶν μεγαλυτέρων ἀναγνωστῶν ἐφημερίδων, βιβλίων καὶ περιοδικῶν τοῦ κόσμου, δεικνύουσι δὲ πολὺ περισσότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν παγκόσμιον κίνησιν παρ' ὅσον συνήθως νομίζεται. Κατὰ φυσικὴν δὲ συνέπειαν οἱ κάτοικοι καὶ αἱ Κυβερνήσεις τῶν ἀνδρωθειῶν ἤδη ἀποικιῶν δεικνύουν σημεῖα τῆς ἐνημερότητός των ὅχι μόνον τῶν Βρετανικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν διεθνῶν ζητημάτων. Ὁρῶμεν νὰ λαμβάνονται ἀρκετὰ ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν Βρετανικὴν Αὐτοκρατορίαν, καὶ τοῦτο περιμένομεν ὅτι θὰ γίνεται ἀκόμη περισσότερον προϊόντος τοῦ χρόνου. Ὡστε ἐδῶ ἔχομεν ἐπικειμένην μεταβολὴν πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν ἐντὸς αὐτῆς τῆς Βρετανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Πρὶν εἰπώμεν πλεότερα περὶ τῆς φράσεως ταύτης τῆς πραγματοποιουμένης μεγάλης μεταβολῆς, καλὸν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας ἐπὶ ἄλλης ἐπίσης σπουδαιοτάτης, καίτοι σιωπηρῶς τελουμένης ἐντὸς αὐτῶν τῶν Ἀποικιῶν, ἐπαναστάσεως. Αὕτη εἶναι ἡ βαθμιαία μετατόπισις τῆς πολιτικῆς δυνάμεως ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ ἰδρύματα καὶ τοὺς μεγάλους γαιοκτῆμονας καὶ τὰς πλουσίας τάξεις τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐξοχῶν εἰς τοὺς μικροὺς γεωργούς καὶ τὴν ὀργανωμένην τάξιν τῶν ἐργατῶν. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐφθασεν εἰς μεγαλύτερον σημεῖον εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ὅπου ἤδη παρετηρήθη τὸ φαινόμενον ὅτι ὕπουργος τεχνικῶν κυβερνήτωντος ἐπιτυχῶς ἡπείρον σχεδὸν ἐπίσης μεγάλῃν ὡς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην. Δὲν εἶναι ἐδῶ ἡ περίστασις νὰ συζητήσωμεν τὰ πλεονεκτήματα ἢ τὰ μειονεκτήματα τῆς Αὐστραλικῆς Ἐργατικῆς κυβερνήσεως καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς. Ἀρκεῖ νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ Αὐστραλία ἐξηκολούθησε νὰ εὐημερῇ καὶ ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν ταύτην καὶ νὰ σημειώσωμεν κυρίως ὅτι ἡ δρασίς των πολιτικῶν τοῦ ἐργατικοῦ κόμματος κατ' οὐδὲν ἡλάττωσε τοὺς ἐγκαρδίους δεσμοὺς τοὺς συνδέοντας τὴν Ἀποικίαν μετὰ τῆς Μητροπόλεως. Τοῦλάχιστον, ὅτε ἦσαν εἰς τὰ πριάγματα, δὲν προέβη-

σαν εἰς οὐδὲν διάβημα δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ κοινοῦ καὶ νὰ ἀναστείλῃ τὴν πρὸ στιγμῆς ἐξηγηθεῖσαν μετατόπισιν τῶν πολιτικῶν δυνάμεων. Ἡ δημοκρατικὴ ἐξέλιξις ὠδήγησεν ἤδη τὴν νομοθεσίαν πρὸς πολλὰ περίεργα καὶ καταπληκτικὰ πειράματα. Ἐν ἐξ αὐτῶν, τὸ μᾶλλον ἄξιον λόγου — τὸ βεβαίως ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἐπανάστασιν — εἶναι ἡ κατάστασις τῶν γαιῶν. Παντοῦ βλέπομεν

W. PEMBER REEVES

μεγάλους γαιοκτῆμονας καὶ μεγάλας ἑταιρείας κατόχους γαιῶν νὰ πωλοῦν εἰς τὴν κυβέρνησιν μεγάλας ἐκτάσεις, αἵτινες χωρίζονται καὶ διαμοιράζονται εἰς μικροκτηματίας καὶ μισθωτὰς τοῦ Κράτους. Ἐνίοτε ἡ τοιαύτη κατάστασις ἐπισπεύδεται διὰ νομοθεσίας ἐπιβαλλούσης φορολογίας ἢ περιοριζούσης τὴν γαιοκτησίαν. Ἀλλὰ συχνότερον εἶναι ἀποτέλεσμα ἀναποδράστων οἰκονομικῶν λόγων καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ ὁποία, κυρίως εἰς τὸν Καναδᾶν,

ἐγένιν ἀφορμὴ ὥστε μεγάλα ἑταιρεῖαι, ὡς ἡ τοῦ Hudson Bay καὶ ἡ τοῦ Σιδηροδρόμου τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, νὰ διαμοιράσων διὰ ἐμπορικοὺς καὶ πατριωτικοὺς λόγους μεγάλας ἐκτάσεις γαιῶν εἰς τοὺς μικροκτηματίας. Τοῦτο ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται σταθερώτατα, εἰς τοιαύτην δὲ κλίμακα, ὥστε ἐντὸς εἴκοσιν ἐτῶν οἱ μεγάλοι γαιοκτήμονες τῶν Ἀποικιῶν νὰ καταντήσουν ἐλάχιστοι τὸν ἀριθμὸν. Μόνον οἱ γνωρίζοντες ἐκ πείρας πόσον τὸ μονοπώλιον τῆς ἰδιοκτησίας δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς προόδου τῶν ἀτόμων καὶ τῆς πολιτικῆς μιᾶς χώρας δύνανται νὰ ἐκτιμήσων τὴν σημασίαν τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς. Μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἀπὸ τοῦδε ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἀποικιῶν θὰ εἶναι σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς χεῖρας μικροκτηματιῶν, γεωργῶν, ἐργατῶν, καταστηματαρχῶν καὶ ὑπαλλήλων. Βεβαίως θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε σπουδαία καὶ σημαίνουσα τάξις μεγαλοκτηματιῶν εἰς τὰ ἀγροτικά κέντρα καὶ ἐπιστημόνων εἰς τὰς πόλεις, οἵτινες διὰ τῆς ἱκανότητος θὰ ἐπιβάλλωνται. Ἄλλ' ἢ ἐπιβολὴ τοῦ πλούτου καὶ μόνου θὰ εἶναι ἐλάχιστη. Καὶ ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δημοκρατιῶν τῶν Ἀποικιῶν μας καὶ τοῦ εἵδους τῆς δημοκρατίας, ἣτις θάλλει εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας μὲ τοὺς ἑκατομμυριοῦχος της καὶ τὰ «τράστ» της, θὰ εἶναι ἀξιοσημείωτος. Ἡ τάξις τῆς πολιτικῆς τῶν Ἀποικιῶν εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶναι νὰ πολλαπλασιάζωνται μὲν τὰ δημοκρατικά καὶ σοσιαλιστικά πειράματα, ἀλλὰ νὰ μὴν ὑπερβαίνων τὸ σημεῖον, ἐκεῖθεν τοῦ ὁποίου ἡ τάξις τῶν ἀγροτῶν μικροκτηματιῶν θὰ παύσῃ νὰ παρέχεται. Ὅτι οἱ μικροὶ γαιοκτήμονες θὰ εἶναι ἐπὶ τοῦ ὅλου στοιχεῖον συντηρητικόν, δὲν φαίνεται ἐπιδεκτικὸν ἀμφιβολίας, ἀλλ' ἐξ ἄλλου, ἐπειδὴ θὰ εἶναι ἀνεπτυγμένοι καί, ἐν συνόλῳ, νοήμονες, δὲν ἔπεται ὅτι θὰ ὦσι καὶ στοιχεῖον ἀντιδραστικόν.

Ἡ σύντομος αὕτη σκιαγραφία τῶν Ἀποικιῶν εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ καταστήσῃ καταληπτὸν εἰς τοὺς Ἀγγλους τὸ εἶδος τῶν κοινοτήτων, τὰς ὁποίας θὰ ἔχουν συντόμως νὰ παραδεχθῶν ὡς ἓνα εἶδος συνεταίρων εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Αὐτοκρατορίας. Νομίζω ὅτι ὁ συνεταρισμὸς αὐτὸς ἤρchiσε νὰ συντελῇται. Ὅταν, πρὸ 14 ἐτῶν, αἱ Ἀποικίαι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ προσφέρουν, κατὰ τὰς στιγμὰς σπουδαίας κρίσεως¹, μικρὰν τινα βοήθειαν εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἐξεπλάγησαν πρᾶγματι βλέπουντες ὅτι γίνονται δεκταὶ μὲ ἀνοικτὰς ἀγκύλας καὶ ὅτι μεγάλα ἐκδηλώσεις ἀγάπης ἀνταπεκρίνοντο εἰς τὴν προσφορὰν των.

Ἐπὶ μακρὸν αἱ Ἀποικίαι εἶχαν συνηθίσει νὰ

βλέπουν ὅτι ἀκριβοπλήρωναν τὴν τοπικὴν των ἀνεξαρτησίαν μὲ τὴν λεπτῶς εὐγενικὴν ψυχρολουσίαν, διὰ τῆς ὁποίας οἱ Ἀγγλοὶ τοὺς ὑπεδέχοντο κάθε φορὰν ποῦ ἔδειχναν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὡστε ἡ χαρὰ των ἦτο μεγάλη, ὅταν τοῖς ἐπετράπη νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς περὶ αὐτῆς συζητήσεις. Ἦσαν πάντοτε ἔτοιμοι ν' αὐξήσουν καὶ νὰ κανονίσουν τὰς εἰσφορὰς των διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ σήμερον οἱ πολιτικοὶ των ἠγέται εὐρίσκουν τὸν καιρὸν ἢ μᾶλλον, ἀποσπώμενοι ἀπὸ τὰς ἀσχολίας των εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ τόπου των, τὸν ἀφιερώουν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν Ἱμπεριαλιστικῶν ἀναγκῶν. Καὶ οὕτως εἶδομεν τὴν Βουλὴν τοῦ Καναδᾶ ἐπὶ μῆνας ἀπασχολημένην εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου συμμετοχῆς εἰς τὴν ναυτικὴν ἄμυναν τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὅχι πρὸ πολλοῦ χρόνου κρίσις πολιτικὴ εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν, ἐπαγαθοῦσα τὴν ἀνασύστασιν ἰσχυρᾶς κυβερνήσεως καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς Ἀρχῆς πανισχύρου Ὑπουργοῦ, αἰτίαν εἶχε τὴν μέλλουσαν στάσιν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς ὡς πρὸς τὸν Ἱμπεριαλισμόν. Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Αὐστραλίας, ἀνιήκων εἰς τὸ Ἐργατικὸν Κόμμα, ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην, πρὶν καταλίπῃ τὴν ἀρχὴν, Συνδιάσκεψιν εἰς Βανκούβερ ὅπως συζητήσῃ τὰς πιθανότητας κοινῆς ἐνεργείας τῶν Ἀποικιῶν εἰς τὰ τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐξέχον μέλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Νέας Ζηλανδίας ἦλθε πέρυσιν εἰς τὸ Λονδίνον, ὅπως συζητήσῃ μετὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ μέρους, ὃ ἐπρόκειτο ἡ ἀποικία νὰ διαδραματίσῃ κατὰ τὴν ἄμυναν τῆς Αὐτοκρατορίας. Τελευταίως Καναδὸς ἀντιπρόσωπος ἔκαμε τὸ αὐτό. Ἐπὶ δέκα ἔτη ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ τακτικὴ ἐνὸς τῶν μεγάλων πολιτικῶν κομμάτων τῆς Ἀγγλίας ἐπηρεάσθη ζωτικώτατα ἀπὸ τὸ ζήτημα τῆς Ἱμπεριαλιστικῆς φορολογίας καὶ ἀπὸ τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐκδηλουμένας γνώμας τῶν Ἀποικιῶν¹.

Πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν τοιαύτη συνάφεια τῶν Ἀποικιῶν πρὸς τὴν Μητρόπολιν, ὡς ἡ ἐμφανιζομένη ὑπὸ τῶν ἄνω παραδειγμάτων, θὰ ἐθεωρεῖτο ἀδύνατος. Τὸ ζήτημα εἶναι, ἐὰν ἡ μεταβολὴ αὕτη θὰ σταματήσῃ ἐδῶ ἢ ἐὰν θὰ ἴδωμεν ἐντὸς τῆς μελλούσης εἰκοσαετίας καὶ ἄλλας μεταβολὰς ἴσως ἐπίσης σπουδαίας. Φρονῶ ὅτι ἀναποφεύκτως θὰ ἐπέλθουν καὶ ἄλλαι μεταβολαί, ὅλαι μὲ τὴν κατεύθυνσιν συσφίξεως τῶν Ἱμπεριαλιστικῶν δεσμῶν καὶ ὅτι μόνον κεντρό-

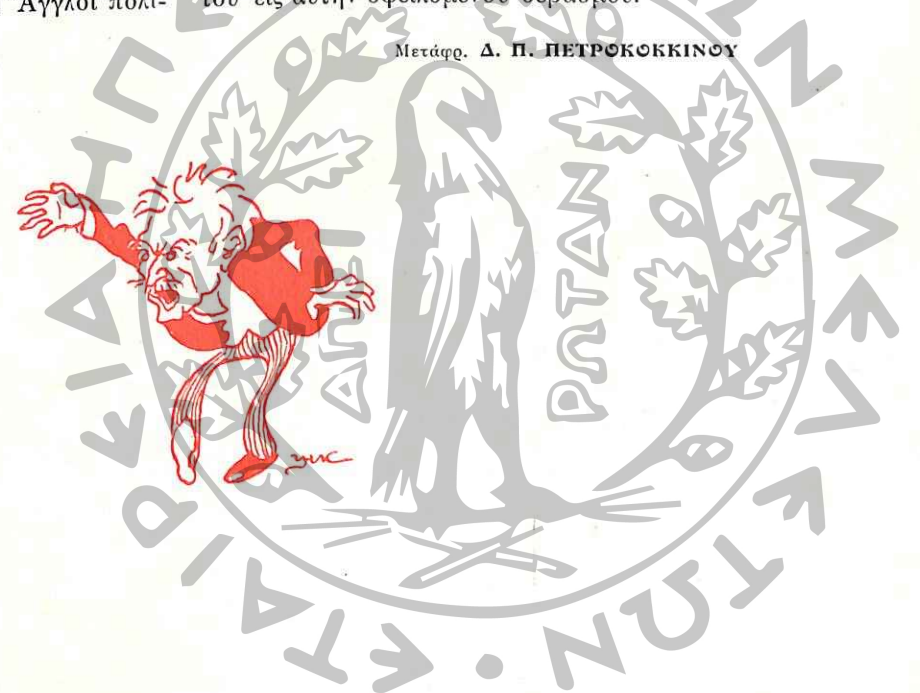
¹ Τὸ κόμμα τῶν Ἐνωτικῶν καὶ τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποθανόντος J. Chamberlain, τοῦ προτείναντος τὸ Tariff Reform.

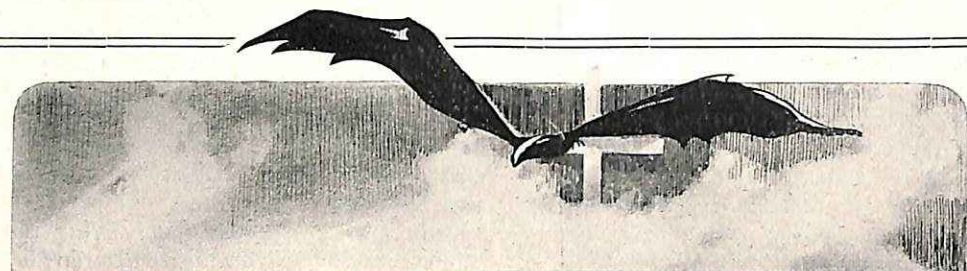
φυξὲ δύναμις, προερχομένη ἐκ τῶν Ἀποικιῶν, ἢ ἄλλη ἀποκρουστικὴ ἐκ τῆς Μητροπόλεως θὰ δυνηθῇ ν' ἀνακόψῃ τὴν ὁρμὴν ταύτην. Πρὸ μιᾶς γενεᾶς φυλετικὰ ζητήματα ἀναφυόμενα εἰς τινὰ μέρη τῶν Ἀποικιῶν ἐφαίνοντο ἀντιπροσωπεύοντα τὴν κεντρόφυγα ταύτην δύναμιν. Οἱ Γάλλοι τοῦ Καναδᾶ δὲν εἶχαν ἐντελῶς συνδιαλλαγῇ μὲ τὴν Αὐτοκρατορίαν· οἱ Ὀλλανδοὶ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς τὴν ἀντεπολιτεύοντο φανερά. Κοινῶς ἐπιστεῦετο ὅτι πολλοὶ Ἰρλανδοί, ὑπηρετοῦντες ὑπὸ τὴν σημαίαν μας, δὲν θὰ ἐλυποῦντο βλέποντες τὰς Ἀποικίας ἀποσπώμενας ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν. Σήμερον οἱ Γάλλοι τοῦ Καναδᾶ, καίπερ ὀλιγώτερον ἐνθουσιωδῶς ἢ οἱ Ἀγγλοὶ, ἀσπάζονται τὴν Ἱμπεριαλιστικὴν ἰδέαν. Διὰ τοὺς Ὀλλανδοὺς τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι Ὀλλανδὸς πρωθυπουργὸς διεκινδύνευσε τὸ χαρτοφυλάκιόν του προκαλὼν τὸ ἀντιιμπεριαλιστικὸν κόμμα ἢ, ὀρθότερον εἰπεῖν, τὰ λείψανά του. Μάλιστα πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων του, οἱ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς μεταχειρίζονται γλῶσσαν πολὺ ἡπιωτέραν καὶ φιλικωτέραν παρ' ὅτι συνηθίζετο πρὸ ἡμισείας γενεᾶς. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Ἰρλανδοὺς ἀποίκους, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ὅτι σήμερον αἱ βλέψεις των δὲν διακρίνονται ἀπὸ τὰς τῶν Ἀγγλικῆς καὶ Σκωτικῆς καταγωγῆς ὁμοειδῶν των. Κατ' ἐμέ, εἰς καὶ μόνον παρὰ τῶν δύναται νὰ ψυχράνῃ τὸν Ἱμπεριαλιστικὸν ἐνθουσιασμόν τῶν Ἀποικιῶν. Καὶ οὗτος εἶναι ἡ αὐξήσις τῶν Ἱμπεριαλιστικῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν βαρῶν εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ καταστῶσι δυσβάστακτοι. Τοιαύτην αὐξήσιν, καίτοι ἀπίθανον, δυνάμεθα ὁμως νὰ φαντασθῶμεν. Οἱ Ἱμπεριαλισταὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ πολι-

τικοὶ μας πρέπει νὰ τὴν προσέχουν. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰς Ἀποικίας. Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν δὲν βλέπω σοβαρὰ αἷτια φόβου ἀναπτύξεως αἰσθημάτων κατὰ τῶν Ἀποικιῶν. Εἰς πολλὰς περιστάσεις αἱ Ἀποικίαι ἔλαβον τὴν σοφὴν πρόνοιαν ν' ἀποκρούσουν θερμῶς κάθε ἐγωϊστικὴν ἐπιθυμίαν φορολογίας τῶν τροφίμων τῶν Βρετανῶν καταναλωτῶν, ὅπως γεμίσουν τὰ θυλάκια τῶν καλλιεργητῶν καὶ ἐξαγωγέων τῆς ἀποικίας των. Τοῦτο ἔπρεπε νὰ ἐπαρκέσῃ πρὸς διάλυσιν τῶν ἐν τῇ Μητροπόλει παρατηρουμένων πολλῶν ἐνδοιασμῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ, ἐννοῶ πολὺ καλὰ ὅτι ἐν Λονδίῳ ἡ παραδοχὴ τῶν Ἀποικιῶν εἰς εἶδος συνεταίρων εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ζητημάτων τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς γεννᾷ δισταγμοὺς εἰς τὰς ψυχὰς των.

Ἰσως δὲν ἔχουν ἄδικον, ἐπειδὴ τοῦτο σημαίνει σπουδαίαν ἐπαναστατικὴν μεταβολήν. Καὶ ὁμως ὁ σκοπὸς τοῦ ἄρθρου τούτου θὰ ἀπετύγχανεν, ἂν δὲν ἀπέδειξεν, ἔστω καὶ ἀσθενῶς, ὅτι οἱ Ἀποικοὶ τοῦ ἐγγὺς μέλλοντος δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ καταστοῦν ἐπικίνδυνοι ἢ ἄλογοι συνεταῖροι. Ἡ πρώτη των ἐπιθυμία θὰ εἶναι νὰ βοηθήσουν τὴν Ἀγγλίαν· ἀλλὰ κυρίως θὰ θέλουν τὴν ὑπαρξιν εἰρήνης καὶ φιλίας πρὸς ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Κοινότητες συνιστάμεναι ἀπὸ ἡσυχούς καὶ φιλέργους ἐργάτας, ὡς αὐτοὺς ποῦ περιέγραψα, δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ εὐνοοῦν σπάταλον πολιτικὴν. Οὔτε ὁμως εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ παρᾶσχουν πράγματα εἰς τὴν Μητρόπολιν των ἢ νὰ τὴν ταπεινώσουν. Αὕτη θὰ παραμείνῃ ὁ προεξέχων συνέταίρος τῆς Ἐνώσεως καὶ θὰ ἀπολαμβάνῃ τοῦ εἰς αὐτὴν ὀφειλομένου σεβασμοῦ.

Μετάφρ. Δ. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΥ

ΤΟ ΕΡΗΜΟ ΜΝΗΜΑ

Έκει σε' ακροθαλάσσι,
ποῦ τρέχει νὰ ξεσπάσῃ
τὸ πελαγήσιο κύμα
καὶ κλαίει, μουρμουρίζει,
ὀργίζεται κι' ἀφρίζει,
ὕψωνετ' ἓνα μνημῆμα.

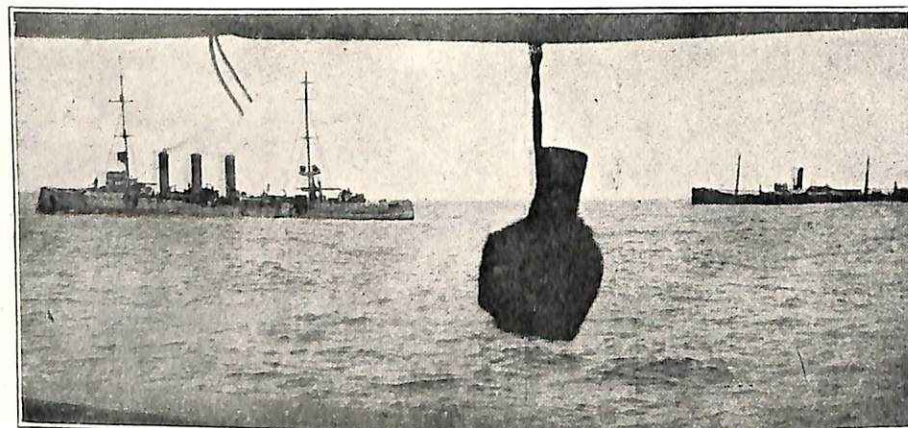
Στὴν ἐρημιὰ τοῦ Ἀπείρου,
ποῦ πνέει μυστήριο γύρου,
ποῖα τὼχουν κτίσει χέρια;
Οἱ λίθοι τοῦ κυλοῦνε
καὶ τρώγονται, μαδοῦνε
ἀπὸ τ' ἀγριοκαίρια.

Θαλασσοπούλι πλάνο
ἐδῶ στὸ μνημ' ἀπάνω
στριγγόφωνο σταθμεύει.
Ἡ πένθιμη κραυγὴ του
στοῦ πόντου τοῦ ἀτρυγῆτου
τὸ βογγητὸ χωνεύει.

Σίγρος, Ἰούλιος τοῦ 1914.

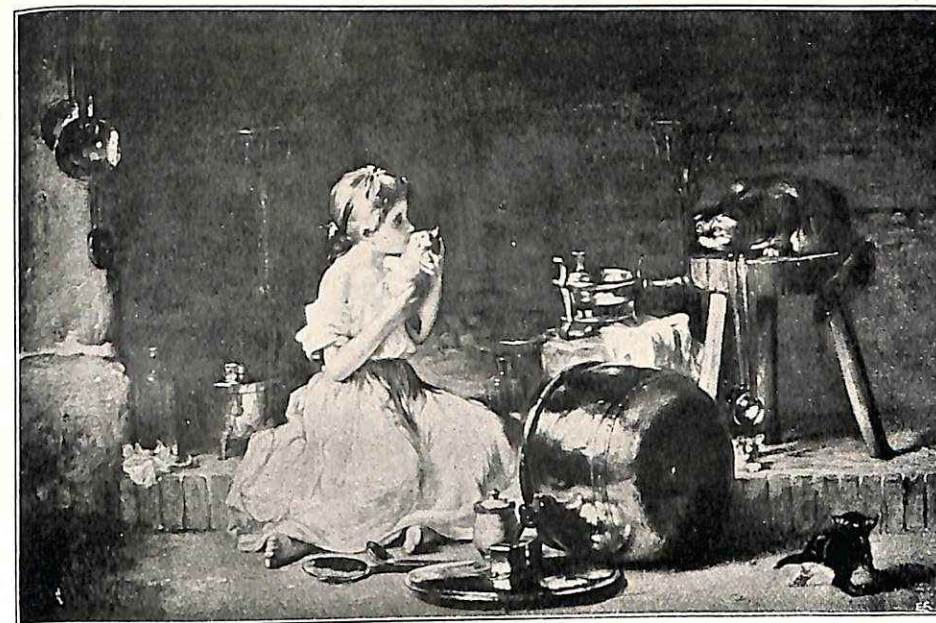
Α. ΠΡΩΒΕΛΕΓΓΙΟΣ

✱ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ "ΕΜΔΕΝ," ✱

Τὸ ἡρωικὸν «Ἐμδεν» δὲν ἄφησε καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀνενόγητον, κατὰ τὸ διάστημα τῶν μυθιστορικῶν του περιπετειῶν. Ἡ εἰκὼν μας—ἀντίγραφον ξένης—παριστᾷ εἰς τὸ βάθος τὸ Γερμανικὸν θυρωρικὸν καθ' ἣν ὥραν συλλαμβάνει τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπορικὸν ἀτμόπλοιο «Ποντοπόρος».

ΕΡΓΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΖΩΓΡΑΦΩΝ ***

ΜΙΑ ΣΤΑΚΤΟΠΟΥΤΑ

JOSEPH BAIL

ΜΙΑ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Ἡ Φιλοδασικὴ Ἑνωσις ἤρχισε γενναίαν ἐπὶ τοῦ πρασίνου προπαγάνδαν. Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως ἐργάζεται ἀόκνως διὰ τὰ ἀναδασώσῃ τὰ γυνὰ βουνὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ χαρίσει τὴν εὐτυχίαν τοῦ πρασίνου εἰς τὰς ἐρήμους οἰκίαις των. Εἰς ἓνα φυλλάδιον, τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ἡ Ἑνωσις, δημοσιεύονται οἱ στίχοι αὐτοί, ὡραῖοι στίχοι ἀνωνύμου ποιητοῦ, ὁ ὁποῖος πιθανὸν νὰ εἴναι ὁ κ. Τσοκόπουλος:

Ἐλᾶτ' ἐδῶ μαζί μου μέσ' τὰ δάση,
Ἐλᾶτ' ἐδῶ, σὴν πράσινῃ τὴν πλάσι
Μακρὰν ἀπ' τοῦ κόσμου τὴν πολλὴν βοή
Ἐλᾶτ' ἐδῶ, τὰ τοῖστέ μετ' ἡμῶν
Πιὸ καθαρὸν σὶτὰ στήθια τὸν ἄερα,
Πιὸ ζηλευτὴ νὰ βοῇτε τὴν ζωή.

Ἐλᾶτ' ἐδῶ γάτω ἀπ' τὰ μύρια φύλλα
Σὲ μυστικῆς ζωῆς ἀναιριχίλα
Τὸ γὰρ δένδρον τόσα θὰ σὰς πῇ
Μὲ τ' ἀπαλὸ τοῦ ἀνασασμοῦ τοῦ μῦθο
Καὶ θ' ἀπηχήσῃ σὴν οἰκίᾳ τοῦ γένου
Νεφῶν τραγούδια καὶ ἀηδοῦντων οὐλοῦ.

Ἐλᾶτ' ἐδῶ σὴν πράσινῃ τὴν πλάσι
Κ' ἐλᾶτε τ' ἀναστήσωμε τὰ δάση!
Ἐκεῖ ποῦ ἡ ὁρὰ τοῦ γυναικείου βουνοῦ
Γυνὴ, θλιμμένη δείχνει τὴν Ἑλλάδα
Ν' ἀπλώσωμε παρόρνια ποσεινάδα
Κάτω ἀπὸ τὸ γαλάζιο τ' Οὐρανοῦ.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΣ ΠΟΥ ΕΨΑΛΕ * * *

ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ * *

Εἰς τὰς Ἀθήνας, εὐθύς μετὰ τὴν ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ ἀπελευθέρωσιν μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἤρχισε μικρά τις μουσικὴ κίνησις. Ὁ Ἕλλην, φύσει καλλιτέχνης, ὅταν πλέον εὐρέθῃ ἐντὸς περιβάλλοντος, ὅπου ὁ ἄγριος δεσποτισμὸς τοῦ κατακτητοῦ δὲν τὸν ἡμποδίζει νὰ ἐναγκαλισθῇ μαζί με τὴν ποθητὴν ἐλευθερίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ σειρὰν αἰώνων ἠγωνίσθη, καὶ τὴν θεὰν Μοῦσαν, μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς μουσικῆς, κατανοῶν τὴν μεγάλην αὐτῆς ἐκπολιτιστικὴν δύναμιν.

Μετά τοιοῦτον ἀγῶνα ἡ ἄμεσος ἴδρυσιν μουσικῶν σχολῶν καὶ ἡ συστηματικὴ διδασκαλία τῆς μουσικῆς δὲν ἦτο δυνατή, διότι οὔτε οἱ κατάλληλοι διδάσκαλοι οὔτε τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς ἴδρυσιν μουσικῶν σχολῶν ὑπῆρχον. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπαντῶμεν τὴν μουσικὴν σπανίως καλλιεργούμενην εἰς αὐτὴν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τοὺς μύστας αὐτῆς πολὺ ὀλίγους καὶ αὐτοὺς ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ διαφόρων ἄλλων χωρῶν, Κωνσταντινουπόλεως, Δακίας, Κρήτης, Χίου καὶ τινων Εὐρωπαϊκῶν πόλεων ἐλθόντας.

Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταλέγεται καὶ ὁ Στέφανος Κανέλλος¹ ὅστις, ὅτε ἀκόμη εὐρίσκετο εἰς τὴν Δακίαν, ἐτόνισε κατὰ τὸ ἔτος 1824-25 τὸ φλογερὸν «Τί καρτερεῖτε», ὥς καὶ τὸ ἔτερον θούριον:

«Παῖδιά Ἑλλήνων, τί καρτερεῖτε,
Τ' ἄρματα πιάστε, ἦρθ' ὁ καιρὸς
.....

Ὁ αὐτὸς Κανέλλος, προκειμένου νὰ κατέλθῃ ἐκ Δακίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Τισσαμένης μετὰ τοῦ Σπανοπούλου διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, ἔδωκε πρὸς αὐτοὺς τὰς κατωτέρω ἐμμέτρους συμβουλίας, τὰς ὁποίας ἀργότερον ἐτόνισεν ὁ ἴδιος μέχρι τῆς σήμερον εἰσέτι ψαλλομένης ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων:

«Τὰ παλληκάρια τὰ καλά
Δὲν κλέφτουν, δὲν ἀρπάζουν,
Μόνον τυράντους πολεμοῦν
Μισοῦν τὴν τυραννίδα
Καὶ ζοῦν γιὰ τὴν Πατρίδα».

¹ «Ἱστορ. ἀναμνήσεις» Ν. Δραγοῦμη. Τόμ. Α', σ. 91.

Αἱ Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ 1834, πρὶν δηλαδὴ ἀνακηρυχθῶν πρωτεύουσα τοῦ νεοσυστάτου Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἦσαν μικρὰ κωμόπολις παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως ἐκτεινομένη, στερουμένη ὁδῶν καὶ συγκοινωνίας. Ὁ Edgar Quinet, ἐπισκεφθεὶς κατὰ τὸ 1829 τὰς Ἀθήνας, ὥς ἐξῆς περιγράφει αὐτάς¹:

«Ἦδυνάμην νὰ πιστεύσω ὅτι ἀφικόμεν εἰς Ἀθήνας τὴν ἐπαύριον τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ Ξέρου ἢ τῶν σφαγῶν τοῦ Σύλλα, τὸ βλέμμα ἐπὶ πόνως πλανώμενον ἐπὶ ἐδάφους κεκαυμένου ὑπὸ τοῦ ἐμπρησμοῦ, ἐπὶ κατηρειπωμένων οἰκοδομῶν, ἐπὶ καλυβοσπιτιῶν ἀπὸ κλάδους πεύκης, ἀναζητεῖ, πρὸς ἀνάπαυσιν, τοὺς στύλους καὶ τοὺς τοίχους τῆς ἀρχαιότητος».

Οὔτε βιβλία ὑπῆρχον τότε οὔτε φανοὶ οὔτε ἐφημερίδες οὔτε ταχυδρομεῖα. Τὰ ἐκ Ναυπλίου γράμματα ἐκρατοῦσεν εἰς κλητῆρ, ὅστις, ἀνερχόμενος ἐπὶ τινος βυτίου εἰς τὴν ἀγοράν, ἀνεγίνωσκεν εἰς ἐπήκοον πάντων τὰς ἐπιγραφάς των. Ἡ κατ' οἶκον διανομὴ τῶν ἐπιστολῶν εἰσῆλθῃ τὸ πρῶτον τὴν 7 Μαΐου 1837.

Ἡ ἐν Ναυπλίῳ ἐκδιδομένη ἐφημερίς «Ἀθηναῖς»² ὁρμωμένη ἐκ τῆς μελετωμένης τότε μεταφορᾶς τῆς πρωτεύουσας ἐκ Ναυπλίου εἰς Ἀθήνας, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγραφε καὶ τὰ ἐξῆς διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν:

«Οἱ σύγχρονοι Ἀθηναῖοι δὲν ἔχουν μὴδ' ἓνα δρόμον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ κοινωνοῦν. Τὰ ἐρείπια εἶναι πλήρη ἀκαθαρσιῶν, αἱ ὁποῖαι ὑποτρέφουν κώνωπα, σκνίπαν ὀνομαζομένην, σιωπηλὰ ἐπισκεπτομένην ὅλους τοὺς θαλάμους τῆς ἐφύβου κόρης, καθὼς καὶ τοῦ σοετοῦς γέροντος».

Ὡραίαν εἰκόνα τῶν Ἀθηνῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δίδει εἰς ὀλίγας γραμμὰς ὁ τότε ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἑλλάδα Γάλλος Thomas Abbet Grasset, εἰς ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνε πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις κόμητα Durcis³. «Εἰς τὸν τόπον τῆς ὠραίας δημοκρατίας, γράφει ὁ Grasset, ἥτις ἐκυριαρχεῖ ποτε ἐνὸς μεγάλου τμήματος τοῦ

¹ «De la Grèce moderne et de ses rapports avec l'antiquité» σελίς 362.

² Φύλλον 17 Αὐγούστου 1837.

³ «Ἀρμονία» τόμος Β' σελίς 12 (ἔτος 1901).

ἀρχαίου κόσμου, ἀπλοῦται σήμερον πενιχρὰ πολίτην, μαύρη ἀπὸ τοὺς καπνούς, σιωπηλὴ ὥς φύλαξ μνημείων, με στενοὺς καὶ ἀσυμμέτρους δρομίσκους».

Ἡ τότε κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν ἀπηρτίζετο ἀπὸ ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔζησαν καὶ ἀνετράφησαν εἰς τὰ βουνά, ἀχώριστον σύντροφον ἔχοντες τὸ ἐνδοξον καρυοφύλλι καὶ τὴν τιμημένην πάλαν. Λαὸς λοιπὸν ὑπὸ τοιοῦτους ὁρους ἀνατραφεὶς δὲν ἦτο εὐκόλον, εὐθύς ὥς ἀπηλευθερώθη, ν' ἀποβάλῃ τὰ παλαιὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ νὰ ἐναγκαλισθῇ νέαν ζωὴν, τὴν ζωὴν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Τὰ διάφορα μουσικὰ ὄργανα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπετέλουν ἀντικείμενα ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ. Μουσικὸς ἔξ ἐπαγγέλματος ἦτο ἄγνωστος, ὅπως ἄγνωστοι ἐπίσης ἦσαν αἱ μελωδίαί τῆς Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς μουσικῆς καὶ αἱ ἀρμονίαι τῆς Γερμανικῆς τοιαύτης.

Τοιαύτη ἡ μουσικὴ κατάστασις εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦ 1834, ὁπότε ὠρίσθησαν αὐταὶ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἤρχισαν δὲ νὰ ἐγκαθίστανται εἰς αὐτὰς πολλοὶ οἰκογενεῖαι ἐκ τε τῆς δούλης καὶ ἐλευθέρως χώρας. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον, ἦτοι κατὰ τὸ 1834, ἀπαντῶμεν τὴν πρώτην Ἑλληνίδα, ἡ ὁποία ἔψαλε Γαλλικὴν μουσικὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Περὶ αὐτῆς γράφει ἐν ὀλίγοις ὁ Thomas Grasset, τὰ ὁποῖα ἀναφέρω καὶ ἀνωτέρω, εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν τοῦ τὴν ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν ἐν Παρισίοις κόμητα Durcis.

Ὁ φιλέλλην Γαλάτης παρέμενε τότε παρὰ τῷ συμπατριώτῃ του Ζεβριε, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐκάσθην ἐσπέραν συνηθροίζετο φιλικὸς κύκλος καὶ διεσκέδαζεν. «Ἡ κοινωνία τῶν Ἀθηνῶν ἀραιὰ καὶ ὀλίγη, γράφει ὁ Grasset, εἶνε οὐχ ἥτιον εὐάρεστος. Τὴν ἐσπέραν παρὰ τῷ κ. Ζεβριε συνέρχεται ἐκλεκτὴ μερὶς ἐντοπίων καὶ ξένων, ἡ θυγάτηρ τοῦ κ. Ρουέν, τοῦ ἀειμνήστου συμπατριώτου μας, ὁ κ. Στόκιαν, ὁ Γερμανὸς ἀρχαιο-

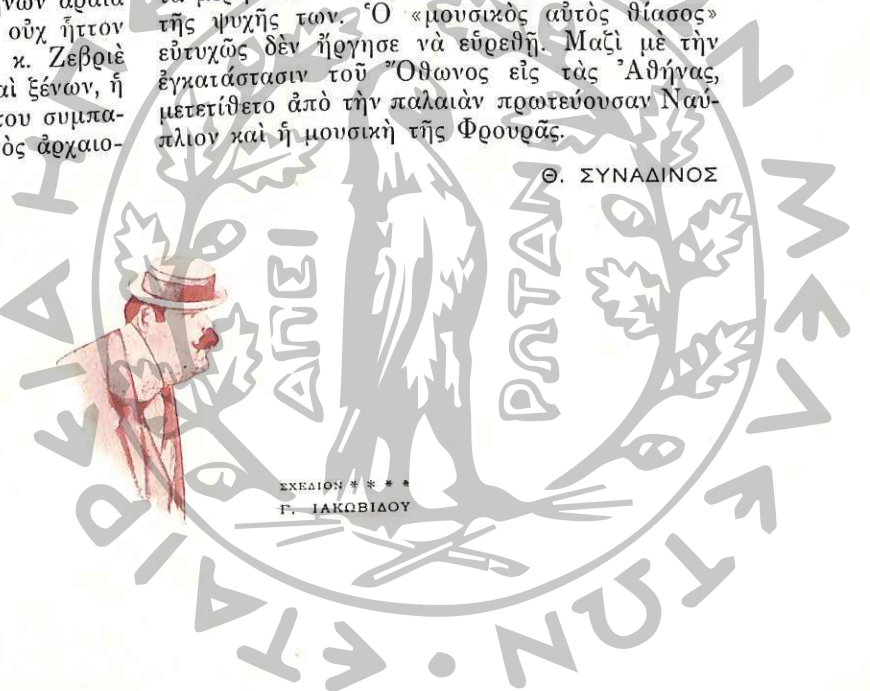
λόγος ὁ παρεπιδημῶν ἐνταῦθα, ὁ Νομάρχης Ἀργολίδος κ. Ζωγράφος, εὐγενὴς καὶ δραστήριος ἀνὴρ, αἱ θυγατέρες τοῦ κ. Ἀργυροπούλου, νεαραὶ Κρησσαι, μεγάλης ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως κτλ. Ἡ συναναστροφή κατατέμενται εἰς κύκλους. Καὶ ὑπάρχουν μὲν οἱ συζητοῦντες περὶ διαφόρων πραγμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἰδίως τροφήν δίδει ἡ σύγχρονος Ἑλληνικὴ ἱστορία, ἄλλοι δὲ ρίπτονται εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, αἱ δὲ κυραὶ καταγίνονται εἰς τὴν μουσικὴν καὶ ἐνίοτε εἰς τὸν χορὸν. Ἦκουσα ἐνταῦθα μετὰ χαρᾶς μουσικὴν Γαλλικὴν ἢ δεσποινὶς Ἀργυροπούλου ἔψαλε διὰ φωνῆς πλήρους χάριτος καὶ γλυκύτητος τὴν λεμβαντὰν τοῦ Μεναιτρ «ἄς φύγωμεν μαζί», κ' ἐξ αὐτοῦ μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ μάθω ὅτι αἱ θυγατέρες τοῦ κ. Ἀργυροπούλου ἐσπούδασαν εἰς τὸ ἐνταῦθα Γαλλικὸν παρθεναγωγεῖον».

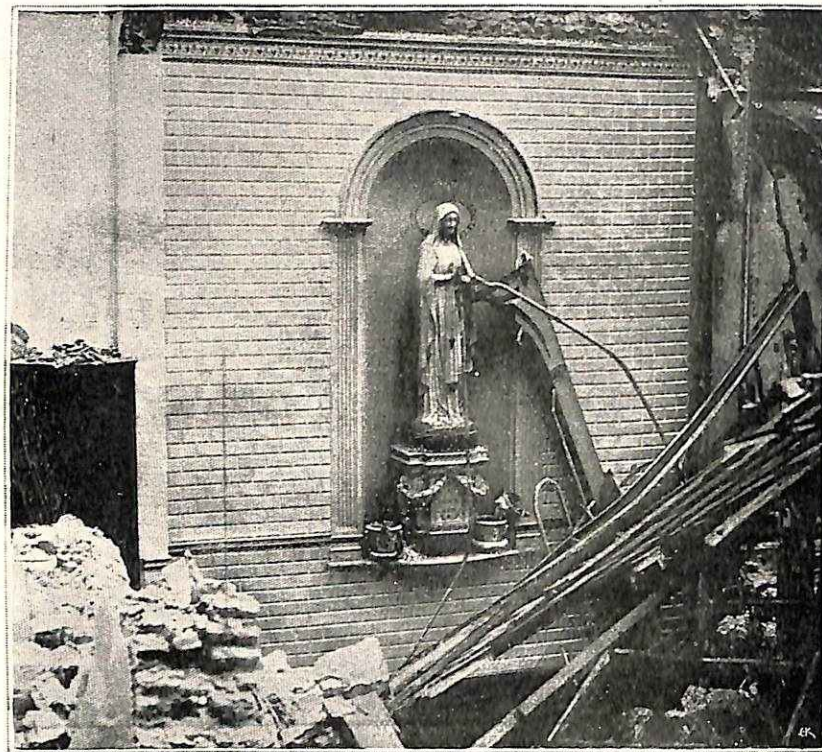
Φαίνεται ὅμως ὅτι αἱ πληροφορίες τοῦ Grasset δὲν ἦσαν ἀκριβεῖς, καθόσον αἱ θυγατέρες Ἀργυροπούλου, ἔγγονοι τοῦ συνθέτου Καρατῆ, ἀνετράφησαν εἰς Γαλλίαν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι αἱ θυγατέρες τοῦ Γ. Ἀργυροπούλου ἐσπούδασαν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Γαλλικὸν παρθεναγωγεῖον, ὁπότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ εἶνε τὸ ὑπὸ τῆς γράϊας Γαλλίδος Βολμεράνζ διευθυνόμενον, εὐνόητον ἀποβαίνει ὅτι οὔτε ἡ ἐν αὐτῷ διδασκαλία τῆς μουσικῆς ὥς δευτερεύοντος μαθήματος οὔτε ἡ εἰς τὰ δωμάτια τῶν συναναστροφῶν καλλιέργεια αὐτῆς ἡδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα, ἐκλαϊκευομένη, συστηματικώτερον δὲ καὶ μεθοδικώτερον διδασκομένη, ἡδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ.

Διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐχρεώζετο «μουσικὸς θίασος» (banda), οἱ θαρραλέοι ἥχοι τοῦ ὁποίου διασκορπιζόμενοι καθ' ὅλα τὰ μέρη θὰ ἐπέδρων ἀποτελεσματικώτερον ἐπὶ τῆς ψυχῆς των. Ὁ «μουσικὸς αὐτὸς θίασος» εὐτυχῶς δὲν ἤρχισεν νὰ εὐρεθῇ. Μαζὶ μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Ὁθωνος εἰς τὰς Ἀθήνας, μετετίθετο ἀπὸ τὴν παλαιὰν πρωτεύουσαν Ναυπλίου καὶ ἡ μουσικὴ τῆς Φρουρᾶς.

Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ * *
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ἐνῶ τὸ παρεκκλήσιον τῆς μονῆς τοῦ Termonde εἰς τὸ Βέλγιον κατεστρέφето ἀπὸ τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον, ἔμεινεν ἀνέπαφον τὸ ἀγαλμα τῆς Παναγίας.

Ο ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΩΝ ΡΗΜΩΝ

Βλέπων αὐτοὺς τόσῳ ἐγγὺς τῶν Ρημῶν ἐσκεπτόμην:
— Δὲν θὰ τολμήσουν νὰ τὸν θίξουν. Δὲν θὰ δυνη-
θοῦν. Τὴν στιγμήν, καθ' ἣν θὰ κατευθύνουν τὰ πυρο-
βόλα των, καί ἐν αὐτοῖς, βαθεῖα μέσα των, θὰ κραῖξη
πρὸς αὐτοὺς ὅτι τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἶνε ἱερόν, ἀπαράβια-
στον, ὅτι εἶνε ὁ Παρθενῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὸ σύμ-
βολον κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀντέσχεν εἴκοσιν αἰῶνας καὶ
ὁ ὁποῖος ἀξιοῖ ν' ἀνθέξη ἀκόμη.

Τὸ ἐπράξαν! Ἡδυνήθησαν νὰ τὸ πράξουν. Καὶ μὴ
εἴπητε ποσῶς, καθὼς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Γολγοθᾶν:
— Ἀφετε αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι.
Διατελοῦσιν ἐν πλήρει γνώσει. Διετέλουν ἐν πλήρει
γνώσει, καὶ μόλαταῦτα ἠδυνήθησαν νὰ τὸ πράξουν.
Διέπραξαν τὸ ἔγκλημα.

ΕΔΜΟΝΔΟΣ ΑΡΩΚΟΥΡ

Οἱ βάρβαροι, ἐπικαλούμενοι τὸν Θεὸν τῶν χριστι-
ανῶν, ἐπυρόλησαν ἐν τῶν λαμπροτάτων μνημείων τῆς
χριστιανοσύνης.

Ἐκάλυψαν τοιοῦτοτρόπως ἑαυτοὺς δι' ἀθανάτου ἀτι-
μίας· καὶ τὸ γερμανικὸν ὄνομα κατέστη ἀποτρόπαιον
εἰς τὴν φιλοσοφίαν ὑφήλιον. Λοιπὸν ποῖος ὑπὸ
τὸν οὐρανὸν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ τώρα ὅτι εἶναι οἱ
βάρβαροι καὶ ὅτι μαχόμεθα ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος;
Ὁ πόλεμος ἔσται ἀμείλικτος. Στρατιώται τοῦ δι-

καίου, θὰ παραμείνωμεν ἀντάξιοι τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν,
θὰ δειχθῶμεν μέχρι ἐσχάτων φοβεροὶ καὶ μεγάθυμοι.
ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Ἱστορικὴ ἀναλογία. Ἐγένετο ἡ παραβολὴ παρὰ τῷ
φιλολογικῷ κόσμῳ τοῦ βομβαρδισμοῦ τοῦ καθεδρικοῦ
ναοῦ τῶν Ρημῶν πρὸς τὸν τοῦ Παρθενῶνος, τὸν ἐνε-
ργηθέντα κατὰ τὸν δέκατον ἑβδομον αἰῶνα.

Καὶ ὁ κ. Μαυρίκιος Μπαρρὲς ἔλαβεν ἐνδιαφέρουσαν
ἐπιστολήν, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ὁ πραγματικὸς αὐτοῦρ-
γὸς τῆς καταστροφῆς τοῦ Παρθενῶνος ὑπῆρξεν εἰς
Γερμανός. Ἐπιστέλλων εἶνε ὁ σοφὸς διευθυντὴς τῆς
ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς. Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ αὐτῇ:

«Μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ὑπομνήσω εἰς ὑμᾶς ὅτι ὁ ἀλη-
θὴς δῆμιος τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ Ἰκτίνου καὶ τοῦ
Φειδίου δὲν ἦτο ὁ περιώνυμος Ἐνετὸς προβεδιτόρος
Μοροζίνης, ἀλλὰ ἀπαίσιον ὄργανόν του, εἰς Γερμανὸς
geitre, καταγόμενος ἐκ Λυνεβούργου τοῦ Ἀνοβέρου,
ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς
Ἐνετίας καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀτά-
κτων σωμάτων Καίνιγσμαρκ. Ὁ Λυνεβούργιος οὗτος
Βάνδαλος εἶνε ὁ σκοπευτὴς τῆς βολῆς, ἡ ὁποία ἀνετί-
ναξεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν Παρθενῶνα».

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΦΟΥΖΕΡ

(Μετάφρασις Χ. Θ. ΔΑΡΑΛΕΞΗ)

ΤΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΝ
(ΕΙΚΩΝ ΚΟΓΕΒΙΝΑ)

Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς προελάσας κατέλαβε μέρος τῆς βορείου Ἡπείρου καὶ τὸ Ἀργυρόκα-
στρον. Ἡ Ἑλληνικὴ πόλις δις τώρα ἐλευθερωθεῖσα ἐορτάζει τὴν ὀριστικὴν εὐτυχίαν τῆς.

ΠΑΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΜΜΟΝ

* * * Ἐνας πνευματώδης ἄνθρωπος δὲν εἶναι πάν-
τοτε ἕνας ἄνθρωπος εὐφυῆς. Συχνὰ μάλιστα συμβαίνει
τὸ ἐναντίον.

* * * Πρέπει κανεὶς νὰ κολακεύῃ τοὺς ἀνοήτους καὶ
μάλιστα εἰς τὰς ἀδυναμίας των. Φαίνεται ὅτι ἡ κοινο-
νία ἀπὸ αἴσθημα συντηρήσεως, αποφασίζει νὰ ἐπι-
στευθῇ προσωρινῶς τὴν Δόξαν εἰς μέτρια πνεύματα.

* * * Νὰ εἰσθε φιλόανθρωποι: Ἄν τὸ παιδί σας δὲν
κατωρθῶναι νὰ διακρίνῃ τὰ χρώματα, προτιμήσατε νὰ
τὸν κάμετε τεχνοκρίτην, παρὰ ὁδηγὸν ἀμαξοστοιχίας.

* * * Πρέπει νὰ εἶναι πολὺ δυνατὸς ἐκεῖνος ποὺ δὲν
ἔγινε μικρότερος ἀπὸ τὸν γάμον, τὰ παιδιὰ, καὶ τὴν
οἰκογενειακὴν ζωὴν.

* * * Ὁ Σαρμὸς εἶναι ἡ προστακτικὴ τῶν γυναικῶν.

* * * Ἡ λύπη τῶν νεκρῶν: παραδρομὴ τοῦ αἰσθήμα-
τος. Πρέπει οἱ νεκροὶ νὰ μᾶς λυποῦνται.

* * * Ὁ θάνατος μοῦ διεγείρῃ τρομακτικὴν περι-
έργειαν.

* * * Κάποιος θὰ ἔλεγε: Προτιμῶ νὰ δουλεύω εἰς τὰ
πάθη μου παρὰ εἰς τὴν Ἠθικήν.

* * * Ποτε δὲν μοῦ συνέβη ν' ἀντιγράψω μέρος συγ-
χροῦ συγγραφέως, χωρὶς ν' ἀντιληφθῶ εἰς τὴν τρι-
την γραμμὴν πόσον εἶναι κακογεγραμμένον.

* * * Τί χαρὰ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς τὴν βροχὴν ἐπάνω
ἀπὸ τὴν στέγην του!

REMY DE GOURMONT

Ἀνδρική στάσις τῆς Τουρκίας μετὰ τὸν πόλεμον.

ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ

JOSEPH BAIL

ΑΤΤΙΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ δεκαπενθημέρου αὐτοῦ ἡ Βουλὴ ἠσχολήθη εἰς τὸ φάγωμα διαφόρων δημοσίων ὑπαλλήλων· ἔφραγε ἕνα Πρέσβυν, ἕνα Πρόξενον, ἕνα Ὑπουργὸν καὶ ἕνα Διοικητὴν. Οὕτω δικαίως ἐλέχθη ὅτι δὲν ἦτο μία Βουλὴ, ἀλλὰ . . . βουλιμία.

✱

Τὴν ἀρχὴν τῆς ὁρέξεως αὐτῆς ἔδωκεν ἡ ἀποκαλυφθεῖσα ἀχρηματία τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου. Ὁ κ. Πρωθυπουργός, παρεξηγήσας τὸ ἀγγλικὸν λόγιον, ἐνόμισεν ὅτι ὁ . . . Κ ρ ὀ ν ο ς εἶναι χρήμα καὶ κατέφαγεν ὅλα του τὰ τέκνα.

✱

Εὐτυχῶς ἡ παρεξήγησις δὲν ἔβλαπεν. Εὐθὺς μετὰ τὸ φάγωμα ἐφθάσαν διάφορα ποσὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τεσσαράκοντα ἑκατομμύρια ἐξ Ἀγγλίας, μὲ τὰ ὁποῖα ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐπαναλάβῃ τὰς πληρωμὰς τοῦ κ. Καλογεργῆς. Διατί ὁμως ὅλη αὐτὴ ἡ προθυμία τῶν Ἀγγλων; Ζητοῦν νὰ μᾶς ἐξωθήσουν εἰς πόλεμον, ἢ ἀπλῶς τὰ στέλλουν ὡς προστασίαν τῶν . . . Μῖς τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου;

✱

Εἰς τὸ σχολεῖον:
— Κωστάκη, ὁ Καλογεργῆς, γενικὴ;
— Τοῦ Καλογεργῆ . . .
— Δοτικὴ;
— Δοτικὴν δὲν ἔχει πλέον, κ. καθηγητά.

✱

Σκανδαλώδης ἐπίσης ὑπῆρξεν ἡ ἀποκάλυψις ὅτι ἡ Γαλλία, ἐνῶ μᾶς εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν Λωρραίνην καὶ νὰ κρατήσῃ τὸ ὑπὸ παραγγελίαν θωρη-

κτόν, δὲν τηρεῖ τὰ ὑπεσχημένα. Τί εἶδους λοιπὸν φιλία εἶναι αὕτη; Ζητοῦν νὰ μᾶς βοηθήσουν ἢ νὰ μᾶς καταστρέψουν;

Καὶ ὁ κ. Λάσκαρης:

— Λωρραίνει κύριος ὃν βούλεται ἀπολέσαι.

✱

Εὐτυχῶς ὁ πόλεμος ἀρχίζει νὰ κλίνη ὑπὲρ τῶν Συμμάχων. Οἱ Ρῶσοι διέβησαν ὀριστικῶς τὸν Βιστούλαν καὶ οἱ Ἀγγλοι συνέλαβον καὶ τὸ τελευταῖον γερμανικὸν θωρηκτὸν ποῦ τοὺς εἶχε διαφύγει. Οἱ Γερμανοὶ ὑποχωροῦν εἰς τὸ Βέλγιον. Γενναϊότερον ὁμως ἐξ ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε κατορθωμάτων ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν κατάληψις τῆς Αὐλῶνος, καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ προξένου κ. Τσάκωνα κατάληψις τῆς ναυλῶνος, κατοπιν τῆς ὁποίας ἐξημιώθη τὸ Δημόσιον δύο ἑκατομμύρια.

✱

Ομιλίας τοῦ δρόμου.
Πότε ἐορτάζει ὁ κ. Πρόξενος Φιλαδελφείας;
— Τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ Παύλου.

✱

Μονιμοποίησις Ὑπουργοῦ:
Τελευταία ἀπὸ ὅλας, ὡς ὑστάτη πράξις τραγωδίας, ἦλθε καὶ ἡ παραίτησις τοῦ κ. Δεμερτζῆ, διαφωνήσαντος μὲ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν εἰς τὸ ζήτημα τῶν αυτοκινήτων ποῦ διέθετε δι' ἴδιον λογαριασμόν. Ὁ κ. Βενιζέλος, φρονῶν ὅτι ὁ κ. Δεμερτζῆς εἶναι ὑπουργὸς δυσαναπλήρωτος, τοῦ ἐπῆρε τὸ αὐτοκίνητον καὶ τὸν ἔκαμε . . . μόνιπον.

ΜΟΝΑΧΑ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

Ἦθελε, μαυρομμάτα μου νυρά,
Νὰ σὲ φιλήσω μόνο, κ' ἄς πεθάνω.
Ὅχι πολλές. Μονάχα μιὰ φορὰ
Κ' ἄς εἶναι καὶ στὸ κούτελο ἀπάνω.

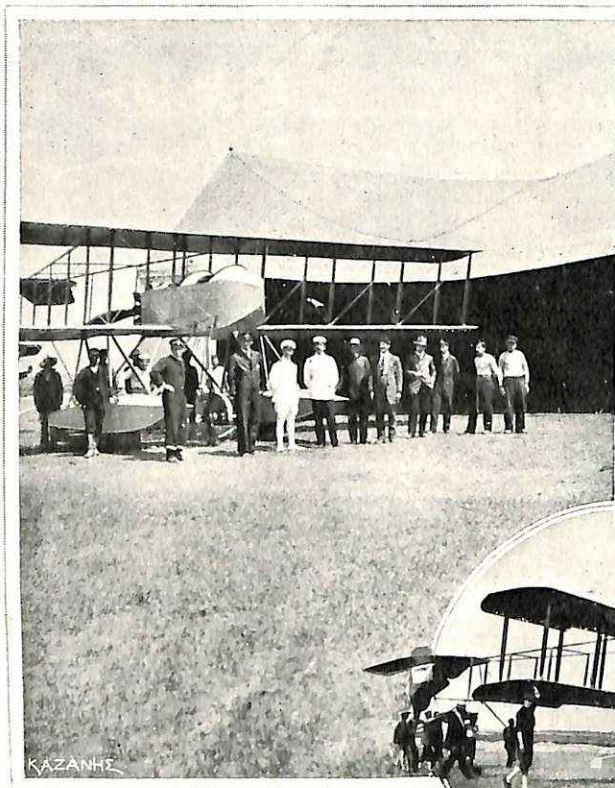
Μ' ἀλήθεια, τί θὰ πάθῃς κ' ἂν σταθῇς
καὶ μιὰ φορὰ μονάχα σὲ φιλήσω;
Ἄν τὸ φιλήσῃς, τὸ κρατεῖς
εἰ δ' ἄλλως . . . μοῦ τὸ δίνεις πάλι πίσω.

ΠΑΡΑΦΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΑ ΔΑΡΔΑΝΕΛΛΙΑ

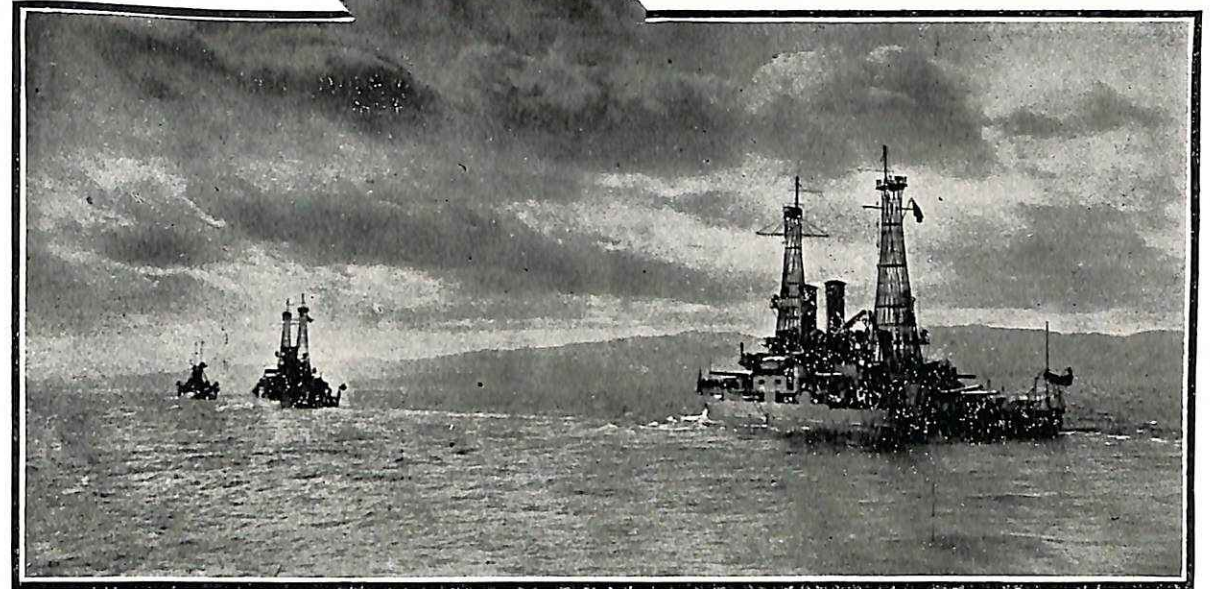
Εἰς τὴν φιλολογίαν τῆς κρίσεως, ἣν ἠνοίξεν ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος, αἱ μᾶλλον ἐνδιαφέρονται σελίδες εἶναι τὰ διαγγέλματα, ἐν οἷς ὁ Τσάρος ὁμιλεῖ περὶ τῶν «ἀναποφεύκτων λύσεων ἐν τῷ Εὐξείνῳ καὶ εἰς τοὺς Πορθμοὺς» καὶ περὶ τῶν «προαιωνίων πόθων τῶν προγόνων του». Οἱ ἀπροκάλυπτοι οὗτοι ὑπαινιγμοὶ ὑποδηλοῦσιν, ὅτι ἐνώπιον τοῦ προσεχὺς Εὐρωπαϊκοῦ Συνεδρίου θὰ τεθῇ ὁλόκληρον τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα. Θὰ ᾔτο ἄλλως παράδοξον, ἂν ἡ Ρωσία, νικῶσα, ἐγκατέλειπεν ἄλυστον τὸ πρόβλημα τῶν Πορθμῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ συνοψίζεται ἀπὸ αἰώνων ὅλη της ἡ πολιτικὴ. Θέλετε νὰ ξετάσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ προβλήματος τούτου, πρὸς λύσιν τοῦ ὁποίου ἔρρευσαν χεῖμαρροι αἵματος καὶ χάριν τοῦ ὁποίου διεξήχθη ἡ κολοσσαία Ἀγγλορωσικὴ μονομαχία, ἥς ἡ ἐνεστῶσα συμμαχία τῶν δύο Μεγάλων προαιωνίων ἀντιπάλων ἀποτελεῖ ἀπλὴν διάλειψιν;

ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ.—Ὁ ὑποπλοίαρχος κ. Α. Μωραϊτίνης ἐπέτυχε πρὸ ἡμερῶν πτώτης γραμμῆς ὁρῶν ὕψους καὶ ἀντοχῆς μετὰ τὸ ὁδοπλάνον του.

Μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 17^{ου} αἰῶνος, ὁ Εὐξείνους εἶναι κλειστὴ λίμνη, εἰς ἣν κυριαρχεῖ μόνον ἡ ἡμισέληνος. Ὡς ἔγραφεν ὁ Γαλιτζί, ἀντιπρόσωπος τοῦ Μεγάλου Πέτρου παρὰ τῷ Διβανίῳ, «ὁ Σουλτᾶνος θεωρεῖ τὴν Μαύρην Θάλασσαν ὡς παρθένον κλεισμένην εἰς τὸ βάθος τοῦ χαρμεῖου του καὶ θὰ προετίμα τὸν πόλεμον ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰς ξένας σημαίας τὴν ναυσιπλοΐαν ἐν αὐτῇ». Εἰς τὸν ζηλότυπον τοῦτον ἀποκλεισμόν ἠνοίξεν ἐν παράθρυνον πρώτη ἡ κατάληψις τοῦ Ἀζόφ ὑπὸ τοῦ Πέτρου, ὃν οἱ Τοῦρκοι ἀπεκάλουν Πέτρον τὸν Τρελλόν. Ἀλλ' ἡ πρώτη αὕτη εἰσόδους τῶν Μοσχοβιτῶν εἰς τὸν Εὐξείνουν ἀρπινίζει τὸν Πατισάχ ἐκ τῆς βαθείας νάρκης του. Ἀμύνεται. Ἐνῶ οἱ Ρῶσοι προσπαθοῦσι νὰ εὐρύνωσι τὴν ρωγμὴν, ἣν ἠνοίξαν διὰ τόσων ἀγώνων, οἱ Τοῦρκοι ἀγωνίζονται νὰ τὴν ἀποφράξωσιν. Ἡ πάλι αὕτη πληροῖ ὁλόκληρον τὸν 18^{ον} αἰῶνα, συνεχίζεται καὶ μετ' αὐτόν. Ἀλλ' αἱ νίκαι τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης καταλήγουσιν εἰς τὴν διάσημον Συνθήκην τοῦ Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774), ἥτις παραχωρεῖ εἰς τὰ ρωσικὰ ἐμπορικὰ σκάφη τὴν ἐλευθεροπλοΐαν εἰς τὴν πρὶν κλειστὴν θάλασσαν καὶ καθιεροῖ τὴν ρωσικὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὰς ὄχθας της. Ἡ Κριμαία, ἡ Ταυρίς τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόσμου, κατακτάται ὑπὸ τοῦ Ποτέμκιν κ' ἐπιδικάζεται εἰς τοὺς Ρώσους τὸ Ἰάσιον (1792). Νομικῶς, ὁ Εὐξείνους δὲν εἶναι πλέον «ἐσωτερικὴ θάλασσα», καθόσον αἱ ἀκταὶ του εἶναι διανεμημέναι μεταξὺ δύο κρατῶν. Ἀλλὰ γεωγραφικῶς, ἀλλὰ πολιτικῶς, ἀλλὰ πραγματικῶς, ἡ θάλασσα αὕτη παραμένει «κλειστὴ», διότι ὁ Σουλτᾶνος εἶναι κύριος τῆς εἰσόδου της. Ἡ Ρωσία ἀσχάλλει πρὸ τοῦ ἀπαρabiάστου τούτου κλοιοῦ. Τί ὠφελεῖ ἡ ἐλευθερία εἰς μίαν εἰρηκτὴν; Ὁ Τσάρος ἐπείγεται νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν κατάρρωρον ἀντίφασιν, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ τῆς «ἐλευθέρας θαλάσσης» καὶ τῆς «κλεισμένης εἰσόδου» της. Ἡ προσπάθεια αὕτη ἐμπνέει μέχρι τῆς σήμερον τὴν

ΛΥΚΑΥΓΕΣ * * *

Τὴν αὐγὴν τῆς 26 Ὀκτωβρίου ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἐφθάνεν εἰς τὰ εὐτυχισμένα νερά τοῦ λιμένος τῆς Θεσσαλονίκης, φέρων τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἐορτάζουσαν πόλιν.

ρωσικὴν πολιτικήν. «Τὸ δικαίωμα τῶν ρωσικῶν πολεμικῶν, γράφει ὁ Δοκελέβσκη ἐν τῷ περὶ Πανσλαβισμοῦ ἔργῳ του, νὰ ἐξέρχονται ἐλευθέρως εἰς τὴν Μεσόγειον, εἶναι ἀπλούστατα τὸ δικαίωμα τοῦ ιδιοκτήτου νὰ ἐξέρχεται ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς του αὐλῆς εἰς τὴν ὁδόν. Τὸ δικαίωμα τῶν ξένων πολεμικῶν νὰ εἰσέρχονται ἐλευθέρως εἰς τὸν Εὐξείνουν, εἶναι τὸ δικαίωμα τῆς εἰσβολῆς εἰς τὸν οἶκόν μας, ὅπως τὸν ληλητήσωσιν».

*

Ὁ φόβος τῶν γαλλικῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν ἀναχαιτίζει πρὸς στιγμὴν τὴν προσπάθειαν τοῦ Τσάρου ὅπως κατέλθῃ εἰς τὴν Μεσόγειον. Ἡ Ἁγία Ρωσία ἀποστέλλει τὸν στόλον της ὅπως ὑπερασπίσῃ τὸν Σουλτᾶνον κατὰ τῆς γαλλικῆς ἐπιθέσεως. Ὁ Βόσπορος καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἀνοίγονται διὰ πρώτην φορὰν πρὸ τῆς πολεμικῆς σημαίας τῶν Μοσχοβιτῶν. Ἐπέρχεται τὸ 1807. Οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας συμφιλιοῦνται ἐν Τιλσίτ. Ὁ Ναπολέων γοητεύει τὸν Ἀλέξανδρον. Τῷ προτείνει τὴν διανομὴν τῆς τουρκικῆς λείας, τὴν ἀρπαγὴν τῶν ἀγγλικῶν κτήσεων. Ὁ Τσάρος εἶναι ἑτοιμος νὰ δεχθῇ. Ἀλλ' ὡς πρῶτον ὅρον θέτει τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιδίκασιν τοῦ Βοσπόρου, τοῦ Ἑλλήσποντου, τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Θέλει, κατὰ τὴν ἑκφράσιν του, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς «κλειδας τοῦ οἴκου του». Ὁ Ναπολέων δὲν δέχεται. Νὰ

δώσῃ τὸν Ἑλλήσποντον; Ποτέ. Ἡ Τουρκία σώζεται. Ἐχει, ἄλλως τε, ἐν τῇ ἀπέλπιδι ἀντιδράσει της κατὰ τῶν ρωσικῶν ἐπιβουλῶν τὴν ἐνάμιλλον τῶν Γάλλων καὶ τῶν Ἀγγλῶν ὑποστήριξιν. Φιλία ζηλότυπος καὶ ἐπικίνδυνος! Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας συνεκρούθησαν. Ὁ σερ Ἀρμποτνοτ ἀπῆτει τὴν ἀποδίωξιν τοῦ Σεβαστιάνι· ὁ Σεβαστιάνι τὴν ἐκδίωξιν τοῦ Ἀρμποτνοτ. Ἡ ἔρις ἔλαβε τοιαύτην τροπὴν, ὥστε μίαν ὥραιαν προΐαν ὁ ἀγγλικὸς στόλος ἐξεβίασε τὰ Στενὰ καὶ ἠγκυροβόλησεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀναγκασθεὶς νὰ παλινδρομήσῃ ἀδόξως πρὸ τῆς ἀντιστάσεως, εἰς ἣν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ναπολέοντος, στρατηγὸς δραστήριος καὶ τολμηρὸς, παρέσυρε τὸ Διβάνιον. Διὰ τῆς Συνθήκης τοῦ 1809, ἡ Ἀγγλία ὑπεχρεώθη νὰ μὴ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀπόπειραν τοῦ ναυάρχου Δούκουορθ, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ἡ Πύλη θὰ ἐπιβάλλῃ καὶ εἰς τὰς ἄλλας Δυνάμεις τὴν τήρησιν «τῆς παλαιᾶς ταύτης τῆς Αὐτοκρατορίας ἀρχῆς». Ἡ σύμβασις αὕτη παραβιάζεται κατὰ τὸ 1833. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ Πατισάχ ἐκλιπαρεῖ ἀπελπίς τὴν βοήθειαν τοῦ Τσάρου κατὰ τοῦ Ἰβραήμ, υἱοῦ τοῦ Χεδίβου τῆς Αἰγύπτου Μεχμέτ Ἀλῆ, ὅστις βαδίζει ἀκάθεκτος κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Οἱ Ρῶσοι σπεύδουσιν. Ὁ στόλος τῶν ἀγκυροβολεῖ εἰς τὸν Κεράτιον 50.000 ἀνδρῶν τὸν ἀκολουθοῦν. Ἀλλὰ, πρὶν ἀποχωρήσασιν,

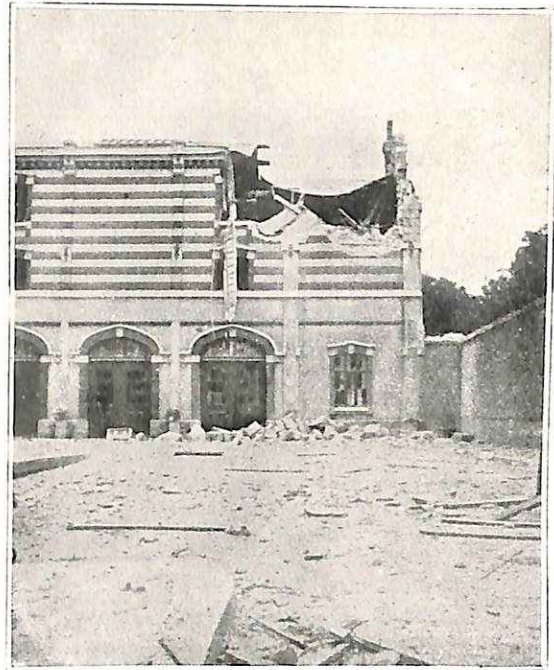
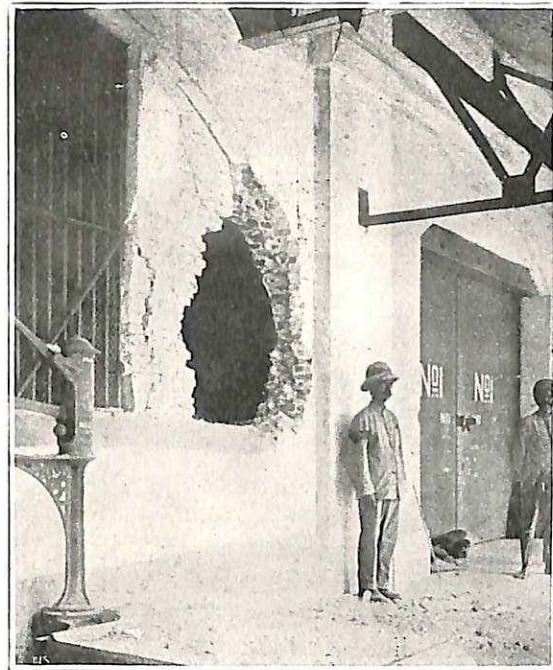
ἀπαιτούσι τὸ τίμημα τῆς ὑπηρεσίας των. Ὁ Ἀλέξιος Ὁρλώφ ἐπιτυγχάνει τὴν Συνθήκην τοῦ Χουγκιάρ Ἰσκελεσί, δι' ἧς ἡ Ρωσία ἐπιβάλλει εἰς τὴν Τουρκίαν τὸ φοβερόν προτεκτοράτιόν της. Διὰ τῆς Συνθήκης ταύτης, ἡ Ρωσία ὑπέσχετο εἰς τὴν Τουρκίαν τὴν στρατιωτικὴν καὶ ναυτικὴν τῆς ἀντίληψιν, ἀντὶ δὲ παντὸς ἄλλου ἀνταλλάγματος τὸ Διβάνιον ἀνελάμβανεν ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν εἴσοδον ξένων πολεμικῶν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀλλὰ, μετὰ μίαν ἑπταετίαν, ἡ ἀδιάρκεια τῆς Ἀγγλίας ὑπονόμεισις ἐκμηδενίζει τὴν Συνθήκην τοῦ Χουγκιάρ Ἰσκελεσί. Ἡ Λονδίνος σύμβασις τῆς 13^{ης} Ἰουλίου 1841 καθιεροῖ ὡς ἀρχὴν τοῦ Διεθνoῦς Εὐρωπαϊκοῦ Δικαίου τὸ κλείσιμον τῶν Πορθμῶν καὶ ἀποβαίνει ἡ βάσις τοῦ καθεστώτος, ὅπερ ἴσχυσεν δι' αὐτοὺς ἔκτοτε. Ἡ Συνθήκη τῶν Παρισίων τοῦ 1858, ἣτις ὑπῆρξεν ἀπόρροια τοῦ Κοιμῶντος πολέμου, ἐξέτεινε τοὺς περιορισμούς, οἵτινες ἴσχυον διὰ τοὺς Πορθμούς καὶ εἰς τὸν Εὐξείνιον, κηρυχθέντα οὐδέτερον. Ἡ Ρωσία ὡπισθοδρομεῖ κατὰ αἰῶνα ὁλόκληρον. Ὡς εἶχεν ἀποκλεισθῇ κατὰ τὸ 1841 τῆς Προποντιδῆς, ἀπεκλείετο τοῦ Εὐξείνου, «*ρωσικῆς θαλάσσης*», κατὰ τὸ 1858. Ἀλλ' ἡ Ρωσία εἶχε τὸν Γορτσάκωφ. Ἡ πολιτικὴ δεξιότης του κατώρθωσεν, ἐντὸς δωδεκαετίας μόνον, νὰ συντρίψῃ τὰς ἀλύσεις τοῦ Εὐξείνου, ν' ἀποκαταστήσῃ τὰ ἐπ' αὐτοῦ ρωσικὰ δικαιώματα. Τὴν 31^{ην} Ὀκτωβρίου 1870, ἀπλὴ τηλεγραφικὴ ἐγκύκλιος τοῦ πρίγκιπος κατήργει τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τοῦ 1858, τὰς ἀφορώσας τὸν Εὐξείνιον. Καὶ ἵσαν τοιαῦτα αἱ πολιτικαὶ συνθήκαι, ὥστε ἡ Εὐρώπη ἠναγκάσθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ τετελεσμένον γεγονός.

✱

Ἡ Συνθήκη τοῦ Βερολίνου δὲν μετέβαλε τὸ καθεστὼς τῶν Πορθμῶν. Παρὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν Ρώσων ἀντιπροσώπων, τὸ Συνέδριον διέτύπωσε τὸ 64ον ἄρθρον της, ὅπερ ἐκίρου τὸ ἔργον τῶν συμβάσεων τοῦ 1841, τοῦ 1856, τοῦ 1871. Ἡ μεγάλη Αὐτοκρατορία τοῦ Βορρᾶ, ἐξηντλημένη ἐκ τῆς κολοσσαίας προσπάθειας τῆς ρωσοτουρκικῆς μονομαχίας τοῦ 1878, δὲν ἀνεκίνησε τὸ ζήτημα τοῦ ἐλευθέρου διάπλου τοῦ Ἑλλήσποντου ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὁλόκληρον. Ἀλλὰ, κατὰ τὸ 1902, παρουσιάσθη ἡ ἀνάγκη ὅπως ὁ ρωσικὸς στόλος τοῦ Εὐξείνου συμπληρωθῇ διὰ τεσσάρων τορπιλλοβόλων, ἅτινα θ' ἀπεστέλλοντο ἐκ Κρονστάνδης εἰς τὴν Σεβαστούπολιν. Ὁ Ρώσος πρεσβευτὴς ἐζήτησε τὸν Ἰσραδὲν τῆς διαβάσεως ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κυρίου του. Τῷ ἀντετάχθη ἀνένδοτος ἄρνησις. Ἐπέμεινεν. Ἐπεκατέστη πάντα τὰ προηγούμενα! Τὴν εἴσοδον καὶ

ἄλλων φυλακίδων εἰς Κων/πολιν, μετὰ τὰς Ἀρμενικὰς ταραχὰς τοῦ 1895, τὴν διάβασιν τῶν ρωσικῶν σκαφῶν κατὰ τὸ 1897, ὧν ἐπέβαινον τὰ ρωσικὰ τῆς Κρήτης ἀγήματα, τὴν εἰσαγωγὴν πολυαρίθμων βουλγαρικῶν τηλεβόλων διὰ τῶν Στενῶν, τὰς ἐπανειλημμένας ἐξόδους τοῦ ρουμανικοῦ πολεμικοῦ «*Ἐλισάβετ*» εἰς τὴν Μεσόγειον, τὴν τακτικὴν διὰ τοῦ Ἑλλήσποντου διόδου τῶν πλοίων τοῦ ρωσικοῦ ἐθελοντικοῦ στόλου, ὅστις, καίτοι ἐμπορικὸς, ἀποτελεῖ μέρος τοῦ πολεμικοῦ τῆς Ρωσίας ναυτικοῦ. Τὸ Διβάνιον ἠρνεῖτο, παρὰ τὰ προηγούμενα ταῦτα, τὴν ζητουμένην ἄδειαν. Ἡ Ρωσία ἐπέμεινεν. Ὑπεσχέθη τὰ τορπιλλοβόλα της νὰ διέλθωσιν ἐν πρὸς ἕν, ν' ἀφοπλισθῶσι πρότερον, νὰ μὴ φέρωσι τὴν πολεμικὴν σημαίαν των. Συνεπεία ἀφορήτου πίεσεως, ὁ Σουλτᾶνος ἐδέχθη τὴν πρότασιν. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον τῆς παραβιάσεως τῆς «*παραδόσεως τῶν Στενῶν*», ὁ Ἀγγλος πρεσβευτὴς Ὁκονορ ἐπέδιδε σφοδρὰν εἰς τὴν Πύλιν διαμαρτυρίαν, δι' ἧς ἐδήλου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις του λαμβάνει σημείωσιν τῆς διόδου τῶν ρωσικῶν τορπιλλικῶν καὶ τὴν θεωρεῖ ὡς προηγούμενον, ὅπερ θ' ἀκολουθήσῃ, ἐν δεδομένῃ στιγμῇ, καὶ ἡ βρετανικὴ ναυτικὴ δύναμις. Ὀλίγον βραδύτερον, κατὰ τὴν ἐκρηξίν τοῦ Ρωσοῦ-πλωνικοῦ πολέμου, ἡ Ρωσία ἐζήτησε καὶ πάλιν τὴν ἄδειαν ὅπως ὁ στόλος τοῦ Εὐξείνου διέλθῃ τὸν Ἑλλήσποντον, μεταβαίνων εἰς τὴν Ἀπωτάτην Ἐω, πρὸς συνάντησιν τῶν ἰαπωνικῶν δυνάμεων. Ὁ Ἀβδουλ Χαμῆτ, ὅστις ἐκαλλιέργει τουφεκὰς σχέσεις μετὰ τῆς Πετροπόλεως, ἴσως θὰ ἐνέδιδεν. Ἀλλ' ἡ Ἀγγλία ἠγγρύπνει ἀπειλοῦσα ὅτι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, θὰ παρεβιάζε τὸν Ἑλλήσποντον. Πολυάριθμα ἀγγλικά πολεμικὰ περιεπόλουν πρὸ τῶν Στενῶν. Ὁ Σουλτᾶνος, ἐν μέσῳ τῶν ρωσικῶν πιέσεων καὶ τῶν ἀγγλικῶν ἀπειλῶν, ἐνόμισεν ὅτι θὰ εὕρισκε τὴν μέσην ὁδόν, ἐπιτρέπων τὴν ἐξοδον εἰς σκάφη τοῦ ρωσικοῦ ἐθελοντικοῦ στόλου μόνον ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν σημαίαν των. Ἀλλὰ τὰ σκάφη ταῦτα προσέβησαν εἰς πράξεις πολέμου εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν καὶ τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν. Ἡ Ἀγγλία διεμαρτυρήθη καὶ πάλιν ἀγρίως εἰς τὴν Κων/πολιν. Ἡ Πύλη ὑπεσχέθη ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ πειράματος...

Ἡ ρωσικὴ κατασύντρηψις ἐν τῇ Ἀπωτάτῃ Ἀνατολῇ δὲν ἐπέτρεψεν ἐπὶ τινα ἔτη τὴν ἀνακίνησιν τοῦ ζητήματος τῶν Στενῶν. Ἀλλ' ἦτο πρόδηλον ὅτι ἀποφασιστικὴ ἀναψηλάφησις του ἐπέκειτο. Ἡ Ρωσία, ἐγκαταλείψασα τὰ Σινικὰ καὶ τὰ Κορεατικὰ της ὄνειρα, ἦτο ἐπόμενον νὰ στραφῇ πρὸς τὸ ἐγγύτερον πεδῖον τῆς ἱστορικῆς της δράσεως, τὰ Βαλκάνια. Προάγγελος

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΑΙ ΕΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΗΣ ΜΑΔΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟ "ΕΜΔΕΝ."

τῆς ἀποφασιστικωτέρας ταύτης δράσεώς της εἰς τὴν ἀνατολικὴν κονίστραν ὑπῆρξεν, ἐκτὸς μυρίων ἄλλων ἐνδείξεων, ἡ συνάντησις αὐτῇ τοῦ Ρεβάλ, ἣτις ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς νεοτουρκικῆς ἐπαναστάσεως. Εἰς τὴν ἐπανάστασιν ταύτην καὶ τὸ καθεστὼς εἰς τὸ ὁποῖον ἀπεκονσταλώθη, ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ ἀνεζήτησεν ἔρεισμα πρὸς τροποποίησιν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῶν Στενῶν. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Τσάρου, πολιτικὸς δξὺς, δραστήριος, εὐστροφος, ἐκαλλιέργησε στενὰς μετὰ τῶν Νεοτούρκων σχέσεις, τοὺς ἐθώπευσε πολυτρόπως, ἥνοιξεν εἰς αὐτοὺς τὰς αἰθούσας καὶ τὸ ταμειόν του. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ δημιουργητῇ μετὰ τῶν Τούρκων ἡ πεποίθησις, ὅτι τὸ συμφέρον των ἦτο ν' ἀνοίγωσι τὰ Στενὰ ἀπέναντι τῆς ἐπιτενέσεως παρὰ τῶν Ρώσων ἀνταλλαγμάτων σημερινῶν. Ἡ «*Τανίς*», τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Κομιτάτου, ἤρξατο νὰ συνηγορῇ ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τοῦ ἀνοίγματος. Ὁ Ρώσος σύμβουλος Μάνδελσταμ ἐπελήφθη ζωηρῶν μετὰ τῶν κορυφαίων Νεοτούρκων διαπραγματεύσεων. Κ' αἰφνιδίως παρέστη ἡ εὐκαιρία, ὅπως αἱ διαπραγματεύσεις καταστῶσιν ἐπίσημοι. Ἡ κατάργησις τοῦ ἀγγλικοῦ προνομίου τῆς ποταμοπλοίας ἐν τῷ Εὐφράτῃ καὶ τῷ Τίγρητι προσεκάλεσεν δξυτάτην ἔντασιν σχέσεων μετὰ τὴν Λονδίνον καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ ἀγγλικὸς Τύπος ἐμαί-

νετο. Βαρεῖαι ἀπειλαὶ κατὰ τῆς Τουρκίας ἐξεσφενδονίζοντο ἐκ τοῦ Ταμιέσεως. Ὁ Ρώσος πρεσβευτὴς ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας, ἣτις τῷ παρείχετο. Ἐζήτησε τὴν ἐλευθερίαν τῶν Πορθμῶν. Ἡ ἀξίωσις αὐτῇ μετέβαλεν ἀποτόμως τὴν κατάστασιν. Αἱ ἀγγλικά κατὰ τῆς Τουρκίας ἀπειλαὶ ἔπαυσαν ὡς ἐκ θαύματος. Ἰσχυρὸς στόλος ἀπέπλευσε διὰ τὴν Ἀνατολήν. Τὸ Ἀνακτοβούλιον τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἐν Λονδίῳ ἀντιπρόσωπον τοῦ Τσάρου, ὅτι «*ἡ Ἀγγλία δὲν θὰ ἐπέτρεπε τὴν πραγματοποίησιν τῆς αἰτήσεως τοῦ κ. Τσάρικωφ, καὶ ἂν ἔτι οἱ Τούρκοι τὴν ἐδέχοντο*». Ἡ ρωσικὴ Κυβέρνησις, ἐπαναλαμβάνουσα γνώριμον ἐν τῇ διπλωματίᾳ της παρῶσιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Γορτσάκωφ, ἰσχυρίσθη ὅτι ἠγγόει τὸ διάβημα τοῦ ἀντιπροσώπου της καὶ ὁ κ. Τσάρικωφ ὑπέβαλε παραίτησιν...

Καί, παραδόξως, οἱ ἀδιάλλακτοι ἀντίπαλοι, εἰς τοὺς ἀδυσωπῆτους τῶν ὁποίων ἀνταγωνισμοὺς ὀφείλεται ἡ μέχρι τοῦδε ἐπίζησις τοῦ «*ἀσθενοῦς*» τῆς Σταμπούλ, σήμερον συμπράττουσι. Θὰ συμπτέωσι μέχρι τέλους, ἀρά γε; Θὰ ἦναι δυνατὴ ἡ ἐναρμόνισις τῶν συμφερόντων των εἰς τὴν μεγάλην, τὴν τελικὴν λύσιν, ἣτις θὰ παγίωσῃ τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Ἀνατολῇ; Ἀμφιβάλλομεν. Δὲν εἶναι ἀπίθανον τὸ τέλος τοῦ «*πολέμου τῶν Ἐθνῶν*» νὰ ἦναι ἡ ἀρχὴ νέας ἀγγλορωσικῆς κρίσεως...

POLITICUS

ΜΑΝΙΑΤΙΚΑ ΜΥΡΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΝΑΚΟΥ
[λοζία ποῦ ἐφρονεύθη τὸ 97].

“Οὔτεσ σμίγει τάντρογγο,
Βάνουσι τὰ κεφάλια τους
Σ’ ἓνα μικρὸ προσκέφαλο,
Λέσι καὶ λογαριάζουσι,
Νὰ κάμουνσι καλὰ παιδιά,
Ν’ ἀφίσουσι πλοῦτο πολὺ...
“Οὔτεσ ἐσμίξαμε κ’ ἐμεῖς,
“Ο ξέζουστος κ’ ἡ βρωμερή,
Βάλαμε τὰ κεφάλια μας
Σ’ ἓνα μικρὸ προσκέφαλο,
Λέαμε, λογαριάσαμε
Νὰ κάμουμε καλὰ παιδιά...
“Εκάμαμε καλὸ παιδί,
Τὸ βάλαμε καὶ στή σπουδῇ
Τὸ κάμαμε καὶ φοιτητή.
Κι’ ὄντε ποῦ ἐγίνη ὁ πόλεμος,
“Εστειλε ὁ Βασιλεὺς χαρτὶ
Νὰ πάη κ’ ὁ Δικαῖος μου...
— Αἶ, κόρακα, ὁποῦ περνᾷς,
Μὲ τὰ κατάμαντρα φτερά,
Ποῦ ἤσουν καὶ ποῦθεν ἔρχεσαι;
“Απὸ Λάρισα ἢ τὸ Δομοκὸ;
Μὴν εἶδες τὸ Δικαῖο μου,
Καὶ ζ’ εἶπε χαιρετίσματα
Νᾶρθης νὰ πῆς τῆς μάνας του,
Γιὰ τὰν τοῦ βράζην τὰ σπερνά,
Νὰ δώσῃ τοῦ παπᾶ βλογιά;...

[“Απὸ τὴν ἀνέκδ. συλλογὴν:
“Τοῦ Ταῦγέτου “Αντίλαου]

ΑΓΙΣ ΘΕΟΣ

“Η νὰ μὴν πάη κ’ ἔφρες
Καμμά του φανέρωσι,
Νὴ χέρι του, νὴ πόδι του,
Νὴ τὸ ληρό του δάχτυλο,
Ποῦχε τὴν ἀσημόβεργα...

Σ Ε Χ Η Ρ Α

“Αφῆτε με, σιγὰ - σιγὰ,
“Η δικοσύνης μου πολλές,
Καινούργες καὶ παλαικῆς
Κ’ ἐπὰ τὰ δίκῃ μου πολλὰ
Καὶ θὰν τὸ λέω πρῶτο καὶ δὲ
Γιὰ τῆς “Ερήνης “πόληρι,
“Οπῶν τῆς Καλῆς παιδί,
Ποῦ χάθηκεν ἡ μάνα της
Καὶ ἡ χρυσὴ της πεθερά,
Πῶλυνε τὸ πλωρίσι της,
Καὶ πάει στὸ ταξίδι της...
— Γιὰ ποῦ, μωρὴ Κυριάκαινα;
Γιὰ ποῦνε τὸ ταξίδι της;
Στὴ Λάρισα ἢ τὸ Δομοκὸ;
“Η γιὰ τῆς “Αρτας τὰ βουνά;
Ποῦ ἀρνιέται ἡ μάνα τὰ παιδιά
Κι’ ἡ ἀδερφή τοὺς ἀδερφούς;...
Κι’ ἀρνήθης τοὺς γονηγάτες σου,
Τὸ μοναχοῦλι σου παιδί,
“Οποῦ τὸ χηρανάστησες,
Δώδεκα χρόνια παραγῆ,
Ποῦμενες χήρα μὲ παιδιά...

ΚΝΟΥΤ ΑΜΣΟΥΜ

ΑΛΗΤΕΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

[Δι’ ὅσους τῶν νέων ἀναγνώστων μας δὲν παρηκολούθησαν τὸ θανάσιον διήγημα τοῦ Νορβηγοῦ συγγραφέως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς του, καὶ διότι, κατὰ παραδρομὴν, τὴν ὁποίαν πρῶτοι ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν ἀσυγγώρητον, τὸ πρῶτον μέρος τῆς «Αλητείας» ἐδημοσιεύθη ἐντελῶς ἀδιόρθωτον, ἀναδημοσιεύομεν τὴν ἀρχὴν τοῦ διηγήματος, καὶ συνεχίζομεν αὐτὸ εἰς τὸ παρὸν τεῦχος. Εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας συνιστῶμεν θερμῶς τὴν ἀνάγνωσίν του].

«Σηκωῦντε, παιδιά!»
Φωνάζει ὁ ἐπιστάτης τοῦ τμήματος “Ορὰνς Φλάτ.

Δὲν ἠμποροῦμε νὰ τὸν δοῦμε, εἶνε ἀκόμα πίσσα σκοτάδι, ἡ τρίτη πρωϊνὴ ὥρα, ἀλλὰ πηδοῦμεν ἀμέσως ἀπὸ τὰ κρεβάτια καὶ φοροῦμε πανταλόνι καὶ μπλουζά.

Εἶνε ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ, δουλεύομεν σὰν τὰ σκυλιά, ἔχομεν λιγοστὸν τὸν ὕπνον κ’ ὅλοι οἱ ἄνδρες καταπονοῦνται κατ’ ἀφύσικον τρόπον. Μαλῶνομεν μεταξὺ μας γιὰ τὸ παραμικρὸν εἰς τὴν ἐλαχίστην δυσχέρειαν, ποῦ παρουσιάζεται κατὰ τὴν ἐργασίαν καθ’ ὅλην τὴν ἡμέραν, μεταχειριζόμεθα βίαν καὶ σπάζομεν τὰ σκεῦη.

Κι’ αὐτὸς ὁ ἐπιστάτης ἐγίνεν ἀδύνατος καὶ σκληρὸς σὰν κονταροξύλον. Μᾶς διηγείται, ὅτι τὸ γειτονικὸν τμήμα ἔχει προχωρήσει σημαντικὰ στὴ δουλειὰ καὶ θὰ τελειώσῃ τὸν θερισμὸν μερικὰς ἡμέρας προτίτερα ἀπὸ μᾶς. «Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ!» ἀπαντῶμεν μὲ σφιγμένα δόντια. Τὸ βάλαμε στὸ νοῦ μας νὰ προσηθάσωμεν τὸ γειτονικὸν τμήμα, ναι, νὰ τὸ προσπεράσωμεν θριαμβευτικὰ· κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς κρατήσῃ σ’ αὐτό. Διὰ τοῦτο ὁ ἐπιστάτης μᾶς ἐφώναζε κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἐβδομάδας τώρα, στίς τρεῖς τὸ πρωῒ, στὰ κρεβάτια μας καὶ τὴν κραυγὴν του «Ἐμπρός παιδιά!» Θὰ τὴν ἀκούγαμε καὶ αὐριον πάλιν καὶ μεθαύριον πάλιν εἰς τὰς τρεῖς τὴν νύχτα. Δὲν ἐβλέπαμεν κανὲν τέλος σ’ αὐτὴν τὴν ἀγγάρεια.

“Ορμήσαμεν εἰς τὸ τραπέζι τοῦ φαγητοῦ κ’ ἀρχίσαμεν νὰ καταπίνωμεν βιαστικὰ, ὅτι ἀναγκαιότερον ἀπὸ ψωμί καὶ βούτυρον, κρέας καὶ καφέ. Τὸ φαγητὸν εἶνε καλόν, ἀλλὰ τὴν ὄρεξιν δὲν τὴν γνωρίζομεν πλέον. Μετὰ δέκα λεπτά βρισκόμαστε ἤδη εἰς τὸ ἀμάξι μας καὶ μεταφερόμεθα εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας ἑξῶς.

Καὶ ἐργαζόμεθα σὰν τρελλὰ πλάσματα ἐγκαταλειφθέντα ἀπὸ τὸν Θεόν. Γνωρίζομεν πολὺ καλὰ, ὅτι μᾶς ἀναμένει μεγάλος ἐπαινος καὶ ἐπιδιοκίμασία, ἀν τελειώσωμεν τὸν θερισμὸν μονάχα μίαν ἡμέραν προτίτερα ἀπὸ τὸ γειτονικὸν τμήμα· καὶ αὐτὸ καταβάλλει ἐπίσης τὰς μεγαλυτέρας προσπάθειας. Καθένας ἔχει τὴν φιλοδοξίαν του εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον κ’ ἐμεῖς ἔχομεν τὴν ἰδικήν μας.

Φωτίζει, ὁ ἥλιος βγαίνει κ’ ἀρχίζει νὰ καίῃ· πετοῦμε τῆς μπλουζῆς μας. Ἐκατοντάδες ἄνδρων εἶνε διασκορπισμένοι εἰς τὸν ἀπέραντον ἀγρὸν, τὸν φυτεμένον μὲ σιτάρι· ἐκεῖ θὰ γυρίζωμεν ἕως ἀπόψε ποῦ νὰ νυχτώσῃ.

«Δὲν ἠξεύρω, ἀν θὰ μπορέσω ν’ ἀνθέξω περισσότερον, Νούτ», εἶπεν ὁ “Ωντλεῦ, ὁ “Ιρλανδός.

Καὶ ὁ Νούτ ἡμουν ἐγώ.
Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἀκούω τὸν “Ωντλεῦ νὰ λέγῃ τὸ ἴδιον πρὸς τὸν ἀλήτην Γέζς· ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ βαστάξῃ πλέον.

Τὸν ἐπέπληξα διὰ τὴν μεγάλην ἐλευθεροστομίαν του καὶ τὸν ἐμάλωσα, διότι εἶπε τέτοια πράγματα εἰς ἓνα περιπλανώμενον τυχοδιώκτην.

“Ο “Ωντλεῦ μ’ ἐννοεῖ πολὺ καλὰ κ’ ἔτσι μὲ πλησιάζει μίαν νύχτα καὶ μοῦ ξυπνᾷ τὸν καῦμόν. Ἐκφράζεται ἀπροκαλυπτότερα, λέγει ξάστερα:

«Δὲν ἀντέχω περισσότερον, ἀπόψε τὴ νύχτα θὰ τραβήξω τὸν δρόμον μου. Θέλεις νάρθῃς μαζί, θὰ μὲ βρῇς

στής δώδεκα εἰς τὴν βορεινὴ γωνία τοῦ σταύλου».

«Δὲν θέλω νάρθῶ μαζί», εἶπα.

Ἐδούλεψα ὅλην τὴν ἡμέραν κ’ ἐσκέφθην τὸ πρᾶγμα κ’ ὅταν ἐνύχτωσεν, εἶχα λάβει τὴν ἀπόφασίν μου νὰ μὴν ἀκολουθήσω τὸν “Ωντλεῦ. Παρετήρησα, ὅτι ἤθελε νὰ μιλῇσῃ μαζί μου, καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ, καὶ ὕστερα, ἐνῶ ἐπιγυαίναμεν εἰς τὰ κρεβάτια μας, ἀλλὰ τὸν ἀπέφυγα κ’ ἡμουν εὐχαριστημένος μὲ τὸν ἑαυτόν μου, ποῦ πόρεσα καὶ τοῦ ἀντεστάτην.

Τὸ βράδυ ἐγδυθήκαμεν καὶ ἐπήγαμεν εἰς τὰ κρεβάτια μας. Ἦταν σκοτεινὰ. Μετ’ ὀλίγας ὥρας θὰ ἐξαναφώναζεν ὁ ἐπιστάτης: «Σηκωῦντε, παιδιά!» κ’ ἡ μέρα θὰ περνοῦσεν, ὅπως ἡ χθεσινὴ κ’ ἡ προχθεσινὴ. Ἐνῶ εἰς ὀλίγων ἡμερῶν πορείαν ἀπ’ ἐδῶ θὰ εὕρισκετο ἓνα κτήμα ἢ μία πόλις, ὅπου μπορούσα νὰ εὕρισκα ἄλλην ἐργασίαν καὶ νὰ ἐκέρδιζα χρήμα. Κ’ ἐκεῖ θὰ μπορούσα ἴσως νὰ εὕρισκα ὀλίγον περισσότερον ὕπνον.

Ἐβγήκα κρυφὰ ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιον κ’ ἐπῆγα πρὸς τὴν βορεινὴν γωνίαν τοῦ σταύλου.

“Ο “Ωντλεῦ εὕρισκετο ἤδη ἐκεῖ. Ἐστέκετο μαζεμένος, μὲ τὴν πλάτην πρὸς τὸν τοῖχον καὶ τὰ χέρια στίς τσέπες. Ἦτο παγωμένος. Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγον ἤλθε καὶ ὁ ἀλήτης Γέζς.

Ἠρώτησα:

«Θάρθῃ καὶ ὁ Γέζς μαζί;»

«Φυσικὰ», ἀπήντησεν ὁ “Ωντλεῦ. «Αὐτὸς ἀκριβῶς θάρθῃ μαζί. Τί, δὲν ἤθελες;»

«Καὶ βέβαια θέλω», εἶπα καὶ ἐπῆρα ἀμέσως τὴν ἀπόφασίν μου.

«Λοιπόν, εἶνε πολὺ ἀργά», ἐδήλωσεν ὁ “Ωντλεῦ. «Ἐχω μόνον γιὰ μᾶς τοὺς δύο τρόφιμα».

Μαινόμενος εἶπα:

«Τότε θὰ τὸ πῶ σὶόν ἐπιστάτην».

«Θὰ τὸ κάμῃς αὐτό;» εἶπεν ὁ “Ωντλεῦ μαλακά, παραπολὺ μαλακά. «Ἀλήθεια δὲν θὰ τὸ κάμῃς αὐτό», εἶπεν, «ὅπὸ κανένα ὄρον δὲν θὰ τὸ κάμῃς».

Καὶ μ’ ἐπλησίασε τόσο, ὥστε ἐνοιῶσα τὴν ἀναπνοὴν του.

«Στάσου!» ἐπιθύρῃσεν ὁ ἀλήτης. Θέλεις, Νούτ, νάρθῃς μαζί, τότε θὰ προμηθευθῶ περισσότερον φαγητόν. Ἐξῶς ποῦ ἔχει βάλει ὁ μάγειρος τὸ κρέας».

Ἐνῶ ὁ ἀλήτης Γέζς ἀπεμακρύνθη, ἐστεκόμεθα ὁ “Ωντλεῦ κ’ ἐγὼ κοντὰ εἰς τοὺς σταύλους κ’ ἐφιλονεικούσαμεν, διότι ἠθέλησα νὰ τὸν καταδώσω, κ’ ὅταν ὁ Γέζς ἐπέστρεψε μὲ τὸ κρέας, ὁ “Ωντλεῦ ἦταν τόσο ἐξωραγισμένος ὥστε εἶπε:

«Δὲν πόρεσες νὰ βρῇς περισσότερον κρέας, κατεργάρι; Τί ἄνδρας λοιπὸν εἶσαι! Καλὰ, νὰ τὸ κρέας σου, Νούτ», εἶπε καὶ μοῦ τὸ ἐπέταξε.

Καὶ τότε ἐφύγαμε κρυφὰ ἀπὸ τὸ “Ορὰνς Φλάτ.

II

Ἐπορεύθημεν πρὸς βορρᾶν, διὰ νὰ φθάσωμεν τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν καὶ ἐβαδίσσαμεν μερικὰς ὥρας. Τότε ὁ Γέζς ἐδήλωσεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκοιμᾶτο κομμάτι. Ἡμεῖς οἱ δύο ἄλλοι θὰ μπορούσαμε νὰ ἐπρωχωρούσαμεν ἀκόμη.

Εύρισκόμεθα εἰς τὸ μέσον τοῦ λειβαδιοῦ κι' ἀκόμα δὲν ἐβλέπαμεν καμμίαν ἐνδειξίν, ὅτι ἐπλησίαζεν ἡ αὐγή. Καθὼς ἔκανεν ἀρκετὴν παγωνιά, ἐπεράσαμεν τὰ χωράφια τῶν σιτηρῶν καὶ τὰ ἀπέραντα λειβάδια, χωρὶς νὰ βραχοῦμεν. Ἐσταματήσαμεν, λοιπόν, κ' ἐψάχναμε μὲ τὰ πόδια γύρω μας γιὰ νὰ βροῦμε μίαν καλὴν θέσιν νὰ ξαπλωθοῦμε· ἔπεσα χάμου, ἀκούμπησα εἰς τὸν ἀγκῶνά μου κ' ἀποκοιμήθηκα.

Ἐξαφνα μᾶς ξυπνᾷ ὁ Γέσς. Κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας εἶχε κοιμηθῇ τόσον ὀλίγον καὶ τώρα δὲν ἤμπορεῖ νὰ κοιμηθῇ.

«Ἐμπρός, παιδιά!» ἐφώνασε.

Στασιασμένοι ἀπὸ τὸν ὕπνον καὶ ταραγμένοι ἐπεταχθήκαμεν ἐπάνω· δὲν ὑπάρχει κανεὶς κίνδυνος ἀπὸ τὴν χρονοτριβήν, ὁλόγυρά μας ἔξαπλοῦται μονάχα σκοτεινὴ εἰρήνη. Ὁ Ὀντλεῦ βλασφημᾷ καὶ δηλώνει πῶς δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ μᾶς ξυπνοῦσαν ἀπὸ τώρα.

Ὁ Γέσς ἀπήντησε:

«Πρέπει νὰ τοῦ δίνομεν ἀπ' ἐδῶ. Ἔπεσε παντοῦ παραπολλὴ πάχη. Ὁ ἐπιστάτης μπορεῖ ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη μας ἀπὸ τοὺς σταύλους καὶ καθὼς καβαλλικεύει ἓνα καλὸ ἀλογάκι, μπορεῖ νὰ μᾶς φθάσῃ».

«Ἐ, καὶ ὅστερα;» εἶπεν ὁ Ὀντλεῦ. Θὰ τὸν στείλωμεν ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἦρθε».

«Κι' αὐτὸς μπορεῖ νὰ μᾶς τουφεκίσῃ προτύτερα», ἀπήντησεν ὁ Γέσς.

Τότε ἐξεκινήσαμεν πάλιν πρὸς βορρᾶν. Δεξιὰ μας ἦταν ὡσάν νὰ ἤρχιζεν ὁ οὐρανὸς νὰ φωτίζεται, κι' ὁ λίγος ὕπνος μᾶς εἶχε κάμει καλὸ, ὥστε ἐμεγάλωσε κοιμᾶτι τὸ θάρρος μας· κι' αὐτὸς ὁ Γέσς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε κοιμηθῇ, ἐφαίνετο νὰ εἶχε περισσοτέρας δυνάμεις, ἐπορεύετο εὐθυτενῶς καὶ ἐσκόνηταπε σπανιώτερα εἰς τὸ ἀνώμαλον χλοερὸν λειβάδι.

«Τώρα θὰ ξυπνοῦν στὸ κτῆμα», εἶπεν ὁ Γέσς. Τὸ εἶπεν αὐτὸ, ἀφοῦ ἐκύτταξε τὸν οὐρανόν. Μετὰ μίαν στιγμὴν εἶπε: «Τώρα προγευματίζουν. Τώρα ρωτοῦν γιὰ μᾶς».

Ἐβαδίσσαμεν ἄθελα καὶ οἱ τρεῖς γληγωρότερα.

«Τώρα εἶνε ἔξω καὶ κυττάζουν γιὰ μᾶς», ξαναεἶπε κατόπιν ὁ Γέσς.

Ἀκουγα τὴν καρδιά μου νὰ χτυπᾷ.

«Σώπαινε!» ἀνέκραξεν ὁ Ὀντλεῦ. «Δὲν μπορεῖς, λοιπόν, νὰ περιορίσῃς τὴν φλυαρίαν σου καὶ καλλίτερα νὰ σιωπήσῃς διόλου;»

«Πρέπει νὰ τρέξῃ πολὺ μὲ τὸ ἀλογό του, ἂν θέλῃ νὰ μᾶς φθάσῃ τώρα», εἶπα διὰ νὰ δείξω θάρρος.

«Ναί· ἔχεις δίκιο», εἶπε κι' ὁ Ὀντλεῦ. «Δὲν θὰ μᾶς φθάσῃ ποτέ».

Ἡ πεποίθησις τοῦ Ὀντλεῦ ἐμεγάλωσε πολὺ καὶ σὲ λιγάκι ἀκούσαμεν, ὅτι εἶχεν ἀρχίσει νὰ τρώγῃ κρυφὰ ἀπὸ τὰ τρόφιμα, ποῦ ἔφερεν.

Ἐφώτιζεν ὁλοὲν περισσότερον κι' ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν.

Ὁ Γέσς ἐστάθη κ' ἐκύτταξε γύρω· τίποτε δὲν ἐφαίνετο κανεὶς ἱππεύς, καμμία ζῶσα ψυχὴ. Ἐπίσης κανὲν σπιτί καὶ κανὲν δένδρον δὲν εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀπέραντην αὐτὴν θάλασσαν τῶν λειβαδιῶν.

Ὁ Γέσς εἶπε:

«Τώρα ἂς ἀλλάξωμεν δρόμον καὶ ἂς κάμωμε μερικὰ βήματα πρὸς ἀνατολάς. Ὁ ἥλιος θὰ λύσῃ γλήγωρα ἀρκετὰ τὰ ἴχνη μας· ἀλλ' ἂν ἀκολουθήσωμεν τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν, ὅπως τώρα, μπορεῖ ὁ ἐπιστάτης νὰ μᾶς φθάσῃ πάντα».

«Ἐχεις δίκιο», εἶπεν ὁ Ὀντλεῦ πάλιν. «Μπορεῖ τότε νὰ προχωρήσῃ μὲ τὸ ἀλογό του πρὸς βορρᾶν—δὲν θὰ μᾶς βρῇ».

Ἐβαδίσσαμεν μίαν ὥραν ἀκόμη καὶ ὅλοι δὲν μπορούσαμε νὰ κρατηθῶμεν εἰς τὰ πόδια μας. Ἐν ὅσῳ

ἀνέβαιναν ὁ ἥλιος, ἐγίνετο ὁλονὲν θερμότερος καὶ τέλος ἐστέγγωνεν ὅλην τὴν πάχνην εἰς τὴν γλῶσση. Ἡ ὥρα θὰ ἦταν ἐπτά ἢ ὀκτὼ τῆς πρωΐας καὶ ὅλοι ἔξαπλωθήκαμε ν' ἀναπαυθοῦμε.

Ἡμῶνα κατακουρασμένοι καὶ δὲν μπορούσα νὰ κοιμηθῶ, ἐστεκόμουν ὀρθίος κ' ἐκύτταξα τοὺς δύο συναδέλφους μου. Ὁ ἀλήτης Γέσς ἦταν ἱσχνὸς καὶ τὸ χροῖμα τοῦ προσώπου του ἦτο μαῦρο, εἶχε ἀδύνατα καὶ εὐκίνητα χέρια καὶ ὠμους. Ὁ Θεὸς ξέρει, εἶχεν ἴσως δοκιμάσει ὅλας τὰς δυνατάς θέσεις καὶ τὰς ἐγκατέλειπε διὰ νὰ περιπλανηθῇ, ἀδιάκοπα νὰ περιπλανηθῇ καὶ νὰ ζήσῃ τὴν περιπετειώδη ζωὴν ἀλήτου. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν, ὅπου ἦτο ναύτης εἰς τοὺς ποταμούς, ἀπέκτησε γνώσεις περὶ τῶν κινήσεων τῆς πυξίδος, καταλάβαιναν ἀπὸ ἐμπορεύματα καὶ θὰ εἰργάσθη ἴσως σ' ἓνα μαγαζὶ πόλεως. Ἦταν πρόθυμος εἰς βοήθειαν συνάδελφους· ὅταν ἐπροφασίζετο τὸν κουρασμένον τὴν νύχτα, τὸ ἔκανε διὰ νὰ μᾶς ἐχάριζεν ὀλίγον ὕπνον. Ἐνῶ αὐτὸς ἀγρυπνοῦσεν.

Ὁ Ὀντλεῦ ἦταν πολὺ μεγαλύτερος καὶ σωματωδέστερος· ἡ τύχη ἐφαίνετο, ὅτι τὸν εἶχε πλῆξῃ πολὺ. Εἰς μίαν συζητήσιν εἰς τὴν ἀγορικίαν μίαν βορραῖν ἡμέραν, κατηγορήσε ζωηρῶς τὸν ἄνδρα, ποῦ ἔχει ἀπιστην γυναῖκα. «Ἄν δὲν τὴν ἀγαπᾷς, τότε σκότασέ την!» εἶπεν, «ἀλλ' ἂν τὴν ἀγαπᾷς, τότε πένθησε πρὸς χάριν τῆς ὁλόκληρῃ τὴν ζωὴν σου καὶ γίνου ἓνα νανῶν κ' ἓνα καθαρά!» Ὁ Ὀντλεῦ ἐφαίνετο, ὅτι εἶχεν ἰδεῖ καλλιτέρας ἡμέρας, ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἦτο μέθυσος καὶ εἰς τὰς ιδέας του εἶχε γίνῃ ποταπὴ ἄλεπού. Εἶχε πρῶτα, φρικτὰ μάτια, ποῦ ἦταν ἀηδία νὰ τὰ ἐβλέπε κανεὶς. Ὑπὸ τὴν καμίζόλα του ἐφοροῦσε πάντα ἓνα παλῆδ μεταξὺ τῶν ὑποκάμισον, τὸ ὁποῖον εἶχε γίνῃ σκοῦρο σὰν τὴν ἐπιδερμίδα του καὶ ἓνα μαζί του. Τὴν πρώτην στιγμὴν ἐφαίνετο ὡσάν νὰ ἦτο γυμνὸς ἕως τὴν ζώνην. Καθὼς μᾶς ὑπερέβαιναν ὅλους εἰς ρώμην, τοῦ εἴχαμε μεγάλην ἐκτίμησιν.

Ὁ ἥλιος ἔκαμε τέλος τὴν ἐπίδρασιν τοῦ σὲ μένα καὶ μ' ἀπεκοίμισε. Καὶ εἰς τὴν ὑψηλὴν γλῶσση ἐβομβοῦσε τὸ ἀεράκι.

III

Ἦτο πολὺ ἀνήσυχος ὕπνος, μερικὲς φορὲς ἀνετινάχθηκα κ' ἐφώνασα, ἀλλὰ ξαναξαπλώθηκα ἡσυχώτερος, ὅταν εἶδα ποῦ ἦμουν. Ὁ Γέσς ἔλεγε κάθε φορὰ: «Κοιμήσου, λοιπόν, Νούτ».

Ὅταν ἐξύπνησα ἀργότερα τὴν ἡμέραν, οἱ δύο συνάδελφοί μου ἐκάθηντο ἐκεῖ κ' ἔτρωγαν. Μιλοῦσαν γιὰ τὸν μισθὸν μας, ποῦ εἴχαμεν ἀφήσει, διὰ τὰς τέσσαρας ἐβδομάδας, ποῦ ἐδουλεύαμεν εἰς τὴν ἀγορικίαν, χωρὶς νὰ πάρωμεν τὴν ἀμοιβὴν μας.

«Ὅταν τὸ σκέπτομαι αὐτό, μπορούσα νὰ ξαναγυρίζω καὶ νὰ ἔκαια τὸ κτῆμα», εἶπεν ὁ Ὀντλεῦ.

Κατεβρόχθιζε μεγάλας μερίδας ἀπὸ τὰ τρόφιμά του καὶ δὲν ἔκανεν οἰκονομίας διὰ βραδυτέρα. Ἐπειδὴ εἶχα τὸ κρέας μου διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἐχρειάζομην μονάχα ὀλίγον ψωμί, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπῆρα ἀπὸ τὸν Γέσς. Ἀπ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἕκαστος εἶχε τὴν προμήθειάν του.

Ὅταν ἐφάγαμεν, ἐξεκινήσαμεν πάλιν. Ὁ ἥλιος εἶχεν ἀρχίσει νὰ κατεβαίνει καὶ ὑπελογίσσαμεν τὴν ὥραν ἕως τέσσαρες, τέσσαρες καὶ μισή, ὅταν ἀρχίσαιεν τὸν δρόμον μας. Καὶ πάλιν διηυθύνθημεν πρὸς βορρᾶν, διὰ νὰ φθάσωμεν τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν.

Ἐβαδίσσαμεν ἕως ἀργὰ τὴν νύχτα καὶ πάλιν ἔξαπλωθήκαμεν εἰς τὸ λειβάδι νὰ κοιμηθοῦμε προτύτερα ὁ Ὀντλεῦ ἔφαγεν ὁλόκληρον τὰ τρόφιμά του καὶ ἦταν ἀρκετὰ χορτασμένος, ὅταν ἀπεκοιμήθη. Τὴν νύχτα

ἐξυπνήσαμεν καὶ οἱ τρεῖς κατὰ διαλείμματα ἀπὸ τὸ τσουχτερὸ κρύο, ἔπειτα ἐπηδήσαμεν μερικὲς φορὲς μπροστὰ καὶ πίσω, ἕως ὅτου ἐπέσαμεν κ' ἐνοιώσαμεν τὴν πάχνην τῆς γλῶσσης στὸ πρόσωπον. Καὶ τότε ἐκουβαριασθήκαμεν ὁ ἓνας κοντὰ εἰς τὸν ἄλλον, μισοαποκοιμηθήκαμεν, ἐνῶ ἔτριζαν τὰ δόντια μας. Ὁ Ὀντλεῦ ἐκρύωνε κάπως ὀλιγώτερον ἀπὸ μᾶς, ἦταν καταχορτασμένος.

Τέλος εἶπεν ὁ Γέσς, ἐνῶ ἐσηκώθη συγχρόνως:

«Μπορούσαμε μιά χαρὰ νὰ προχωροῦσαμεν ἕως τὴν ὥρα, ποῦ θὰ ἔβγαίνεν ὁ ἥλιος· τότε μπορούσαμε νὰ κοιμώμαστε».

Ἀλλ' ὅταν ἐξεκινήσαμεν, ὁ Ὀντλεῦ ἤθελε νὰ ἐπηγαίναμεν ἀπ' αὐτὸν τὸν δρόμον κι' ὁ Γέσς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Δὲν ἦταν κανὲν φῶς καὶ κανὲν ἀστέρι στὸν οὐρανόν, ποῦ νὰ μπορούσαμε νὰ διευθυνώμεθα.

«Θὰ πάω μὲ τὸν Γέσς», εἶπα καὶ τὸν ἀκολούθησα.

Κι' ὁ Ὀντλεῦ ἤλθεν ἀποπίσω μας κ' ἐβλασφημοῦσε καὶ ὕβριζεν ἰδιαιτέρως ἐμένα καὶ μ' ἔλεγε παληόπαιδο καὶ ἄνθρωπον ποῦ δὲν ἤξερεν, οὔτε καταλάβαινε τί τοῦ ἐγίνετο.

Ὅταν ἐφώτισεν, ἀρχίσαμε νὰ γευματίζωμεν, ἐνῶ ἐπερπατοῦσαμεν. Ὁ Ὀντλεῦ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πλέον νὰ φάγῃ τίποτε, μᾶς ἀκολουθοῦσε σιωπηλῶς. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἀρχίσαμε νὰ νοιώθωμε δίψαν κι' ὁ Γέσς εἶπε: «Δὲν θὰ βροῦμε ἴσως νερὸ ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ κάνετε οἰκονομίαν στὸ καπνόν, παιδιά, παίρνετε λιγάκι κάθε φορὰ».

Ἀλλ' ὁ Ὀντλεῦ εἶχε καπνίσει καὶ τὸν καπνὸν του, εἰς τρόπον ὥστε ἐχρειάσθη νὰ τὸν μοιρασθῶμε μαζί του.

Τὸ βράδυ εἰς τὸ σκοτάδι, ὅταν δὲν ἤμπορούσαμε νὰ δοῦμε πλέον, ἀκούσαμεν μακρυνὰ ἀπὸ μᾶς νὰ περνᾷ συνταρακτικὰ ἓνα τραῖνο. Ἀντήχησεν εἰς τ' αὐτιά μας ὡς τρυφερὴ μουσικὴ κ' ἐξακολουθήσαμεν τὸν δρόμον μας μὲ νέας δυνάμεις. Τέλος τὰ πόδια μας ἐσκόνηταψαν εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν. Ἀλλ' οὔτε πρὸς ἀνατολάς, οὔτε πρὸς δύσιν μπορούσε νὰ ἰδῇ κανεὶς τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ σίδερα τῆς γραμμῆς καὶ ἐχρειάσθη νὰ πέσωμεν ἐκεῖ ποῦ βρεθήκαμε καὶ ν' ἀναμεινῶμεν τὴν πρωΐαν. Οἱ συνάδελφοί μου ἐξηπλώθησαν ἐπάνω εἰς τὴν γραμμὴν, μὲ τὸ κεφάλι στὰ σίδερα, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐτόλμησα νὰ τὸ κάμω αὐτό, δὲν εἶχα τὸ θάρρος καὶ ἐπαλώθηκα πάλιν εἰς τὴν γλῶσση. Κι' αὐτὴ ἡ νύχτα ἐπέρασεν, ἂν καὶ κάθε στιγμὴ ἐπηδούσα κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς γιὰ νὰ ξεσταίνωμαι.

Ὅταν ἐφώτισεν ἡ αὐγή, ὁ Γέσς ἐσηκώθη ἔξαφνα καὶ εἶπε:

«Τὸ νοῦ σας, παιδιά, ἔρχεται ἓνα τραῖνον».

Καθὼς ἦταν ξαπλωμένος μὲ τὸ κεφάλι στὰ σίδερα, ἐνοιώσε τὸ ἀσθενὲς τρεμουλιασμα μακρυνὰ. Καὶ οἱ τρεῖς βρεθήκαμε ὀρθιοι κ' ἐκάμαμε νεύματα εἰς τὸν ὀδηγόν τῆς ἀτμομηχανῆς, καίτοι δὲν εἴχαμε χρήματα· ὁ Ὀντλεῦ, ἡ ἄλεπού, ἐγονάτισε καὶ ἐπρότεινε συνεπτιγμένα τὰ χέρια. Ἀλλὰ τὸ τραῖνο προσπέρασε ὀρμητικόν. Ἦτο τραῖνο σιτηρῶν· θὰ μπορούσε βέβαια νὰ μᾶς ἐπαίρνε. Δυὸ καταμαυρισμένοι ἄνθρωποι ἐστέκοντο εἰς τὴν ἀτμομηχανὴν κ' ἐγελοῦσαν μαζί μας.

Ὁ Ὀντλεῦ ἐσηκώθη κ' ἦταν ἔξω φρενῶν. Εἶπε:

«Μιά φορὰ εἶχα ἓνα ρεβόλβερ, εἶνε κρῖμα ὅτι δὲν τὸ ἔχω τώρα».

Ἐπροχωρήσαμεν κατὰ μῆκος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς πρὸς τὴν δύσιν· ἦταν ἐπιπονωτάτη πορεία μέσα εἰς χιλιάς τραβέρσας, ἓνας δρόμος ὡσάν σὲ μιά σκάλα ξαπλωμένην εἰς τὸ ἔδαφος. Ὁ Γέσς κ' ἐγὼ ἐβάζαμε κάποια μπουκιά στὸ στόμα· ὁ Ὀντλεῦ δὲν ἐντράπη, μᾶς παρεκάλεσε γιὰ τόσο δά, ἀλλὰ δὲν τοῦ ἐδώσαμε τίποτε. Καὶ διὰ νὰ μὴν ἔπεφτε στὰ χέρια τοῦ Ὀντλεῦ

ὅ,τι ἀπέμειναν ἀπὸ τὸ φαγητόν μου, τὸ ἔφαγα ἐνώπιόν του.

«Νομίζεις, πῶς ἦταν καλὴ αὐτὴ ἡ πρᾶξις σου;» εἶπεν ὁ Ὀντλεῦ γεμάτος μῖσος.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἀκούσαμεν ἐρχόμενον νέον τραῖνο σιτηρῶν. Ὁ Γέσς ἀπεφάσισε νὰ τοποθετηθῶμεν ἐπὶ τῆς γραμμῆς, ὁ ἓνας εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ἐκατοντάδων μέτρων ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ νὰ προσπαθοῦσαμεν ν' ἀνεβαίναμεν εἰς τὸ τραῖνο. Μακρυνὰ πέραν κυμαίνεται εἰς τὸν ἀέρα μία γραμμὴ καπνοῦ, ὁλόκληρο τὸ τραῖνο φαίνεται τόσο μικρόν, μοιάζει σὰν ἓνα κασσελάκι. Μεγίστη εἶνε ἡ ἀνησυχία μας.

Ὁ Ὀντλεῦ θὰ ἔκανε πρῶτος τὴν ἀπόπειραν. Κατῶρθωσε μάλιστα νὰ πιασθῇ ἀπὸ τὸ βαγόνι, ἀλλ' ἦτο πολὺ βαρὺς γιὰ νὰ μπορούσε νὰ ἐπιάρητο καὶ μὲ τὰ πόδια κρεμασμένος ἀπὸ τὸν βορράχιο, ἐστριφογύρισε κ' ἠγαγκάσθη ν' ἀμολυθῇ, ἐξετινάχθη μακρυνὰ εἰς τὰ χόρτα. Ἐγὼ δὲν ἐπεχείρησα καὶ νὰ πιασθῶ, τόση οὐρκοινδυνευσία δὲν μοῦν ἀπέμεινε πλεόν. Ἐν τούτοις ὁ Γέσς ἄλλοτε εἶχεν ἀναοριχηθῇ βέβαια εἰς ἓνα τρέχον τραῖνο, ἐπορεύθη μὲ μερικὰ βιαστικά πηδήματα δίπλα εἰς τὸ τραῖνο, ἐπιάσθηκε μὲ τὸ χέρι εἰς τὴν λαβὴν καὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἐπάτησεν εἰς τὸ ἀνάβαθρον.

«Τὸ σκυλὶ καλὰ μᾶς τὴν ἔφερε», εἶπεν ὁ Ὀντλεῦ κ' ἔφτυσε γλῶσση ἀπὸ τὸ στόμα.

Ἐξαφνα σταματᾷ τὸ τραῖνο εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν, βλέπομεν δύο σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους νὰ πιάσων τὸν Γέσς καὶ νὰ τὸν κατεβάσουν. Ὅταν ὁ Ὀντλεῦ κ' ἐγὼ ἐτρέξαμεν νὰ τὸν βοηθήσωμεν, ἦτο πολὺ ἀργά, τὸ τραῖνο εἶχε ξεκινήσει κ' ἐμεῖς οἱ τρεῖς ἀλλήται ἐμείναμεν εἰς τὸ λειβάδι.

Ἡ δίψα μᾶς ἐβασάνιζεν ὁλονὲν περισσότερον.

Ὁ Ὀντλεῦ εἶχε καπνίσει διὰ δευτέραν φορὰν τὸν καπνὸν του καὶ δὲν εἶχε τίποτε, ποῦ νὰ μπορῇ νὰ κατευνάσῃ τὴν δίψαν του, φτύνει ὀλίγον ἄσπρο σάλιο εἰς τὸ χέρι του καὶ μᾶς δείχνει, ὅτι διὰ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον. Τότε μοιραζόμεθα ὁ Γέσς κ' ἐγὼ τὸν καπνὸν διὰ τελευταίαν φορὰν μαζί του.

Καὶ βαδίζομεν πάλιν καὶ διευθυνόμεθα πρὸς τὴν δύσιν. Ἡ ἡμέρα σβύνει.

Ἐνας ἄνδρας ἔρχεται εἰς τὴν γραμμὴν πρὸς ἡμᾶς, βαδίζει πρὸς ἀνατολάς. Εἶπε ἀλήτης, ὅπως κ' ἐμεῖς, φορεῖ εἰς τὸν λαιμὸν ἓνα μικρὸ μεταξωτὸ μαρδῆλι κ' εἶνε θερμότερα ντυμένος ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ τὰ παπούτσια του δὲν ἀξίζουν τίποτε.

«Ἐχεις τίποτε γιὰ φαγὴ ἢ καπνόν;» ἠρώτησεν ὁ Ὀντλεῦ.

«Ὁχι κύριε», ἀπήντησεν ὁ ἀλήτης μὲ ἥρεμον τόνον.

Τότε τὸν ἐψάξαμεν καὶ τοῦ ἐκυττάξαμεν τῆς τσέπης καὶ τὸ στήθος, ἀλλὰ δὲν εἶχε τίποτε.

Καὶ οἱ τέσσαρες ἐκαθίσσαμεν ὀλίγον χύμιον κ' ἐκουβεντιάσαμεν.

«Πρὸς τὴν δύσιν δὲν θὰ βοήτε τίποτε», εἶπεν ὁ νέος ἀλήτης. «Βαδίζω δύο μέρες καὶ δύο νύχτες τώρα καὶ δὲν συνήντησα ἀνθρώπινη ψυχὴ».

«Καὶ πρὸς ἀνατολὰς τί ἔχομε νὰ κάμωμεν;» ἠρώτησεν ὁ Ὠντλεῦ. «Ἐρχόμαστε ἀπ' ἐκεῖ, βαδίζομεν ἀπὸ σήμερον τὸ πρωῒ».

Ἀλλ' ὁ νέος ἀλήτης μᾶς ἔπεισε νὰ γυρίσωμε καὶ νὰ πᾶμε μ' αὐτὸν πρὸς ἀνατολὰς. «Ὀλη ἡ ἐπίπονος πορεία μας ἀπὸ σήμερον τὸ πρωῒ ἐπὶ γαλήνῃ, τὴν ὥραν πλέον περισσώτερον ἀπὸ πρὶν ἐλπίζαμεν, ὅτι μποροῦσε νὰ ἦρχετο ἕνας ὁδηγός, ὁ ὁποῖος νὰ μᾶς ἄφινε ν' ἀνεβαίναμεν εἰς ἕνα τραῖνο σιτηρῶν».

Ὁ νέος μας συνάδελφος εἰς τὴν ἀρχὴν ἐβάδιζεν ἰσχυρότερα ἀπὸ μᾶς, διότι τὸ σῶμά του ἦταν ἐλαφρόν καὶ εἶχεν ἀκόμη πολλὰς δυνάμεις· ἀλλὰ πρὸς τὸ βράδυ, ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου εἶχαμε κοιμηθῇ τὴν περασμένην νύχτα, ἤρρισε νὰ βαδίζῃ ἀργότερα καὶ νὰ μένῃ πίσω μας.

Ὁ Γέξ τὸν ἠρώτησεν ἀπὸ πότε εἶχε νὰ φάγῃ καὶ ὁ νέος ἀπήντησεν ἀπὸ τεσσαράκοντα ὁκτὼ ὥρων.

Ἐβαδίσαμεν μίαν ὥραν ἀκόμη μετὰ τὸν κουρασμένον σύντροφον. Ὅταν τὸ σκοτάδι ἔγινε πύσσα γύρω μας, ἐχρειάσθη νὰ ἐσηκώναμεν τὰ πόδια μας καὶ νὰ ἐβαδίζαμεν σὰν τοὺς πετεινοὺς, διὰ νὰ μὴν ἐσκοινοτάπταμεν εἰς τῆς τραβέρσας. Ἐδοκιμάσαμεν νὰ βαδίσωμεν χέρι μετὰ χέρι, ἀλλ' ἐφάνη, ὅτι ὁ Ὠντλεῦ ἔγινε νωθὸς καὶ ἄφρινεν ἡμᾶς τοὺς ἄλλους νὰ τὸν ἐσέρονταμεν πολὺ, δι' ὃ καὶ ἀφήσαμεν αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ βαδίσματος. Τέλος ἐπέσαμεν ν' ἀναπαυθῶμεν.

IV

Ὅταν ἐφύωσεν ἡ ἀγλή, εὐρεθίκαμεν πάλιν εἰς τὰ πόδια μας. Σήμερον συνέβη τὸ ἴδιο, ὅπως καὶ χθές, προσπέρασεν ἕνα τραῖνο σιτηρῶν πρὸς

ἀνατολὰς, ἀλλ' ἀδιαφόρησε πρὸς τὰ νεύματά μας. Ὁ Ὠντλεῦ τοῖζων τὰ δόντια του ὑψώσεν τὸν γρόνθον του ὀπισθὲν του. Πρὸς τὸν νέον ἀλήτην εἶπεν:

«Ἄν εἶχες κομμάτι καπνὸ ἀπάνω σου, δὲν θὰ μᾶς ἐβασάνιζεν ἔτσι ἡ δίψα. Πῶς σὲ λένε;»

«Φρέντ», ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

«Τότε θὰ εἶσαι βέβαια ἕνας καταραμένος Γερμανός;»

«Ἐκ γενετῆς, ναι».

«Τὸ ἐσκέρθηκα. Τὸ παρετήρησα ἐπάνω σου», εἶπεν ἐχθρικῶς ὁ Ὠντλεῦ.

Ὁ Φρέντ εἶχε γίνῃ τώρα εὐθυμὸς καὶ ἐβάδιζε σὰν ἥρως. Ἐφάνετο πεπεισμένος, ὅτι πρὸς ἀνατολὰς εὐρίσκετο μία ἀγροικία ἢ μία πόλις· κατὰ τὰ ἄλλα μιλοῦσε σποραδικὰ μονάχα καὶ δὲν ἀνεμυγνύετο ὅτι ἐλέγαμεν ἡμεῖς οἱ ἄλλοι. Μετὰ τινὰς ὥρας ἐκουράσθη καὶ ἔμεινε πάλιν πίσω μας. Ὅταν τέλος ἐγυρίσαμεν νὰ κυττάζωμεν, εἶχε καθίσει.

Ὁ ἀλήτης Γέξ εἶπε:

«Νοῦτ, πρέπει νὰ τοῦ δώσωμεν τὸ φαγητό μας».

Ἦταν ἡ καθαρώτερος μεγαλορρημοσύνη ἐκ μέρους τοῦ Γέξ, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι δὲν εἶχα πλέον φαγητόν· ἀλλὰ τὸ εἶπε, διὰ νὰ ἐβλέπαμεν ἐμφανῶς τὸ τί θὰ ἔκαμνεν ὁ ἴδιος. Ἐγύρισε πίσω πρὸς τὸν Φρέντ καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ φαγητόν του.

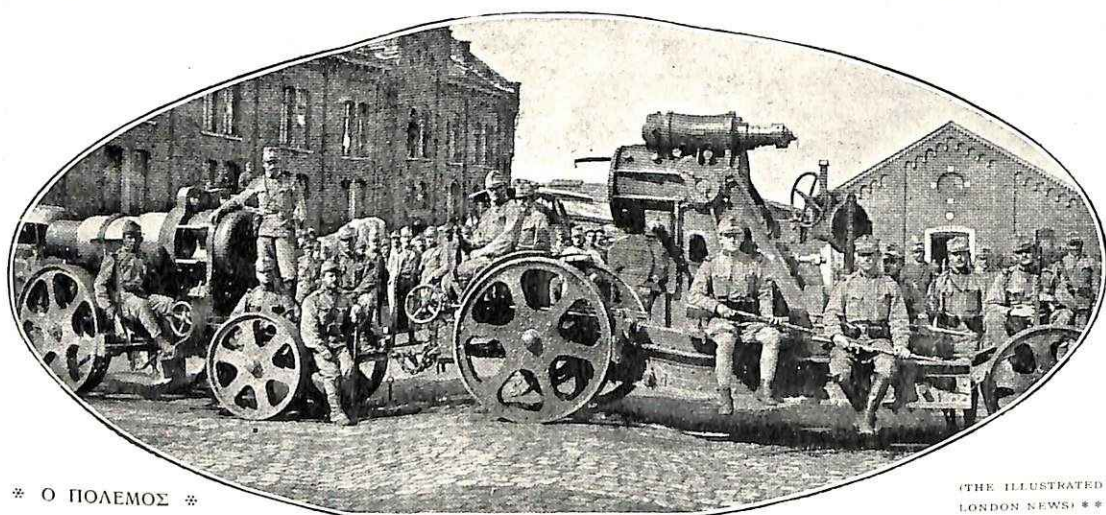
«Αὐτὸ τὸ κάνεις μονάχα γιὰ νὰ σὲ θανατώσῃ οἱ ἄλλοι», τοῦ ἐφώνησε μετὰ θυμὸν, διότι τὸν εἶχα καταλάβει καλά.

Ὁ Γέξ ἐταράχθη.

«Καὶ τὰ κάνεις ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ μᾶς θαμβώσῃς. Ὅταν ἀγρυπνοῦσες τὴν πρώτην νύχτα, ἐνῶ ἐμεῖς ἐκοιμώμεθα, ἐφρόντιζες συγγρόνως νὰ τὸ καταλαβαίναμεν αὐτό. Εἶσαι ἕνας ἀγύρτης. Ἀγαπᾷ ἑκατὸ φορὲς περισσώτερον ἀπὸ σένα τὸν Ὠντλεῦ, ποῦ εἶνε κακὸς ἄνθρωπος».

(Ἐπεται συνέχεια)

Μετάφρ. Δ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

* Ο ΠΟΛΕΜΟΣ *

Μοῖρα βαρέως αὐστριακοῦ πυροβολικοῦ, ἑτοιμὸς εἰς ἐκκίνησιν.

(THE ILLUSTRATED LONDON NEWS)

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΑ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Ὁ Πολιτισμός.

(Διάλογοι τοῦ κ. Ἀσόφου μετὰ τὸν μαθητὴν του).

Ο ΜΑΘΗΤΗΣ. — Ἡ μεγάλη θύελλα ἐξακολουθεῖ...

Ο κ. ΑΣΟΦΟΣ. — Ἡ γῆ δὲν ἐξεδίψασεν ἀπὸ αἷμα.

Ο ΜΑΘ. — Καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πολιτισμοῦ παρακολουθεῖ ψυχρὸν, χωρὶς ὀργήν, χωρὶς διαμαρτυρίαν, χωρὶς καὶ ἕνα μορφασμὸν ἀποστρεφῆς. Ἀλλοίμονον!

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Εἰς τὸ θέατρον τοῦ Κόσμου ὁ Πολιτισμὸς δὲν εἶναι δρῶν πρόσωπον. Πρωταγωνισταὶ εἶναι ἡ Ὁργή, ἡ Βία, τὸ Μῖσος, ἡ Ἐκδίκησις, ἡ Πείνα τῆς ἀδελφικῆς σαρκὸς καὶ ἡ Δίψα τοῦ ἀδελφικοῦ αἵματος. Αὐτοὶ παίζουν τὸ αἰώνιον δράμα, τὸ ὀνομαζόμενον εἰς τὰ προγράμματα «Αὐτοσυντήρησις», δράμα κωμικοτραγικόν, μετὰ ἥματα καὶ χοροὺς, τοὺς ὁποῖους χορεύουν, μετὰ ρυθμὸν θελκτικόν, Ἀρπυαὶ καὶ Ἑρινύες...

Ο ΜΑΘ. — Ἀλλὰ ὁ Πολιτισμός; Τί εἶναι λοιπὸν ὁ περίφημος αὐτὸς Πολιτισμός;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ὁ Πολιτισμὸς εἶναι ἕνας μαρρόσος σκηνοθέτης, ὁ ὁποῖος ἐπιμένει νὰ τοποθετῇ διαρκῶς χρυστάλλινα βάζα, μετὰ νεόθρεπτα ἄνθη, ἐπάνω εἰς μίαν σκηνήν, ὅπου πρόκειται μετ' ὀλίγον νὰ χορεύσῃ αἱ Μαινάδες.

Ο ΜΑΘ. — Ἐνας ἀδέξιος σκηνοθέτης λοιπὸν;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ὁχι! Ἀπλῶς ἕνας σκηνοθέτης, ποῦ πάσχει ἀπὸ μαλάκων τοῦ ἐγκεφάλου καὶ λησμονεῖ διαρκῶς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ παιζομένου δράματος.

Ο ΜΑΘ. — Ἀλλὰ διατί δὲν τὸν διώχουν λοιπὸν κακὴν κακῶς ἀπὸ τὸ θέατρον τοῦ Κόσμου; Ἐνας σκηνοθέτης, ποῦ ὑπηρετεῖ τόσο κακὰ τὴν αἰσθητικὴν τῆς παραστάσεως...

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ἐξ ἐναντίας! Φαίνεται, ὅτι τὴν ὑπηρετεῖ πολὺ καλά. Μετὰ τὴν μωρίαν του καὶ τὴν λησμονίαν του προσθέτει, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, εἰς τὴν παράστασιν ἕνα στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ὑπερβολικὰ ἐκτιμῶν οἱ θεαταί.

Ο ΜΑΘ. — Ἀλλὰ τί εἶναι λοιπὸν τὸ περιέργον αὐτὸ στοιχεῖον, ποῦ εὐφραίνει τόσο ἀπροσδοκῆτως τοὺς θεατάς;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ἡ εἰρωνεία! Ὅταν κατακυλοῦν τὰ περίκομπα βάζα καὶ συντρίβονται τὰ χρυστάλλα καὶ πεθαίνουν περίτρομα οἰκτρὸν θάνατον τὰ ἐκλεκτὰ ἄνθη τῶν θερμοκηπίων κάτω ἀπὸ τὰ πέλματα τῶν Μαινάδων, καὶ ὅταν ἀκόμη ἕνας ἀνέλπιστος θεράπων, σταλμένος ἀπὸ τὸν μαλακωμένον σκηνοθέτην, παρουσιάσῃ ἕνα ἀργυρὸν κάτοπτρον εἰς μίαν Ἑρινύα, διὰ νὰ κτενίσῃ τὰ φίδια τῶν βοστρύχων...

της, οἱ θεαταὶ καταλαμβάνονται ἀπὸ ἀπερίγραπτον ἀγαλλίαν καὶ οἱ ἡθοποιοὶ ἀκόμη λησμονοῦν τὸν τραγικόν τους ρόλον καὶ εὐφραίνονται κατὰ καρδίαν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἕνας σκηνοθέτης, πάσχων ἀπὸ μαλάκων τοῦ ἐγκεφάλου, ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεάτρου τοῦ Κόσμου καὶ νὰ θεωρῇται μάλιστα ἀπαράιτητος. Δὲν εἶδες λοιπὸν τὴν τελευταίαν παράστασιν;

Ο ΜΑΘ. — Ἀκριβῶς! Εἶδα τὴν

καταστροφὴν τῆς Λουβαίν καὶ τὴν Καθέδραν τῶν Ρημῶν κρημνιζομένην εἰς ἐρείπια...

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ποῖος λοιπὸν εἶχε στήσει τὰ περιττὰ αὐτὰ χρυστάλλινα βάζα ἐπάνω εἰς μίαν σκηνήν, ὅπου δὲν ἐπρόκειτο νὰ παρασταθῇ ἐπὶ τέλους ἡ «Κυρία μετὰς Καμελίας»; Ποῖος ἄλλος ἀπὸ τὸν μαλακωμένον αὐτὸν σκηνοθέτην, ὁ ὁποῖος ἀκούει εἰς τὸ ὄνομα Πολιτισμός; Ἄν εἶχε σώας τὰς φρένας, θὰ ἔστηνεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς σιδερένια κάστρα, ἀντὶ νὰ στηνῇ Μουσεία καὶ Καθεδρικοὺς ναοὺς.

Ο ΜΑΘ. — Καὶ δὲν φθάνει μόνον αὐτό! Ἐξακολουθεῖ νὰ δίδῃ, χωρὶς κανένα ἀποχρώντα λόγον, διπλοῦς ρόλους εἰς τοὺς ἡθοποιούς, εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σκηνήν καὶ, τὸ χειρότερον, ρόλους ἀπιθανώτατα συγκρουομένους. Εἶδα π. χ. ἡθοποιούς, περιβεβλημένους ἀγγελικά σήματα, διὰ νὰ παίξουν τὸν ρόλον τῶν λειτουργῶν τοῦ Φωτός, οἱ ὁποῖοι, χωρὶς ν' ἀλλάξουν ἔνδυμα καὶ χωρὶς ν' ἀφήσουν τὰ πτερά τῶν εἰς τὰ παρασκήνια, ἐξαναβῇ εἰς τὴν σκηνήν, μετὰ προσθήκην δύο κεράτων εἰς τὸ μέτωπον, πληροφοροῦντες τὸ Κοινόν, ὅτι ἀνέβηκαν ἀπὸ τὴν Γέεναν τοῦ Πυρός καὶ κραδαίνοντες πυρίνην ρομφαίαν, ποῦ δὲν ὠμοίαζε τοῦλάχιστον μετὰ τὴν ρομφαίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου...

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ἐννοεῖς τὴν ἐμφάνισιν τῶν Ἑκατὸν Σοφῶν;

Ο ΜΑΘ. — Αὐτὴν ἐννοῶ ἀκριβῶς.

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Εἶδες μετὰ ποίαν ἀγαλλίαν ἐρροφούσαν τὴν γρανίταν τους, μετὰ τὸ καλαμάκι, μέσα εἰς τὰ κομψὰ, μακροῦλά ποτήρια;

Ο ΜΑΘ. — Ἦτο γρανίτα ἀπὸ ὁπὸν φραγκοσταφύλων;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Κάτι παραπλήσιον τέλος πάντων!

Ἦτο γρανίτα ἀπὸ ὁπὸν ἀνθρωπίνου αἵματος.

Ο ΜΑΘ. — Καὶ τὴν ἐρροφούσαν ὡς νέκταρ!

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Καὶ ὠμιλοῦσαν περὶ ἄρκτων, τίγρεων καὶ μονοκέρων, ὡς νὰ ἦσαν θηριοδαμασταί, ἐνῶ ἦσαν ἀπλούστατα φιλόσοφοι καὶ ἰατροὶ καὶ...

Ο ΜΑΘ. — Τί τὰ ἤθελε λοιπὸν τὰ πρόσωπα αὐτὰ ὁ σκηνοθέτης, τὰ ἄσχετα πρὸς τὸ δράμα, καὶ διατί τὰ παρενέβαλεν εἰς τὴν σκηνήν;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ματαίως ἐρωτᾷς. Δὲν θὰ λάβῃς ἀποκρίσιν ἀπὸ κανένα. Ὁ σκηνοθέτης εἶνε ἀσύνετος! Δὲν εἶπαμεν;

Ο ΜΑΘ. — Ὡστε τὸ περίφημον θέατρον τοῦ Κόσμου θὰ ἐξακολουθῇ ν' ἀνεβάλλῃ διαρκῶς τὰ παραδόξα αὐτὰ ἔργα, παιζόμενα ἀπὸ τοὺς παραδοξότερους ἡθοποιούς, μέσα εἰς τὴν παραδοξοτάτην αὐτὴν σκηνοθεσίαν;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Διαρκῶς.

Ο ΜΑΘ. — Εἰς τὰ διαλείμματα τοῦλάχιστον τί θὰ κάμωμεν;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Θὰ χειροκροτοῦμεν τὸν σκηνοθέτην καὶ θὰ τὸν ἀνακαλοῦμεν ἐπὶ σκηνῆς. Καὶ αὐτὸς θὰ παρουσιάζεται μέσα εἰς τὸ ἀμειπτόν φράκον του, μετὰ ἀνθισμένην κομψότητα καὶ θὰ ὑποκλίνεται ἐνώπιόν μας φιλομειδέστατα...

Ο ΜΑΘ. — Ὁ σκηνοθέτης;

Ο κ. ΑΣΟΦ. — Ποῖος ἄλλος; Ὁ Πολιτισμός!

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Δημοσιεύομεν τὴν θαυμασίαν ᾠδὴν τοῦ συνεργάτου μας κ. Παύλου Νιρβάνα κατὰ τὴν εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπὸ τοῦ κ. Pierre Baudry μετάφρασίν της, ὅπως ἀπηγγέλθη κατὰ τὴν δοθείσαν ὑπὲρ τῶν Γάλλων τραυματιῶν ἐσπερίδα:

ODE AUX BLESSÉS FRANÇAIS

I

Une balle ennemie, ô guerriers, en passant
Vous a cloués à terre
Et le sol a fleuri des fleurs de votre sang.
Autour de vous rugit en rafale la guerre;
Le noir trépas hurle toujours assourdissant,
Et dans les cieus, où frémissent des ailes,
Les oiseaux apeurés fuient avec les chansons.
Mais se penchant sur vous, votre France éternelle
Calme votre douleur de sa main maternelle
Et, fière, elle baise vos fronts.

II

«La richesse des ceps et des moissons dorées
Et mes fleurs éthérées
Et mes arbres penchant sous le poids de leurs fruits,
C'est à vous que j'ai tout prodigué, vous dit-elle,
A vous, élus, et là dans le jardin qui luit,
Voyez monter, arbre inouï,
Vers la lumière qui ruisselle,
Voyez monter — La Liberté.
Mais sa racine énorme est hélas! altérée
De sanglante rosée...»
Alors vous avez dit, présentant votre sein
Au contelas du sacrifice:
«Notre sang est à toi: c'est le nectar divin
De tes mamelles qui nous anime, ô nourrice.
Que de nos jeunes corps une source jaillisse
Et coule pour désaltérer — Ton sol sacré,
France, ô douce génératrice».

III

Dans tes bois, sur tes monts, tes plages, en tous lieux
Se déroule infini l'holocauste superbe.
Les corps de tes enfants étendus parmi l'herbe
Sont comme autant de fleurs, ô pays glorieux.
Leur mort est une joie et leur souffrance est belle,
Car de leur sang va naître une aurore nouvelle.
Que l'eau de Salamine et l'air de Marathon,
Sur leur aile rapide accueillant la chanson
Du grand aède de Provence,
(La Gloire attique en a redit les mots pour toi),
Te reportent le doux écho de cette voix:
«S'il faut mourir pour le pays de France,
Palme de Dieu! l'on ne meurt qu'une fois!»

PAVLOS NIRVANAS

Κατακλυσιδὸς πρωθυπουργικῆς ὁρῆς ἐκάλυψε τὴν Ἑλλάδα. Τὸ βαρόμετρον ἔδειξε παντοῦ καταγίδια, καὶ ἡ ὁρμὴ τῆς ἐπληξῆς πληθὺν κατοπτέρων ὑπαλίων: τὸν κ. Σλήμαν, πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἀμερικήν, τὸν κ. Δεμερτζήν, Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν καὶ τὸν Διοικητὴν τῆς Τροπέζης. Οἱ Κυβερνητικοί, — καὶ εἶναι οἱ περισσότεροι — ἐνθουσιάζονται, διότι βλέπουν εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἰσχυρᾶς πυγμῆς, τὴν ὁποίαν ἐπόθησαν. Οἱ ἀντιπολιτευόμενοι — καὶ εἶναι ἀρκετοί — ἐνθουσιάζονται διὰ τὴν ἀπροσδόκητον αὐξήσιν τοῦ στρατοπέδου τῶν. Οὕτω κατορθώνεται νὰ μὴν εἶναι κανεὶς δυσηρεστημένος.

Καὶ ἡ Ἑταιρεία τῶν Διαλέξεων;... Ἡ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου διατελοῦσα καὶ τόσον ἀνθησασα πέφυκε, καὶ δεχθεῖσα μάλιστα δωρεάν ὄχι εὐκαταφρόνητον ὁμογενοῦς, τί ἀπέγινε; Πῶς δὲν δημοσιεύει τὸ προγράμμα τῆς καὶ διατί κατέστησε τὴν ζωὴν τῆς τόσῃ μυστικῇ, ὥστε νὰ τὴν λησιμονήσωμεν σχεδὸν ὅλοι; Ἐχομεν τὴν ιδέαν ὅτι τὰ πρῶτά της βήματα ὑπῆρξαν περισσότερον παρὰ εὐτυχίᾳ, ὥστε νὰ μὴ συγχωρῇται εἰς τοὺς ἑταίρους της καμμίαν ἀπογοήτευσιν. Ἀς ἐπανεέλθουν λοιπὸν ἐπὶ τὸ βῆμα μετ' ὅ,τι ἔχει καθένας, μετ' ὅ,τι ἡμπορεῖ. Εἰς τὴν διανοητικὴν αὐτὴν Σαχάραν ποῦ ζῶμεν, ὅ,τι προσφέρεται μετ' ἀγαθὴν σκέψιν εἶναι εὐπρόσδεκτον.

ΣΚΑΝΔΑΛΑ

Παιτὸν ὅπου σταθῆς θ' ἀκούσῃς σκάνδαλον,
Σκάνδαλα γέμισ' ἡ Ἑλλάς, ἡ μείζων κ' ἡ ἐλάσσων
Κ' εἶσι θαρσύνειν τὴν ζατανήσαν... μορὸς σκάνδαλον
Ὡς ὁ Ἰάσων.

ΣΚΗΝΙΑ

Τὸ Βασιλικὸν Θέατρον ἥνοιξε τὰς πύλας του, λάμπον εἰς πλοῦτον σκηνῆς καὶ πλατείας, καὶ συγχρόνως ἥνοιξε τὸ Δημοτικόν, μετ' ἀπαγγελίας καὶ ἐλπίδας. Μετὰ τὴν πρῶτην τῶν παραστάσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶδον καμμίαν ἀπὸ τὰς κοσμοπλημιύρας τῆς «Σκούπας» καὶ τοῦ «Τζιῶτικου Ραβαΐσιου», τὰ πράγματα ἐπανήλθον εἰς τὴν προτέραν τῶν ἡρεμίαν καὶ μόνον οἱ κύριοι Θεοδορίδης καὶ Κονταράτος ἀντελαμβάνοντο ὅτι τὰ θεάτρα τῶν ἡσάν ἀνοικτὰ ὅταν ἐπλήρωσαν τὰ ἐσπερινὰ ἔξοδα. Μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἀπόπειραν πρὸς λειτουργίαν χειμεριοῦ θεάτρον ἐν Ἀθήναις, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ διδῶνται εἴτε παραστάσεις ὁπερέττας εἴτε κωμωδία καὶ δράματα, ὑποθέτομεν ὅτι θὰ ἐννοήσουν οἱ ἀπὸ τριτοπδοῦ συζητηταὶ καὶ οἱ ἐκ τοῦ προχείρου συμβουλοὶ Κυβερνήσεως καὶ Πρυγικήπων, ὅτι ματαιοπονοῦν: Τὸ μόνον ἔργον ποῦ παίζεται εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν χειμῶνα εἶναι ἡ Τράπουλα. Ἡμπορεῖτε νὰ τὴν ἀπαγορεύσετε; Τότε ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος περὶ θεάτρον.

ΛΕΥΚΑΙΝΩ ΔΙΜΙΤΟ ΠΑΝΙ

Μετ' αὐτοῦλα κίνησα καὶ σὸ ποτάμι πῆγα
καὶ εἶδα τὴν κόρη ποῦ πλερε καὶ ποῦ γλυκοτραγοῦδα:
— Λευκαίνω διμιτο πανί νὰ φτιάξω τὰ προικιά μου
ν' ἀπορίζων, νὰ χιονίζωνε, ν' ἀρξέων τοῦ καλοῦ μου.
Πῆγα καὶ τήρε ζήτωσα, σκόρτω τήρε κινιάζω
Σὺν μοῦδε μιὰ κοκκίνισε, τὴν ἄλλη ἀπεδιοτράπη,
τὴν τρίτη τὴν καλύτερη γλυκὸ φίλὶ τίς παίρω.

Ι. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἡ Ἀθῶν Ἀμαρτωλή. Δράμα τοῦ κ. Μάρκου Μαυρῆ εἰς δύο πράξεις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξεκρίσεται ἡ τραγικὴ ἱστορία νόθου τέκνου κτηθέντος εἰς στιγμὴν βίας ἀπὸ Ἑλληνίδα μητέρα καὶ πατέρα Βουλγαρον. Ἐπαίχθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Βασιλικοῦ θεάτρον μετ' ὅσην εἶναι δυνατόν τελειότητα ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κυρίας Κυβέλης Θεοδορίδου, καὶ κατεχειροκροτήθη ἀπὸ τὸν συρρέσαντα κόσμον. Ἐχει πλείστα σκηνικὰς ἀρετάς: τόσας μάλιστα, ὥστε ἡ κριτικὴ ν' ἀσκοληθῇ ἐπὶ ἡμέρας μετὰ τὰς δύο τοῦ πράξεως, τοὺς χαρακτήρας τῶν

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κυρίως: Ι. Πετροκόκκινον, Λήμαρχον Ἐρμοπολέως, Π. Μαρούση, Γ. Φουστάνον, Ἐμμ. Λαδόπουλον, Α. Μπούκουραν, Α. Τσιροπινᾶν, Ε. Κ. Πετρίση, Ι. Γεωργιάδην, Στ. Βαφειάδην, Ἐμ. Νικολαΐδην, Λέσχην «Ν. Ἑλλάδα», Κωνσταντίνην Ἀτμοπλοῖαν, Κ. Κορηλιάδην, Γ. Βελισσαρόπουλον, Μ. Ἀσημομήτην, Π. Γ. Μουντζουρόπουλον, Ἀλ. Κάταρη, Β. Παπαδάκη, Ἀθ. Κρόνον, Α. Α. Μάνθον, Α. Μανροκορότον καὶ Βαμβακάρην, Ἀγγ. Παπαδάμ, Κ. Γ. Καλαποδόπουλον, Α. Σ. Κρόνον, Γ. Ἀργιάδην, Ἀθ. Σάλλαν, εἰς Σῶρον. Εὐχαριστοῦμεν θερμότητα δι' εὐγενὴ ὑποδοχὴν τῶν «Παναθηναίων» ἐν Σῶρ. Ἡ ὑποστήριξις αὐτῇ τῶν πρώτων βημάτων τῆς νέας περιόδου, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον τὰ «Παναθηναία», δίδει θάρος καὶ δημιουργεῖ ὑποχρεώσεις. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν ὅ,τι εἶναι δυνατόν εἰς ἀντάλλαγμα τῆς εὐνοίας σας. — *Splendid Palace, Θεσσαλονίκη*. Ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν. —

Λέσχην Ὑπαξιωματικῶν 16ον πεζικοῦ Συντάγματος, εἰς Σέρας. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐντολήν. Ἀπεστείλαμεν. — *Μπέλα Κων/πολιν*. Ἀπεστείλαμεν τὰ παραγγελλέντα Ὀκτωβρίου καὶ τρία Αὐγούστου. — Ἀνώνυμον, Ἐνταῦθα. Τὸ ποίημά σας ἐλάβομεν ἀτυχῶς ἀδυνατοῦμεν νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν ἐκ φόβου ὅτι θὰ θεωρηθῶμεν καταπατηταὶ τῶν οἰκοπέδων τοῦ φίλου «Νουμά». Πρὸ παντὸς ἀξιοπρέπειας. — Ἀτρεΐδην, Νέαν Ἑλλάδα. Ἀρχὴν μας ἔχομεν νὰ παρουσιάσωμεν τὸ περιοδικὸν καλύτερον ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ φροντίδα μας ν' ἀποκτώμεν ἀναγνώστας ὅχι μόνον συνδρομητὰς. Διότι δ' ἀναγνώστης, μένει καὶ ὁ συνδρομητὴς παύει ὁ εἰς εἶναι φίλος, ὁ ἄλλος γνωριμία. — *Δεσποινίδα Μαργαρίταν, Ἐνταῦθα*. Ἰδοὺ λοιπὸν νὰ σας εἴπωμεν ἡμεῖς ἄλλους στίχους παρεμφερεῖς:

Ἐκεῖ σὴν ἔρπον τὴν γῆν
ἀνίσχομος καὶ μόνῃ
ἂν ζῶντα δὲν ἔ' ἡγάπησες
περὶ μὴ μετ' ἡμῶν...

Προκειμένου νὰ κοπιᾶτε πρὸς σύνταξιν νέων, διατί δὲν ἀντιγράφετε αὐτοὺς;

ἡρώων τοῦ καὶ τὴν ἀρκετὰ τραγικὴν του λύσιν. Ἄν ἡ κριτικὴ ὁμίλησε περισσότερον αὐστηρὰ παρ' ὅσον ἔπρεπε, ὅπως ἐβεβαιώθη, αὐτὸ σημαίνει ὅτι εἶναι ἀλήθεια πάντοτε, ὅτι εἶναι εὐκολὸς ἡ κριτικὴ καὶ δύσκολος ἡ δημιουργία. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Ἀθῶν Ἀμαρτωλή, ἐξαιρέσει τοῦ τίτλου της, ὁ ὁποῖος ἐνθυμίζει παλαιὰς ἐναρέτους ἱστορίας, εἶναι ἔργον ἄρτιον, πλήρες ἀδῶν νοημάτων, καὶ σκηρικῶς πολὺ εὐτυχές. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ εἶναι τόσον ἀσυγκρίτως ἀνώτερος ἀπὸ τὸν συγγραφεὶα τοῦ «Θάρρους τῆς ἀγνοίας», ὥστε χωρὶς νὰ ἀδικῇ διόλου τὸν δεύτερον ἔχει πληρὲς τὸ δικαίωμα νὰ τὸν λησιμονήσῃ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ βιβλιοθήκη τῶν Εἰρηνοφίλων εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ δημοσιεύσῃ τὸ *Εἰρηνευτικὸν Κράτος* τοῦ κ. Β. Α. Δουδούμη, βιβλίον ὑψηροῦ μετὰ πολλὴν σοφίαν τὸν σκοπὸν τῆς βιβλιοθήκης. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐμφάνισιν πλέον παράκαιρον δὲν συνηντήσαμεν ποτέ.

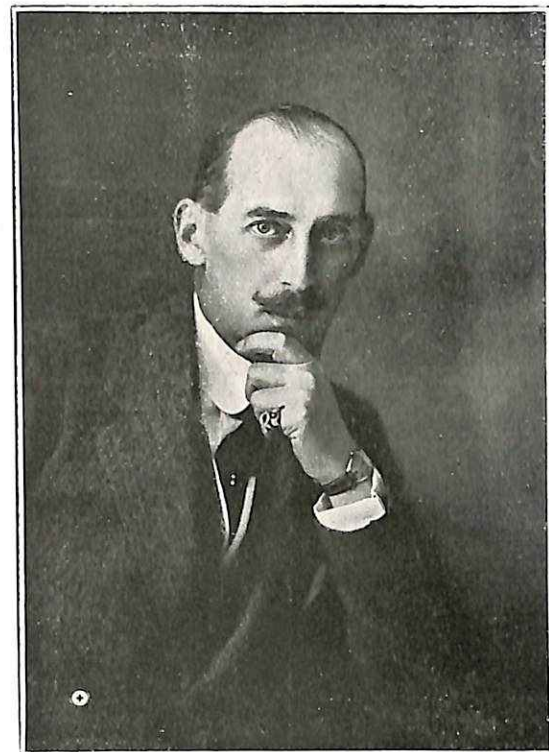
Α. Σοφιστῆς. Sonnetum Bene temporatum. Δεῖγμα:

Ὁ Ἀπόλλωνας με κατατρέχει ἐμένα
Εἰμ' ὁ Τιτὸς ποῦ μ' εἶχεν ἀγαπήσει
Ἡ παρωραία του μάννα ἡ οὐράνια ποίηση,
Πιὸ παρ' αὐτὸν σε χροῖα ἀλασχεμένα.

Ε. Καραπαναγιώτη. Ἐργατικὴ ἀσφάλεια: μικρὸν τεῦχος πλήρες πολυτίμου ὕλης, σχετικῆς μετὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐργάτου εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον. Ὁ κ. Ε. Καραπαναγιώτης εἶναι μαλλιαρός ἐν τούτοις γράφει εἰς ἄκρατον καθαρεύουσαν. Σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ αὐτά.

Ὁ ἔρωτοπαθὴς τραγουδιστής. Στίχοι ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Βογιαντζίκη Βέλμου. Δεῖγμα:

Στὸ δρόμο ὅσο κιντῶ
ποτέ της δὲν περναί.
Μόλις δὲν δῶ, ὅχ πάει
ἔφυγε. — Κι' ἂν ζητήσω
νὰ φέγω, με βαστά
καὶ ἀπὸ δ'ὸ βάθει.
Ὡ! πῶς;... πῶς;...
τὴν προσμένω.

Η Α.Β.Υ. Ο ΠΡΙΓΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Κ. ΜΑΡΚΟΣ ΜΑΡΗΣ)

ΕΚ ΤΟΥ ΕΝ ΝΑΥΠΑΓΙΟ ΜΝΗΜΕΙΟΥ *

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ THOMSON HOUSTON.—ΕΔΡΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΙΣ ΜΕΤΟΧΑΣ: ΔΡΑΧ. 10,000,000. — ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΙΣ ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ: ΦΡ. ΧΡ. 10,000,000

Κεντρικόν Ἐργοστάσιον ἐν Νέῳ Φαλήρῳ — Σταθμοί: Ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Νέῳ Φαλήρῳ καὶ Κηφισσίᾳ.—Ἡλεκτρικὴ κίνησις τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ Σιδηροδρόμου καὶ τῶν Τροχιοδρόμων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.—Προνόμιον φωτισμοῦ δι' ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἀερίου: Πειραιῶς, Πατρῶν, Σύρου, Καλαμῶν, Ἀργοστολίου, Χαλκίδος.—Ἡλεκτρικὸς Τροχιοδρόμος Πατρῶν.

Ἐγκαταστάσεις φωτισμοῦ καὶ κινητηρίου δυναμῆος καὶ ἐν γένει πᾶσα ἐργασία σχετιζομένη μετὸν ἡλεκτρισμόν. — Ἡ Ἑταιρία προμηθεύει παντὸς εἶδους ὑλικά ἡλεκτρισμοῦ, ἰδίᾳ ὄργανα καὶ μηχανὰς **Thomson Houston** τῶν ὁποίων εἶναι ἀποκατεστητικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν Ἑλλάδι.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ—ΜΕΓΕΘΥΝΣΕΙΣ

Ὀδὸς Ἑρμοῦ 10

Παρὰ τῇ Πλατείᾳ Συντάγματος

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΟΜΜΩΣΕΩΣ

Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

4—ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ—4

Γνησία Κολώνια Κ. ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ε. ΚΑΖΑΝΗ

ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΕΝ Τῇ ΑΝΑΤΟΛῃ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΜΕ ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ—ΣΤΟΑ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ

Μόνον τὸ τσιγκογραφεῖον Ε. Καζάνη
ἐβραβεύθη ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Βορδῶ.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ Β. ΚΟΝΤΟΜΑΝΩΛΗ

ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 3

COMMERCIAL UNION ASSURANCE CO LTD

“ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ,”

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ ΤΩ 1861

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΔΙΑ Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 1914

Καταθέσασα τὴν ἐκ δραχμῶν 200,000 ἐγγύησιν τοῦ νόμου ΓΥγΓ' (1919)
παρὰ τῇ ἐνταῦθα Ἰονικῇ Τραπεζῇ L^{td}.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΡΑΧ. 600.000.000

ΝΟΜ ΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΡΑΛΛΗΣ — ΓΕΝΙΚΟΣ ΠΡΑΚΤΩΡ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ΠΛΥΤΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ 3, ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ “ΜΟΥΣΙΚΗ,”

Ὅλα τὰ τραγούδια ὄλων τῶν Ἑλλήνων συνθετῶν

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΙΟΝ

ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΙΑΝΩΝ ΚΑΙ ΑΕΡΟΚΥΜΒΑΛΩΝ

ΣΤΑΡΡ

ΣΤΑΡΡ

Πιάνα καὶ ἀεροκύμβαλα ὄλων τῶν τιμῶν
με μηνιαίας δόσεις ἐκ δρ. 40

ΑΘΗΝΑΙ

Σταδίου 21, Στοᾶ Ἀρσακείου 13—15

Κατάλογοι δωρεὰν ἐπὶ αἰτήσῃ

ΤΕΪΑ ΚΥΑΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Εἶναι τὰ ἄριστα πάντων. Διὰ τοῦτο ὅπου εἰσῆ-
χθησαν ἐπεβλήθησαν γενικῶς. Ἡ συσκευὴ τῶν
εἰς πακέτα καὶ κυτία μετὰ τὸ σῆμα τοῦ ΚΥΑΝΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ γίνεται ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν
ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους.
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ ἐδωδιμοπωλεῖα.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟ ΣΗΜΑ

Γεν. ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΟΛΛΑΣ

Ἐν Πειραιεῖ (Λεωφόρος Γεωργίου Α' 10^α)

Σ. Π. Α. Π.

Ἀναχωρήσεις ἐξ Ἀθηνῶν

6.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Τρίπολιν, Με-
γαλόπολιν, Κυπαρισσίαν, Καλάμας.

7.05 » Διὰ Κόρινθον, Καλάβρυτα, Πάτρας, Κυλ-
λήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια.

8.20 » Διὰ Κόρινθον καὶ τὰς μέχρις Ἀκράτας
στάσεις.

1.00 μ.μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Πάτρας.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

7.30 π.μ. Διὰ Κόρινθον, Ἀθήνας.

11.40 » Διὰ Καλάβρυτα, Κόρινθον, Ναύπλιον,
Ἀθήνας.

6.30 » Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύ-
μπια, Κυπαρισσίαν, Καλάμας, Μεγα-
λόπολιν, Τρίπολιν.

3.45 μ.μ. Διὰ Κυλλήνην (λουτρά), Πύργον, Ὀλύμπια.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Καλαμῶν

7.00 π.μ. Διὰ Κυπαρισσίαν, Ὀλύμπια, Πύργον
Πάτρας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν, Ναύ-
πλιον, Ἀθήνας.

12.05 » Διὰ Πύργον, Ὀλύμπια, Τρίπολιν.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

4.40 μ.μ. Ἐκ Πατρῶν, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

6.15 » Τοπικὴ ἐκ Κόρινθου.

7.05 » Ἐξ Ὀλυμπίων, Πύργου, Κυλλήνης (λου-
τρῶν), Πατρῶν, Καλαβρύτων.

8.05 » Ἐκ Καλαμῶν, Κυπαρισσίας, Μεγαλο-
πόλεως, Τριπόλεως, Ναυπλίου.

ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

1000 χιλιόμε.	Α' Θ. Δρ.	90	διαρκείας
ἐκπτώσις 25%	Β' » »	75	6 μηνῶν
	Γ' » »	45	
2500 χιλιόμε.	Α' Θ. Δρ.	210	διαρκείας
ἐκπτώσις 30%	Β' » »	175	12 μηνῶν
	Γ' » »	105	

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἰσχύοντα μεταξὺ Πειραιῶς, Ναυπλίου, Μύλων, Κο-
ρίνθου, Κυλλήνης, Πύργου, Ὀλυμπίων.

Α' θ. ἐτήσι.	Δρ.	504	εξαμ.	294	τρίμ.	168
Β' θ. » »	»	362	»	211	»	121

ΛΟΥΤΗΡΑΣ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟΥΣ ΣΜΑΛΤΩΜΕΝΟΥΣ

Θερμοσίφωνας, Νιπτήρας ἐκ πορσελάνης
κτλ. Ἀγγλικοῦ Οἴκου **Twyforde Ltd** ἐν
μεγάλῃ παρακαταθήκῃ εὐρίσκετε εἰς τὸ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΒΕΝΤΟΥΡΗ

Πανεπιστημίου 71

Ὡς καὶ ὅλα τὰ εἶδη οἰκοδομικῆς: Σιδηροδο-
κοῦς, Πλάκας Μωσαϊκᾶς ἐκ στιμέντου κτλ.

ΑΘΗΝΑΙ—Ὀδὸς Ἑρμοῦ 274

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ—Ὀδὸς Ἀσκληπιοῦ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΦΡ. ΧΡ. 25.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΙ, ΣΜΥΡΝΗΙ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΙ, ΚΑΙΡΩΙ

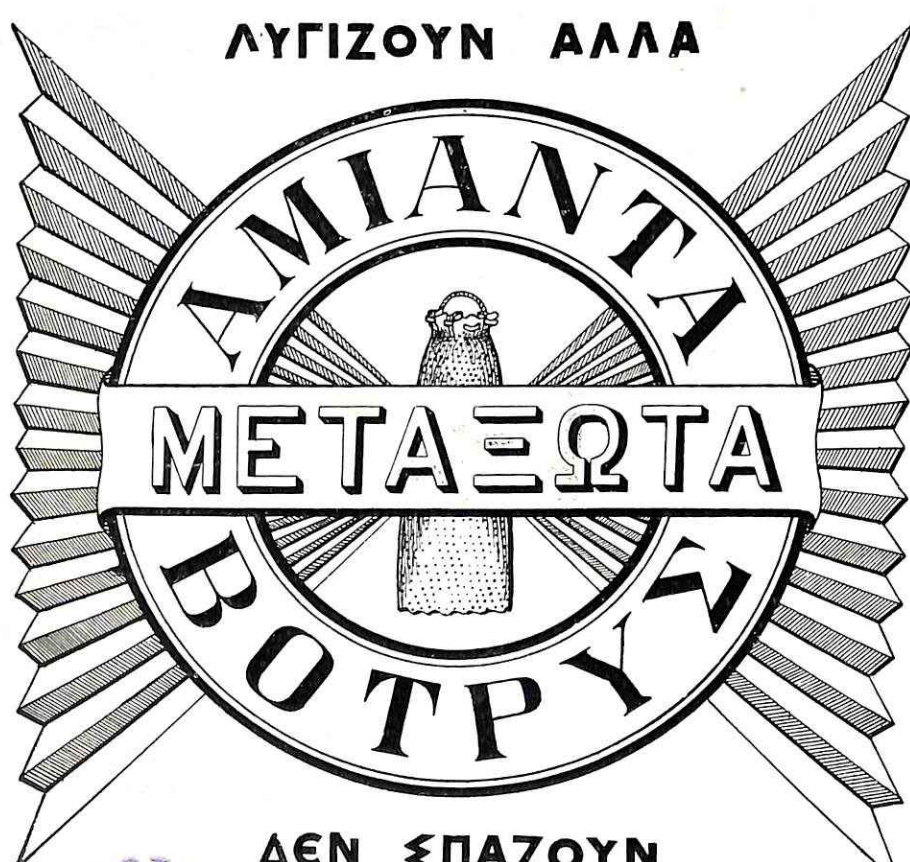
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ: ΕΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΙ, ΣΕΡΡΑΙΣ, ΖΑΓΑΖΙΚ, ΜΑΓΝΗΣΙΑΙ, ΠΕΡΓΑΜΩΙ, ΣΟΜΑΙ

ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Μ. Π. ΚΑΜΑΡΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ: Α. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Π. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

Προεξοφλήσεις, Δάνεια επί ενεχύρω Χρεωγράφων, Γραμματίων, Έμπορευμάτων,
Άγορά και Πώλησις Συναλλάγματος, Πιστωτικά έπιστολαί, Δάνεια επί υποθήκη,
Καταθέσεις εν όψει, επί προθεσμία, Ταμιευτήριον κ.τ.λ.

ΛΥΓΙΖΟΥΝ ΑΛΛΑ

ΔΕΝ ΣΠΑΖΟΥΝ

ΕΚΔΟΣΗ

Έτος 4^{ον}

Αρ. τηλεφώνου 628

ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΗΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ (ΚΑΘΗΓ. ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ)

περιλαμβάνει: *Κλασσικόν Τμήμα* αποτελούμενον εκ των εξής τάξεων: 1 Νηπιαγωγείον, 4 του Δημοτικού Σχολείου, 3 του Έλληνικού Σχολείου και 3 του Γυμνασίου.
Έμπορικήν Σχολήν έγκεκριμένην υπό του Υπουργείου της Έθν. Οικονομίας και παρέχουσαν δίπλωμα αναγνωριζόμενον υπό του Σ. Υπουργείου και των Τραπεζών.

Τμήμα Θηλέων (εν ιδιαιτέρω οικήματι) εν τω όποιω πλύν των έγκυκλίων μαθημάτων διδάσκονται υποχρεωτικώς ή Γαλλική και Άγγλική, ή χειροτεχνία, ή οικουρική, ή κοπτική και ραπτική, τα κεντήματα, ή υγιεινή και νοσηλεία, άθλητικά και παιδιαί, ή φωνητική μουσική και ή άπαγγελία και οί έλληνικοί χοροί.

Δεκτοί γίνονται μαθηταί έσωτερικοί, ήμιτρόφιμοι και έξωτερικοί, μαθήτριάι δέ μόνον ήμιτρόφιμοι και έξωτερικάι.

Κανονισμός στέλλεται τω αίτούντι — 14 Λεωφόρος Άλεξάνδρας 14.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΒΛΑΒΙΑΝΕΙΟΝ ΠΑΤΗΣΙΑ

Η πρώτη και τελειοτάτη
ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

Κατά την έμόφωνον γνώμην και διδασκαλίαν των διαπρεπεστέρων Νευρολόγων και Ψυχιάτρων μόνον εν τή Κλινική θεραπεύονται τελείως

Η ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑ, ΥΣΤΕΡΙΑ

και λοιπαί ΝΕΥΡΩΣΕΙΣ και ΨΥΧΩΣΕΙΣ

άκόμη και αί χρονιώταται και δυσίατοι εξ όιασδήποτε αίτίας προερχόμεναι, όσαύτως δέ πάνοπλος θεραπευτικώς τελείται ή νοσηλεία των εξ οργανικών νοσημάτων και νευρο-άρθριτισμού πασχόντων μετά ποικίλων εκδηλώσεων.

Ο Διευθυντής κ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ δέχεται τούς εισακτέους καθ' ός ώρας και τούς πάσχοντας εκ

ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΩΝ

νοσημάτων καθ' εκάστην 10-12 π. μ. και 5-6 μ. μ. εν τή εν Αθήναις οδική του

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 45

Έναντι Άρσακείου, Μέγαρον Μελά

Αριθ. Τηλεφώνου 200

Τα Όφθαλμικά νοσήματα

Θεραπεύονται εν τή τελεία κλινική του ειδικού οφθαλμολόγου

Σπήλιου Ι. Χαραμύ

Γ. ύφηγητοϋ του Πανεπιστημίου κλπ.
εν τή Όφθαλμολογική Σχολή των
Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

20 Όδός Πειραιώς 20

Αθήναι, Τηλέφωνον 654.

ΤΩΡΑ

πλέον όλος ό κόσμος

προτιμά

τά έτοιμα υποδήματα
πολυτελείας του υπο-
δηματοποιού

Γ. ΜΟΥΓΕΡ

Οικονομία χρόνον και
χορήματος.

Ειδικότης εις τα υπο-
δήματα των κυριών.

ΣΤΑΔΙΟΥ 46

ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΡΙΝΙΩ ΑΙΓΙΩ ΑΛΜΥΡΩ ΑΜΑΛΙΑΔΙ ΑΜΦΙΣΣΗ ΑΡΧΗ ΑΤΤΑΛΑΝΤΗ ΒΟΛΩ ΓΥΘΙΩ ΔΗΜΕΣΣΑΝΗ ΖΑΚΥΝΩ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΦΗΒΑΙΣ ΦΗΡΑΙ ΙΘΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ ΚΑΒΑΛΛΑΙ ΚΑΛΑΒΡΥΤΟΙΣ ΚΑΛΑΜΑΙΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗ ΚΕΡΚΥΡΑΙ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ ΚΟΡΙΝΘΩ ΚΥΘΗΡΟΙΣ	✱ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΪΜΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ ΙΩ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ ✱	ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΙ ΚΥΜΗ ΛΑΜΙΑΙ ΛΑΡΙΣΣΗ ΛΕΒΑΔΕΙΑΙ ΛΕΥΚΑΔΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΩ ΜΕΣΣΗΝΗ ΝΑΥΠΛΙΩ ΠΑΤΡΑΙΩ ΠΑΤΡΟΙΣ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΡΥΛΩ ΠΥΡΡΩ ΡΟΔΩ ΣΑΡΔΗ ΣΥΡΩ ΤΡΙΚΚΑΛΟΙΣ ΤΡΙΠΟΛΕΙ ΥΔΡΟΣ ΦΑΚΤΟΡΙΩΝ ΕΝ ΣΠΟΡΕΩ
---	---	--

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

